

N:o 120.

Ankom till Riksd. kansli den 7 maj 1907, kl. 7 e. m.

*Statsutskottets utlåtande i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående godkännande af telegrafverkets utgiftsstater för år 1908 m. m.*

(Särsk. A.)

Uti en den 8 mars innevarande år till Riksdagen aflåten proposition (n:o 84) har Kungl. Maj:t, under åberopande af ett därvid fogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen

dels medgifva,

att linjearbetaren Lars Johan Claessén, vaktmästaren vid Motala telegrafstation Gustaf Bygel och telegrambäraren Algot Knut Bäckman må från ingången af år 1907 af telegrafverkets medel uppbära en hvar under sin återstående lifstid ett årligt understöd, Claessén af 480 kronor, Bygel af 300 kronor och Bäckman af 150 kronor, att utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnadspensioner från telegrafverket;

att för utvidgning af telegrafverkets lokaler i Stockholm må reserveras ytterligare 200,000 kronor;

att å telegrafverket tillhöriga tomter i Hälsingborg och Härnösand må uppföras telegrafstationsbyggnader för en kostnad icke öfversti-

gande, för byggnaden i Hälsingborg 230,000 kronor och för byggnaden i Härnösand, inrymmande jämväl lokaler för postkontoret i staden, 252,000 kronor;

att för anskaffande af lokaler i landsorten för telegrafverkets behof må reserveras ett belopp af 100,000 kronor;

att för telegrafverkets behof må få inköpas egendomarna n:r 2 och 3 i kvarteret Aeolus med adressnummer 8 Slottsbacken och 3 Telegrafgränd i Stockholm för 520,000 kronor samt fastigheten n:r 80—81 i kvarteret Björnen vid Älfgatan i Karlstad för 100,000 kronor;

*dels*, med godkännande af de i statsrådsprotokollet intagna förslag till utgiftsstater för telegrafverket att tillämpas under 1908 och till aflöningsreglemente för tjänstemän vid telegrafverket, för år 1908, bestämma telegrafverkets anslag, förslagsvis beräknadt, till 9,980,000 kronor, att utgå direkt af telegrafmedlen;

*dels* bemyndiga riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för anskaffande af lokaler för telegrafverkets behof ett lånebelopp af 3,000,000 kronor att, i mån af behof och sedan detta för hvarje gång blifvit af Kungl. Maj:t och Riksdagen pröfvadt, af telegrafstyrelsen i riksgäldskontoret lyftas och jämte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom berörda belopps öfverlämnande till telegrafstyrelsen förorsakas riksgäldskontoret, inom tjugu år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar, i den mån telegrafverkets medel därtill lämna tillgång, dock så att dylika afbetalningar böra en månad förut af telegrafstyrelsen för riksgäldskontoret tillkännagifvas;

*dels* af nämnda lånemedel anvisa till inköp för telegrafverkets behof af egendomarna n:r IX och II i kvarteret Skvalperup i Malmö 350,000 kronor samt för utförande af vissa byggnadsarbeten för utvidgning af stationslokalerna i Malmö 169,000 kronor;

*dels ock* medgifva, att för telegrafverkets behof må, efter Kungl. Maj:ts pröfning och godkännande, inköpas för byggnadstomter lämpliga fastigheter i Göteborg, Norrköping, Landskrona, Örebro och Västerås, äfvensom att köpeskillingarna därför må utbetalas af ofvannämnda lånemedel.

Ofvanberörda utgiftsstater och aflöningsreglemente äro af följande lydelse:

## Utgiftsstater för Telegrafverket

att tillämpas under år 1908.

|                                              |         | K r o n o r |   |        |   |  |
|----------------------------------------------|---------|-------------|---|--------|---|--|
| <b>A. Aföningsstat.</b>                      |         |             |   |        |   |  |
| <b>1. Telegrafstyrelsen.</b>                 |         |             |   |        |   |  |
| <b>Chef.</b>                                 |         |             |   |        |   |  |
| Generaldirektören .....                      | arfvode | —           | — | 15,000 | — |  |
| <b>Ledamöter.</b>                            |         |             |   |        |   |  |
| 1 Fullmäktig .....                           | arfvode | 3,000       | — |        |   |  |
| 1       " .....                              | "       | 3,000       | — | 6,000  | — |  |
| 1 Byråchef .....                             |         | 8,600       | — |        |   |  |
| 1       " .....                              |         | 8,600       | — |        |   |  |
| 1       " .....                              |         | 8,000       | — |        |   |  |
| Arfvode till en byråchef såsom generaldirek- |         |             |   |        |   |  |
| törens ställföreträdare .....                |         | 1,000       | — |        |   |  |
| tillsammans förslagsvis                      |         | —           | — | 26,200 | — |  |
| <b>Byråtjänstemän.</b>                       |         |             |   |        |   |  |
| Administrativa byrån: 1 Sekreterare .....    |         | 6,500       | — |        |   |  |
| 1 Ombudsman .....                            |         | 4,600       | — |        |   |  |
| 1 Aktuarie .....                             |         | 5,000       | — |        |   |  |
| 1 Kamrer .....                               |         | 5,500       | — |        |   |  |
| 1 Hufvudkassör .....                         |         | 5,000       | — |        |   |  |
| 1 Revisor .....                              |         | 6,500       | — |        |   |  |
| 1       " .....                              |         | 6,000       | — |        |   |  |
| 1       " .....                              |         | 4,600       | — |        |   |  |
| 1 Statistiker .....                          |         | 4,600       | — |        |   |  |
| Linjebyrån: 1 Byråingonjör .....             |         | 5,000       | — |        |   |  |
| 1 Notarie .....                              |         | 6,000       | — |        |   |  |
| 1 Förrådsintendent .....                     |         | 3,400       | — |        |   |  |
| Transport                                    |         | 62,700      | — | 47,200 | — |  |

|                                                 |                    | K r o n o r |         |   |   |   |
|-------------------------------------------------|--------------------|-------------|---------|---|---|---|
| Transport                                       | 62,700             | 47,200      | —       | — | — | — |
| Trafikbyrå: 1 Föreståndare för undervisnings-   |                    |             |         |   |   |   |
| anstalten .....                                 | 4,600              |             |         |   |   |   |
| 1 Aktuarie .....                                | 5,500              |             |         |   |   |   |
| 1 Kontrollör .....                              | 3,400              |             |         |   |   |   |
| tillsammans förslagsvis                         | —                  | 76,200      |         |   |   |   |
| <b>Biträdande tjänstemän.</b>                   |                    |             |         |   |   |   |
| 8 Assistenten .....                             | förslagsvis 12,000 |             |         |   |   |   |
| 4 Telegrafister .....                           | ” 4,560            |             |         |   |   |   |
| 1 Föreståndare för katalogexpe-                 |                    |             |         |   |   |   |
| ditionen .....                                  | ” 2,100            |             |         |   |   |   |
| 18 Kontorsskrifvare .....                       | ” 19,800           |             |         |   |   |   |
| 6 Vaktmästare .....                             | ” 8,850            | 47,310      |         |   |   |   |
| Förste vaktmästaren .....                       | arfvode            | 200         |         |   |   |   |
| Arfvoden till extra ordinarie tjänstemän, vika- |                    |             |         |   |   |   |
| riatsersättning m. m. ....                      | förslagsvis        | 23,500      | 194,410 |   |   |   |
| <b>2. Linjedistriktet.</b>                      |                    |             |         |   |   |   |
| 7 Linjedirektörer .....                         | förslagsvis        | 37,600      |         |   |   |   |
| 16 Linjeingenjörer .....                        | ”                  | 55,600      |         |   |   |   |
| 7 Kassörer af 1:a lönegraden ..                 | ”                  | 9,300       |         |   |   |   |
| 6 Bokhållare .....                              | ”                  | 5,760       |         |   |   |   |
| 9 Linjemästare af 1:a lönegraden                | ”                  | 21,300      |         |   |   |   |
| 25 ” ” 2:a ” ”                                  | ”                  | 40,500      |         |   |   |   |
| 37 Linjeförman ” 1:a ” ”                        | ”                  | 55,230      |         |   |   |   |
| 40 ” ” 2:a ” ”                                  | ”                  | 46,620      |         |   |   |   |
| 180 Reparatörer .....                           | ”                  | 194,880     |         |   |   |   |
| Arfvoden till extra ordinarie tjänstemän, vika- |                    |             |         |   |   |   |
| riatsersättning m. m. ....                      | förslagsvis        | 65,000      | 531,790 |   |   |   |
| <b>3. Trafikdistriktet och Stationerna.</b>     |                    |             |         |   |   |   |
| 2 Telefondirektörer .....                       | förslagsvis        | 8,000       |         |   |   |   |
| 1 Telegrafdirektör af 1:a lönegraden            | ”                  | 4,600       |         |   |   |   |
| 3 Telegrafdirektörer af 2:a lönegraden          | ”                  | 11,800      |         |   |   |   |
| 1 Telegrafinspektör .....                       | arfvode            | 2,500       |         |   |   |   |
| 3 Telegrafinspektörer .....                     | ”                  | 7,500       |         |   |   |   |
| Transport                                       | —                  | 34,400      | 726,200 | — | — | — |

|                                                                                           |             | K r o n o r |           |  |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-----------|--|--|
|                                                                                           | Transport   | 34,400      | 726,200   |  |  |
| 12 Kommissarier af 1:a lönegraden .....                                                   | förslagsvis | 38,400      |           |  |  |
| 17       "       " 2:a       " .....                                                      | "           | 55,400      |           |  |  |
| 23       "       " 3:e       " .....                                                      | "           | 53,200      |           |  |  |
| 18       "       " 4:e       " .....                                                      | "           | 33,600      |           |  |  |
| 36 Kommissarier af 5:e lönegraden .....                                                   | "           | 53,850      |           |  |  |
| 40       "       " 6:e       " .....                                                      | "           | 55,200      |           |  |  |
| 24       "       " 7:e       " .....                                                      | "           | 20,850      |           |  |  |
| <b>Biträdande tjänstemän.</b>                                                             |             |             |           |  |  |
| 6 Kontrollörer af 1:a lönegraden .....                                                    | förslagsvis | 26,000      |           |  |  |
| 7       "       " 2:a       " .....                                                       | "           | 26,000      |           |  |  |
| 120 Assisterer .....                                                                      | "           | 306,700     |           |  |  |
| 300 Telegrafister .....                                                                   | "           | 445,200     |           |  |  |
| 50 Vaktföreståndare .....                                                                 | "           | 67,680      |           |  |  |
| 1 Kassör af 1:a lönegraden .....                                                          | "           | 1,140       |           |  |  |
| 12 Kassörer af 2:a       " .....                                                          | "           | 12,240      |           |  |  |
| 2 Bokhållare .....                                                                        | "           | 2,760       |           |  |  |
| 500 Interurbantefonister .....                                                            | "           | 453,900     |           |  |  |
| 8 Stationsförmän .....                                                                    | "           | 9,720       |           |  |  |
| 35 Stationsbiträden .....                                                                 | "           | 33,420      |           |  |  |
| Arfvoden till extra ordinarie tjänstemän, vikariatsersättning<br>m. m., förslagsvis ..... |             | 1,400,000   | 3,129,660 |  |  |
| <b>4. Verkstaden.</b>                                                                     |             |             |           |  |  |
| 1 Verkstadsdirektör .....                                                                 | förslagsvis | 7,500       |           |  |  |
| 3 Verkstadsingenjörer .....                                                               | "           | 10,200      |           |  |  |
| 1 Verkstads-kassör och bokhållare .....                                                   | "           | 3,400       |           |  |  |
| 1 Materialförvaltare .....                                                                | "           | 2,400       |           |  |  |
| 4 Verkmästare .....                                                                       | "           | 10,200      | 33,700    |  |  |
| <b>5. Särskilda anslag.</b>                                                               |             |             |           |  |  |
| Uppbördsprovision, förslagsvis .....                                                      |             | 185,000     |           |  |  |
| Hyresbidrag enligt bestämmelsen i aflöningsreglementets<br>§ 15, förslagsvis .....        |             | 83,500      |           |  |  |
|                                                                                           | Transport   | 268,500     | 3,889,560 |  |  |

|                                                                                                                                       | K r o n o r |   |           |             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|---|-----------|-------------|
|                                                                                                                                       |             |   |           |             |
| Transport                                                                                                                             | 268,500     | — | 3,889,560 | —           |
| Tilläggsarfvode enligt bestämmelsen i aflöningsreglementets § 16, förslagsvis.....                                                    | 111,000     | — |           |             |
| Gratifikationer åt tjänstemän m. m. ....                                                                                              | 10,000      | — | 389,500   | —           |
|                                                                                                                                       |             |   | 4,279,060 | —           |
| <b>B. Pensions- och understödsstater.</b>                                                                                             |             |   |           |             |
| Förre befälhafvaren å Landsorts indragna optiska station, sergeanten <i>A. Liljander</i> , enligt Kungl. brefvet den 2 juni 1876..... | 600         | — |           |             |
| Förre telegrafisten å Dalarö indragna optiska station, <i>C. A. Törnros</i> , enligt samma Kungl. bref .....                          | 400         | — |           |             |
| Förre telegrafisten å Ornö indragna station <i>F. O. Åkerlind</i> , enligt Kungl. brefvet den 23 mars 1877.....                       | 270         | — |           |             |
| Förre föreståndaren för Skeninge indragna station <i>Nanny Arndtz</i> , enligt Kungl. brefvet den 13 juli 1887.....                   | 300         | — |           |             |
| Förre föreståndaren för Hjo station <i>Anna Johanna Charlotta Lagerberg</i> , enligt Kungl. brefvet den 27 maj 1898                   | 500         | — |           |             |
| Förre arbetsledaren <i>August Andersson</i> , enligt Kungl. brefvet den 26 maj 1899.....                                              | 600         | — |           |             |
| Förre reparatören <i>Fritz Bergman</i> , enligt Kungl. brefvet den 26 maj 1899 .....                                                  | 480         | — |           |             |
| Förre arbetaren <i>Karl Johan Ludvig Schönell</i> , enligt Kungl. brefvet den 6 juni 1902 .....                                       | 480         | — |           |             |
| Förre extra biträdet <i>Fredrika Charlotta Eugenia Hjelm</i> , enligt Kungl. brefvet den 9 juni 1905 .....                            | 500         | — |           |             |
| Ankan <i>Hulda Maria Karlsson</i> , född Andersson, enligt Kungl. brefvet den 13 oktober 1905 .....                                   | 120         | — |           |             |
| Minderåriga <i>Dala Sigrd Maria Karlsson</i> , enligt samma Kungl. bref .....                                                         | 60          | — |           |             |
| Linjearbetaren <i>Anders Forserstråle</i> , enligt Kungl. brefvet den 7 april 1906 .....                                              | 300         | — |           |             |
| Linjearbetaren <i>Gustaf Isidor Andersson</i> , enligt samma Kungl. bref.....                                                         | 300         | — |           |             |
| Förre lokaltelefonisten <i>Eva Vilhelmina Dorotea Ohman</i> , enligt Kungl. brefvet den 22 juni 1906.....                             | 300         | — |           |             |
| Transport                                                                                                                             | 5,210       | — | —         | 4,279,060 — |

|                                                                                                                                                                      |           | K r o n o r |           |   |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-------------|-----------|---|-----------|
|                                                                                                                                                                      | Transport | 5,210       | —         | — | 1,279,060 |
| Aflidne telefonarbetaren <i>Vilhelm Svenssons</i> son <i>Folke Verner</i> , enligt Kungl. brefvet den 3 november 1906 ..                                             | 60        | —           | —         | — | —         |
| Linjearbetaren <i>Lars Johan Claessén</i> .....                                                                                                                      | 480       | —           | —         | — | —         |
| Vaktmästaren vid Motala telegrafstation <i>Gustaf Bygel</i> ..                                                                                                       | 300       | —           | —         | — | —         |
| Telegrambäraren <i>Algot Knut Bäckman</i> .....                                                                                                                      | 150       | —           | 6,200     | — | —         |
| Bidrag till telegrafverkets pensionsinrättning:<br>fem procent af den för året till 2,000,000 kronor beräknade<br>portoinkomsten af telegrafmedel, förslagsvis ..... | 100,000   | —           | —         | — | —         |
| tilläggsbelopp .....                                                                                                                                                 | 125,920   | —           | 225,920   | — | —         |
| Bidrag till telegrafverkets änke- och pupillkassa .....                                                                                                              | —         | —           | 8,000     | — | —         |
| Till fyllnadspensioner, enligt bestämmelserna i Kungl. brefvet<br>den 22 juni 1883, förslagsvis .....                                                                | —         | —           | 66,650    | — | 306,770   |
| <b>C. Omkostnadsstat.</b><br>(Förslagsanslag.)                                                                                                                       |           |             |           |   |           |
| Stationers och linjers underhåll .....                                                                                                                               | —         | —           | 1,760,000 | — | —         |
| Underhåll af telegrafverkets byggnader och lokaler .....                                                                                                             | —         | —           | 25,000    | — | —         |
| Resekostnads- och traktamentsersättning .....                                                                                                                        | —         | —           | 45,000    | — | —         |
| Blanketter, telefonkataloger, skrifmaterialier, böcker, ren-<br>skrifning m. m. ....                                                                                 | —         | —           | 220,000   | — | —         |
| Hyror .....                                                                                                                                                          | —         | —           | 180,000   | — | —         |
| Eldning, belysning och städning af tjänstelokaler .....                                                                                                              | —         | —           | 200,000   | — | —         |
| Postporto .....                                                                                                                                                      | —         | —           | 40,000    | — | —         |
| Beklädnad .....                                                                                                                                                      | —         | —           | 120,000   | — | —         |
| Inköp och underhåll af inventarier, verktyg m. m. ....                                                                                                               | —         | —           | 115,000   | — | —         |
| Sjukvård och begravningshjälp .....                                                                                                                                  | —         | —           | 19,000    | — | —         |
| Frakt- och transportkostnader .....                                                                                                                                  | —         | —           | 75,000    | — | —         |
| Sveriges bidrag till underhållet af internationella telegraf-<br>byrån i Bern .....                                                                                  | —         | —           | 2,000     | — | —         |
| Telegrafverkets undervisningsanstalt .....                                                                                                                           | —         | —           | 20,000    | — | —         |
| Felräkningspenningar .....                                                                                                                                           | —         | —           | 10,000    | — | —         |
| Diverse utgifter .....                                                                                                                                               | —         | —           | 59,130    | — | 2,890,130 |
| <b>D. Ränta och amortering</b> , förslagsvis .....                                                                                                                   | —         | —           | —         | — | 1,884,400 |
| <b>E. Fastigheter</b> .....                                                                                                                                          | —         | —           | —         | — | 538,000   |
| <b>F. Telegraflinjebyggnader</b> .....                                                                                                                               | —         | —           | —         | — | 35,400    |
| Transport                                                                                                                                                            | —         | —           | —         | — | 9,933,760 |

|                                                      |        | K r o n o r |        |           |           |
|------------------------------------------------------|--------|-------------|--------|-----------|-----------|
| Transport                                            |        | —           | —      | 9,933,760 | —         |
| <b>G. Öfvergångsstat.</b>                            |        |             |        |           |           |
| (Förslagsanslag.)                                    |        |             |        |           |           |
| <b>Telegrafstyrelsen.</b>                            |        |             |        |           |           |
| 1 Byråchef .....                                     | 7,000  | —           |        |           |           |
| 1 Registrator och aktuarie .....                     | 3,500  | —           |        |           |           |
| 1 Öfveringenjör .....                                | 5,000  | —           |        |           |           |
| 2 Notarier .....                                     | 6,000  | —           |        |           |           |
| 1 Elektriker .....                                   | 5,500  | —           |        |           |           |
| 1 Revisor.....                                       | 3,500  | —           |        |           |           |
| 1 Bokhållare och kassakontrollant.....               | 3,000  | —           |        |           |           |
| 1 Förrådsförvaltare .....                            | 4,000  | —           |        |           |           |
|                                                      | 37,500 | —           |        |           |           |
| Afgå under A. Aföningsstat upptagna aflöningar ..... | 10,680 | —           | 26,820 | —         |           |
| <b>Linjedistriktet.</b>                              |        |             |        |           |           |
| 6 Bokhållare .....                                   | 14,100 | —           |        |           |           |
| Afgå under A. Aföningsstat upptagna aflöningar.....  | 5,400  | —           | 8,700  | —         |           |
| <b>Trafikdistriktet och Stationerna.</b>             |        |             |        |           |           |
| 3 Kommissarier af 3:e klass .....                    | 10,800 | —           |        |           |           |
| 3 Kontrollörer .....                                 | 10,000 | —           |        |           |           |
|                                                      | 20,800 | —           |        |           |           |
| Afgå under A. Aföningsstat upptagna aflöningar.....  | 10,080 | —           | 10,720 | —         | 46,240    |
| Summa Kronor                                         | —      | —           | —      | —         | 9,980,000 |

**Anm.** De befattningar, som äro angifna med kursiv stil, äro afsedda att i regel innehafvas af kvinnliga tjänstemän.

## Aflöningsreglemente för tjänstemän vid telegrafverket.

## § 1.

Generaldirektören och chefen för telegrafverket tillsättes genom förordnande på viss tid, öfriga tjänstemän vid telegrafverket genom konstitutorial, hvilket skall anses innebära, att tjänsteman kan i administrativ väg på grund af fel eller försummelse i tjänsten, afsättas från sin befattning.

## § 2.

Aflöning eller arfvode, som tillkommer vid telegrafverket anställd tjänsteman enligt stat, som af Riksdagen godkänts, utgår enligt nedan angifna grunder, och fördelas aflöningen i lön och tjänstgöringspenningar eller, för provisionsberättigad tjänsteman, i lön och uppbördsprovision.

## § 3.

1:o. Till generaldirektören och chefen för telegrafverket utgår arfvode till det belopp, lägst 15,000, högst 20,000 kronor, som af Kungl. Maj:t bestämmes.

2:o. Till *icke provisionsberättigad tjänsteman* utgår aflöning enligt följande *aflöningskala* med däri angifna årliga belopp:

| Klass.   | Lön.  | Tjänstgöringspenningar. | Summa aflöning. | Klass.   | Lön.  | Tjänstgöringspenningar. | Summa aflöning. |
|----------|-------|-------------------------|-----------------|----------|-------|-------------------------|-----------------|
| 1 .....  | 5,880 | 3,920                   | 9,800           | 15 ..... | 2,000 | 1,000                   | 3,000           |
| 2 .....  | 5,520 | 3,680                   | 9,200           | 16 ..... | 1,800 | 900                     | 2,700           |
| 3 .....  | 5,160 | 3,440                   | 8,600           | 17 ..... | 1,600 | 800                     | 2,400           |
| 4 .....  | 4,800 | 3,200                   | 8,000           | 18 ..... | 1,400 | 700                     | 2,100           |
| 5 .....  | 4,500 | 3,000                   | 7,500           | 19 ..... | 1,350 | 450                     | 1,800           |
| 6 .....  | 4,200 | 2,800                   | 7,000           | 20 ..... | 1,240 | 410                     | 1,650           |
| 7 .....  | 3,900 | 2,600                   | 6,500           | 21 ..... | 1,130 | 370                     | 1,500           |
| 8 .....  | 3,600 | 2,400                   | 6,000           | 22 ..... | 1,040 | 340                     | 1,380           |
| 9 .....  | 3,300 | 2,200                   | 5,500           | 23 ..... | 950   | 310                     | 1,260           |
| 10 ..... | 3,000 | 2,000                   | 5,000           | 24 ..... | 920   | 220                     | 1,140           |
| 11 ..... | 2,760 | 1,840                   | 4,600           | 25 ..... | 820   | 200                     | 1,020           |
| 12 ..... | 2,520 | 1,680                   | 4,200           | 26 ..... | 770   | 190                     | 960             |
| 13 ..... | 2,280 | 1,520                   | 3,800           | 27 ..... | 720   | 180                     | 900             |
| 14 ..... | 2,040 | 1,360                   | 3,400           | 28 ..... | 680   | 160                     | 840             |

3:o. Till *provisionsberättigad tjänsteman* utgår, förutom den i § 5 bestämda uppbördsprovision, lön enligt följande *löneskala* med däri angifna årliga belopp:

| Klass.   | Lön.  |
|----------|-------|
| 1 .....  | 4,600 |
| 2 .....  | 4,200 |
| 3 .....  | 3,800 |
| 4 .....  | 3,400 |
| 5 .....  | 3,000 |
| 6 .....  | 2,800 |
| 7 .....  | 2,600 |
| 8 .....  | 2,400 |
| 9 .....  | 2,200 |
| 10 ..... | 2,000 |
| 11 ..... | 1,800 |
| 12 ..... | 1,650 |
| 13 ..... | 1,500 |
| 14 ..... | 1,350 |
| 15 ..... | 1,200 |
| 16 ..... | 1,050 |

4:o. Såsom telegrafinspektör förordnad tjänsteman äger att, utom honom tillkommande lön, uppbära arfvode till belopp, som i staten angifves. Sådant arfvode betraktas såsom tjänstgöringspenningar.

#### § 4.

1:o. Aflöning åtnjutes af *icke provisionsberättigad tjänsteman* enligt följande reglering:

|                                            | Lägsta aflöning. |         | Högsta aflöning. |         |
|--------------------------------------------|------------------|---------|------------------|---------|
|                                            | Klass.           | Kronor. | Klass.           | Kronor. |
| <b>A) inom Styrelsen:</b>                  |                  |         |                  |         |
| Byråchef .....                             | 5                | 7,500   | 1                | 9,800   |
| Byråtjänsteman .....                       | 14               | 3,400   | 6                | 7,000   |
| Föreståndare för katalogexpeditionen ..... | 19               | 1,800   | 17               | 2,400   |
| Kontorsskrifvare .....                     | 25               | 1,020   | 19               | 1,800   |
| Vaktmästare .....                          | 24               | 1,140   | 20               | 1,650   |
| <b>B) vid Linjedistriktet:</b>             |                  |         |                  |         |
| Linjedirektör .....                        | 11               | 4,600   | 6                | 7,000   |
| Linjeingenjör .....                        | 15               | 3,000   | 9                | 5,500   |
| Kassör af 1:a lönegraden .....             | 24               | 1,140   | 18               | 2,100   |
| Bokhållare .....                           | 26               | 960     | 20               | 1,650   |
| Linjemästare af 1:a lönegraden .....       | 21               | 1,500   | 16               | 2,700   |
| "    " 2:a    "    " .....                 | 24               | 1,140   | 18               | 2,100   |
| Linjeförman " 1:a    "    " .....          | 25               | 1,020   | 19               | 1,800   |
| "    " 2:a    "    " .....                 | 27               | 900     | 21               | 1,500   |
| Reparatör .....                            | 28               | 840     | 22               | 1,380   |
| <b>C) vid Stationerna:</b>                 |                  |         |                  |         |
| Kontrollör af 1:a lönegraden .....         | 15               | 3,000   | 9                | 5,500   |
| "    " 2:a    "    " .....                 | 15               | 3,000   | 10               | 5,000   |
| Assistent .....                            | 21               | 1,500   | 14               | 3,400   |
| Telegrafist .....                          | 24               | 1,140   | 19               | 1,800   |
| Vaktföreståndare .....                     | 23               | 1,260   | 19               | 1,800   |
| Kassör af 1:a lönegraden .....             | 24               | 1,140   | 18               | 2,100   |
| "    " 2:a    "    " .....                 | 25               | 1,020   | 19               | 1,800   |
| Bokhållare .....                           | 26               | 960     | 20               | 1,650   |
| Interurbantelefonist .....                 | 28               | 840     | 23               | 1,260   |
| Stationsförman .....                       | 27               | 900     | 21               | 1,500   |
| Stationsbiträde .....                      | 28               | 840     | 23               | 1,260   |
| <b>D) vid Verkstaden:</b>                  |                  |         |                  |         |
| Verkstadsdirektör .....                    | 8                | 6,000   | 1                | 9,800   |
| Verkstadsingenjör .....                    | 15               | 3,000   | 9                | 5,500   |
| Verkstadskassör och bokhållare .....       | 17               | 2,400   | 14               | 3,400   |
| Materialförvaltare .....                   | 21               | 1,500   | 15               | 3,000   |
| Verkmästare .....                          | 19               | 1,800   | 15               | 3,000   |

De vid denna aflöningsstats trädande i kraft vid telegrafverket anställda ordinarie och extra ordinarie tjänstemän i nedan angifna befattningar äga vid tillträdet af motsvarande ordinarie befattningar i denna aflöningsstat beräkna nedanstående begynnelseaflöning:

|                                                                    |              |    |       |         |
|--------------------------------------------------------------------|--------------|----|-------|---------|
| Kontrollör af 1:a lönegraden, förutvarande biträdande kommissarie  |              |    |       |         |
| eller kontrollör .....                                             | enligt klass | 13 | 3,800 | kronor; |
| Assistent .....                                                    | "            | 18 | 2,100 | "       |
| Telegrafist .....                                                  | "            | 23 | 1,260 | "       |
| Bokhållare .....                                                   | "            | 23 | 1,260 | "       |
| Interurbantelefonist af förutvarande 1:a lönegraden .....          | "            | 27 | 900   | "       |
| Stationsförmän, förutvarande vaktbetjante af 1:a lönegraden .....  | "            | 25 | 1,020 | " samt  |
| Stationsbiträde, förutvarande vaktbetjante af 2:a lönegraden ..... | "            | 27 | 900   | "       |

*Anm.* De befattningar, som äro angifna med kursiv stil, äro afsedda att i regel innehafvas af kvinnliga tjänstemän.

2:o. Lön åtnjutes af *provisionsberättigad tjänsteman* enligt följande reglering:

|                                          | Lägst lön. |         | Högst lön. |         |
|------------------------------------------|------------|---------|------------|---------|
|                                          | Klass.     | Kronor. | Klass.     | Kronor. |
| Telefondirektör .....                    | 4          | 3,400   | 1          | 4,600   |
| Telegrafdirektör af 1:a lönegraden ..... |            |         |            |         |
| " " 2:a " .....                          | 5          | 3,000   | 2          | 4,200   |
| Kommissarie " 1:a " .....                | 5          | 3,000   | 3          | 3,800   |
| " " 2:a " .....                          | 7          | 2,600   | 4          | 3,400   |
| " " 3:e " .....                          | 8          | 2,400   | 5          | 3,000   |
| " " 4:e " .....                          | 9          | 2,200   | 6          | 2,800   |
| Kommissarie af 5:e lönegraden .....      | 16         | 1,050   | 11         | 1,800   |
| " " 6:e " .....                          | 16         | 1,050   | 13         | 1,500   |
| " " 7:e " .....                          | 16         | 1,050   | 14         | 1,350   |

*Anm.* De befattningar, som äro angifna med kursiv stil, äro afsedda att i regel innehafvas af kvinnliga tjänstemän.

3:o. Uppflyttning i aflönings- eller löneklass sker enligt de allmänna grunder, hvilka finnas sammanförda i de vid detta aflöningsreglemente såsom bilagor fogade tabeller, under iakttagande:

att tjänsteman under mera än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna uppflyttning i högre klass, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst, dock att härvid icke må föras honom till last den tid han åtnjutit semester;

att uppflyttning i högre klass ej må ske förrän vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit

uppnådd; börande tjänsteman därvid tillgodoräknas den tid, som före denna aflöningsstats trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen, vare sig på grund af fullmakt eller konstitutorial eller, beträffande de i staten nyuppförda befattningarna, på grund af förordnande;

*att* nu gällande bestämmelse om rätt för tjänsteman att för erhållande af ålderstillägg tillgodoräknas den tid, som förflutit från hans tillträde till befattningen på grund af förordnande i följd af frågan om verkets omorganisation med anledning af telefonväsendets tillkomst samt om rätt för vissa vaktbetjante att beräkna ålderstillägg från den tidpunkt, de tillträdde de befattningar, som de vid 1902 års utgång innehade, fortfarande skola gälla vid beräkning af ifrågavarande personals tjänsteålder;

*att* tjänsteman, som vid tillträde af den nya aflöningsstaten skulle erhålla lägre aflöning än den aflöning eller det arvode han förut uppbär, äger såsom personligt tillägg till lönen uppbära skillnaden, intill dess hans aflöning stigit till samma belopp;

*att* tjänsteman, som befordras eller i annan ordning förflyttas från en befattning till annan, hvars begynnelseaflöning eller begynnelselön är lika med eller lägre än den aflöning eller lön, som han vid tiden för förflyttningen uppbär, kvarstår i innehafvande klass och äger för uppflyttning i närmast högre klass tillgodoräkna sig hela den tid han innehaft aflöning eller lön efter närmast lägre klass, oafsedt hvilken befattning han därunder innehaft; dock att den, som efter egen ansökning förflyttas till befattning med aflöning eller lön enligt lägre klass än den han vid förflyttningen tillhör, ej må bekomma högre aflöning eller lön än den för förstnämnda befattning bestämda slutaflöning eller lön; samt

*att* likväl tjänsteman, som, då han intjänat stadgad tid för uppflyttning i högre klass, redan uppnått den lefnadsålder, vid hvilken han enligt bestämmelsen i § 7 punkt 6:o a) här nedan är skyldig att från tjänsten afgå, icke må uppflyttas i högre klass.

4:o. Undantagsvis må, när telegrafverkets intressen så fordra, Kungl. Maj:t kunna tilldela tjänsteman aflöning eller lön efter högre klass än den, som i ofvan angifna reglering finnes såsom lägsta aflöning eller lön för den af tjänstemannen innehafda befattning angifven, äfvensom medgifva uppflyttning i högre klass före den tid, som i de allmänna grunderna för sådan uppflyttning finnes angifven; börande hvarje sådant undantag äfvensom skälen för detsamma angifvas i näst därefter afgifna statförslag.

## § 5.

Föreståndare för telegraf- eller centraltelefonstation äger uppbära provision å vid stationen influten uppbörd af telegramporto-, telefon-abonnemangs- och inträdesavgifter samt telefonsamtalsavgifter med:

5 procent af den del af uppbörden, som ej för år öfverstiger 10,000 kronor;

3 procent af den del af uppbörden, som öfverstiger 10,000 men ej 30,000 kronor;

1 procent af den del af uppbörden, som öfverstiger 30,000 men ej 100,000 kronor;

$\frac{1}{2}$  procent af den del af uppbörden, som öfverstiger 100,000 men ej 500,000 kronor; samt

$\frac{1}{10}$  procent af den del af uppbörden, som öfverstiger 500,000 kronor.

Provisionsbeloppet för år räknadt må dock icke för någon stationsföreståndare understiga 450 kronor, hvadan af provisionsanslaget må, utöfver ofvan angifna procentbelopp, utgå hvad som tilläfventyrs erfordras för att fylla denna minimiprovision.

## § 6.

För åtnjutande af arfvode eller i stat uppförd aflöning och därtill hörande förhöjning efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning gälla, med undantag beträffande telegraffullmäktige, följande bestämmelser:

att tjänsteman skall vara underkastad icke allenast de i gällande instruktion gifna bestämmelser, utan ock den utvidgade eller förändrade tjänstgöring eller den förflyttning till annan tjänstgöringsort eller annan befattning, som kan varda honom i behörig ordning ålagd, dock utan minskning i den honom vid förflyttningen enligt detta reglemente tillkommande aflöning;

att med befattning vid telegrafverket icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, ej heller vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, med mindre den, vid pröfning i föreskrifven ordning, befinnes icke vara hinderlig för fullgörandet af tjänstgöringen vid telegrafverket;

att, där generaldirektören beviljats ledighet och vikarie för honom förordnats, på pröfning af Kungl. Maj:t beror, huru stor del af arfvodet må till vikarien afstås;

*att* tjänstgöringspenningar, provision och sportler få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester eller för beredande af semester förordnats att bestrida högre befattning eller under den tid, som åtgått för fullgörande af de skyldigheter, hvilka ålegat tjänsteman såsom fullmäktig eller revisor vid telegrafverkets pensionsinrättning, men skola för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, utgå till den, som uppehållit befattningen;

*att* den, som af sjukdom hindras att sin befattning förrätta, äger uppbära hela lönen;

*att* under ledighet, som åtnjutes för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag, under afstängning från tjänstgöring, eller under eljest förekommande lagligt tjänsteförhinder den tjänstledige kan af telegrafstyrelsen förpliktas att, utöfver tjänstgöringspenningar, provision och sportler, afstå så mycket af lönen, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

*att*, därest emellertid tjänsteman i följd af kroppsskada, ådragen under tjänstutöfning, blifvit tills vidare oförmögen till tjänstgöring, må, såsom undantag från hvad ofvan är stadgadt, aflöningen å stat kunna, efter telegrafstyrelsens bepröfvande, till honom utgå oafkortad under högst sex månader; ankommande däremot på pröfning af Kungl. Maj:t, till huru stor del aflöning kan böra till den skadade utgå efter omförmälda tid af sex månader;

*att* vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras för beredande af semester eller för fullgörande af uppdrag såsom fullmäktig eller revisor vid telegrafverkets pensionsinrättning, tjänsteman af lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning, densamma bestrida, dock ej längre tid än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår; ägande han, om förordnandet erfordras till följd af sjukdomsförfall, åtnjuta, i stället för egna tjänstgöringspenningar, så stor del af de med den tjänstlediges befattning förenade tjänstgöringspenningar, som motsvarar de enligt detta reglemente med den högre befattningens begynnelseaflöning förenade tjänstgöringspenningar, men, då förordnandet erfordras för beredande af semester eller för fullgörande af ofvan nämnda uppdrag, allenast den honom eljest tillkommande aflöning; ankommande på telegrafstyrelsens pröfning, huruvida vid förordnande å annan ort än placeringsorten hyresbidrag, motsvarande högst en femtedel af det vid resor enligt gällande resereglemente tjänsteman tillkommande dagtraktamente, bör honom tilldelas;

*att* en hvar, som med eller efter 1908 års ingång tillträder befattning såsom tjänsteman vid telegrafverket, skall vara pliktig att underkasta sig nu gifna villkor och bestämmelser; samt

att till de nuvarande innehafvare af dylika befattningar, hvilka före den 1 mars 1908 förklara, att de icke vilja underkasta sig nämnda års aflöningsstat samt dessa villkor och bestämmelser och som icke lagligen kunna därtill förbindas, aflöningsförmåner skola utgå enligt för dem nu gällande grunder.

## § 7.

1:o. Rätt till pension vid afgang från tjänst tillkommer vid telegrafverket anställd tjänsteman enligt nedan angifna bestämmelser.

2:o. Generaldirektör, hvilken i minst 12 år innehaft generaldirektörs förordnande, skall vara berättigad att i pension uppbära 6,000 kronor. Om generaldirektör, innan han uppnår 12 tjänstår, antingen på grund af sjukdom befinnes till nöjaktig vidare tjänstgöring oförmögen eller ock utan egen begäran nödgas afgå från sin befattning, utan att på grund af tjänstefel hafva förverkat densamma, skall han vara berättigad att i pension uppbära 5,000 kronor, då afgangens sker före eller vid 6 tjänstår, samt 5,500 kronor, där afgangens sker efter 6, men före 12 tjänstår.

Pensionen utgår af telegrafverkets medel; dock att, därest generaldirektören är delägare i telegrafverkets pensionsinrättning och vid afgang från ämbetet är berättigad till pension från nämnda pensionsinrättning, af telegrafverkets medel skall utgå allenast det belopp, hvarmed honom från pensionsinrättningen tillkommande pension understiger hvad han, enligt hvad förut nämnts, är berättigad att i pension uppbära.

Såsom pensionsavgift skall å det för generaldirektören bestämda arfvodet afdragas, därest han icke är delägare i telegrafverkets pensionsinrättning, ett årligt belopp af 360 kronor, och, om han är delägare i pensionsinrättningen, den del af detta belopp, som han ej har att betala i årlig avgift till nämnda inrättning.

3:o. För öfriga tjänstemän skall pensionsunderlag beräknas till följande belopp:

|       |     |                                                                                                     |
|-------|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5,500 | kr. | för byråchef;                                                                                       |
| 4,600 | »   | » telefondirektör, telegrafdirektör af 1:a lönegraden och verkstadsdirektör;                        |
| 4,200 | »   | » telegrafdirektör af 2:a lönegraden och linjedirektör;                                             |
| 4,000 | »   | » byråtjänsteman;                                                                                   |
| 3,800 | »   | » kommissarie af 1:a lönegraden;                                                                    |
| 3,400 | »   | » » » 2:a »                                                                                         |
| 3,300 | »   | » kontrollör af 1:a lönegraden;                                                                     |
| 3,000 | »   | » kommissarie af 3:e lönegraden, kontrollör af 2:a lönegraden, linjeingenjör och verkstadsingenjör; |

|       |     |     |                                                                                       |
|-------|-----|-----|---------------------------------------------------------------------------------------|
| 2,800 | kr. | för | kommissarie af 4:e lönegraden;                                                        |
| 2,200 | »   | »   | assistent;                                                                            |
| 2,000 | »   | »   | verkstadskassör och materialförvaltare;                                               |
| 1,800 | »   | »   | verkmästare;                                                                          |
| 1,500 | »   | »   | kommissarie af 5:e lönegraden;                                                        |
| 1,400 | »   | »   | » » 6:e »                                                                             |
| 1,300 | »   | »   | » » 7:e » och föreståndare för<br>katalogexpeditionen;                                |
| 1,200 | »   | »   | telegrafist, kontorsskrifvare, kassör, bokhållare, vaktföreståndare och linjemästare; |
| 1,000 | »   | »   | vaktmästare, linjeförman och stationsförman; samt                                     |
| 900   | »   | »   | interurbantelefonist, reparatör och stationsbiträde.                                  |

4:o. Pension är till sitt belopp antingen *hel* eller *afkortad*.

*Hel* pension utgör samma belopp som det för tjänstemannen vid tiden för hans afgång från tjänsten gällande pensionsunderlag.

*Afkortad* pension utgör viss del af *hel* pension och beräknas på sätt i punkt 7:o här nedan föreskrifves.

Pensionen utgår dels från telegrafverkets pensionsinrättning enligt det för denna inrättning gällande reglemente, dels ock med erforderligt fyllnadsbelopp af telegrafverkets medel.

5:o. Rätt att komma i åtnjutande af *hel* pension inträder vid uppnådda sextiofem lefnads- och trettiofem tjänstår; dock att sådan rätt inträder: för tjänstemän i telegrafstyrelsen vid sextiosju lefnads- och trettiofem tjänstår;

för verkstadsdirektör, linjeingenjör, verkstadsingenjör, assistent, linjemästare, linjeförman och reparatör: vid sextio lefnads- och trettiofem tjänstår; för samtliga kvinnliga tjänstemän med undantag af telegrafister och interurbantelefonister: vid sextio lefnads- och trettio tjänstår; samt för telegrafister och interurbantelefonister: vid femtiofem lefnads- och trettio tjänstår.

6:o. Skyldighet att från tjänsten afgå inträder:

a) för samtliga tjänstemän vid uppnående af den i punkt 5:o stadgade lefnadsålder, Kungl. Maj:t eller telegrafstyrelsen, om det tillkommer telegrafstyrelsen att afskedet utfärda, dock obetaget att låta med detsamma anstå, därest och så länge den pensionsberättigade prövas kunna i befattningen på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna, dock icke i något fall längre än till fyllda sjuttio år;

b) för tjänsteman, som icke uppnått stadgad lefnadsålder, då han, efter att under fem på hvarandra följande år i följd af sjukdom, vanförhet eller lyte varit ur stånd att tjänstgöra, finnes vara för framtiden till tjänstgöring oförmögen; samt

c) för tjänsteman, som träffats af olycksfall i tjänsten, där olycksfallet finnes för framtiden medföra oförmåga till tjänstgöring.

Befinnes tjänsteman vara af sjukdom eller minskad arbetsförmåga urständssatt att på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina tjänståligganden, och har han tillika antingen, där enligt punkt 5 rätt till hel pension inträder vid sextiosju lefnadsår, uppnått en lefnadsålder af minst sextiofem år, eller, där enligt samma punkt rätt till hel pension inträder vid sextiofem år, uppnått en lefnadsålder af minst sextio år, äge Kungl. Maj:t, uppå därom af telegrafstyrelsen gjord framställning, förklara sådan tjänstinnehafvare skyldig att från tjänsten afgå.

7:o. Vid afgang från tjänst af anledning, som i punkt 6 c) sägs, utgår hel pension.

Har tjänsteman, som afgår på grund af någon af öfriga i punkt 6 intagna bestämmelser, uppnått det i punkt 5 för rätt till hel pension stadgade antal tjänstår, utgår äfven till den tjänsteman hel pension; i annat fall vare han, därest tjänstårens antal icke understiger tio, berättigad erhålla pension till *afkortadt* belopp i förhållande till det mindre antalet tjänstår; dock att vid afgang från tjänst af anledning, som i punkt 6 b) sägs, pensionen icke i något fall må understiga sjuttiofem procent af hel pension.

8:o. Rätt till fyllnadspension tillkommer ej den, som blifvit från tjänsten afsatt eller för fel eller försumlighet från tjänsten skild, ej heller den, som vid afgang från tjänsten icke är svensk medborgare. Har pensionstagare blifvit dömd till förlust af medborgerligt förtroende eller till, i stället för afsättning, straff enligt 2 kapitlet 17 § strafflagen, skall, efter det sådant beslut vunnit laga kraft, fyllnadspensionen anses förverkad.

## § 8.

Tjänsteman äger årligen, när sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kan ske, åtnjuta semester, generaldirektören och byråcheferna, en hvar under en och en half månad, telefon-, telegraf-, linje- och verkstadsdirektör, byråtjänsteman, kommissarie, kontrollör, linje- och verkstadsingenjör, assistent, verkstadskassör, materialförvaltare, telegrafist, föreståndare för katalogexpeditionen, kontorsskrifvare, kassör, bokhållare, vaktföreståndare och interurbantefonist, en hvar under en månad samt verkmästare, linjemästare, linje-, och stationsförman, vaktmästare, reparatör och stationsbiträde en hvar under en half månad.

Tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid af året, som af vederbörande öfverordnade myndighet bestämmes, begagna sig af semester.

## § 9.

Den, som på förordnande förvaltar ledig tjänst, åtnjuter under tiden de med densamma förenade aflöningsförmåner.

## § 10.

Afhåller sig tjänsteman från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall, må han under tiden ej åtnjuta någon aflöning. Varder tjänsteman afstängd från tjänstgöring eller tagen i häkte, skall under tiden den del af hans aflöning, som icke af telegrafstyrelsen pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, innehållas, så vida ej telegrafstyrelsen finner skäligt låta honom uppbära något däraf.

## § 11.

Vid afgang från telegrafverkets tjänst till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall utgår själfva lönen till månadens slut. Enahanda är förhållandet med sådant arfvode, som icke betraktas såsom tjänstgöringspenningar.

Afider vid telegrafverket anställd person, som innehar befattning, hvilken icke är uppförd å ordinarie stat, må, därest och i den mån den myndighet, som antagit honom, så pröfvar skäligt, den för honom bestämda aflöningen utgå till månadens slut.

## § 12.

Afider tjänsteman, vare sig ordinarie eller extra, eller vid verket anställd telegrambärare eller arbetare i följd af olyckshändelse, timad under tjänstutöfning eller arbete vid verket, må ett belopp, motsvarande den aflidnes aflöning för en månad, såsom begrafningshjälp tilldelas hans dödsbo.

## § 13.

Vid tjänsteresa inom riket utgår resekostnads- och traktamentsersättning för tjänstemän enligt bestämmelserna i gällande resereglemente, dock att vid långvarigare uppdrag, förenade med resa från boningsorten, vid ofta återkommande tjänsteresor eller i särskilda fall, då omständigheterna därtill eljest föranleda, telegrafstyrelsen äger att bestämma lägre resekostnads- och traktamentsersättning.

## § 14.

Felräkningspenningar tillkomma:  
den hos telegrafstyrelsen anställde hufvudkassören med 500 kronor, för år räknadt;

kassör å linjedistriktsbyrå med 200 kronor, likaledes för år räknadt; tjänsteman, som i regelbunden tjänstefördelning tjänstgör i kassan vid telegraminlämning, där telegramuppbörden under näst föregående år uppgått till minst 25,000 kronor, med en half procent af därstädes kontant inbetalda afgifter, efter lika fördelning mellan samtliga nu nämnda tjänstemän vid stationen; samt

å station särskild anställd kassör med en tiondedels procent af in-  
flutna telefonabonnemangs-, inträdes- och samtalsavgifter, dock högst 400 kronor för år räknadt; skolande ifrågavarande felräkningspenningar vid station, där särskild kassör icke finnes anställd, tillfalla stationsföreståndaren.

### § 15.

Anmärkningsprovision tillkommer vederbörande hos telegrafstyrelsen anställda tjänstemän enligt de närmare grunder, Kungl. Maj:t bestämmer, med högst femton procent af hvarje belopp, som på grund af anmärkning, gjord af sådan tjänsteman, antingen, såsom ej behörigen uppburet, till telegrafverket inflyter och utan anmärkningens framställande ej skulle hafva kommit verket till godo, eller, såsom för högt debiteradt, till vederbörande återgäldas.

### § 16.

1:o. Förmånen af fri bostad uti telegrafverkets egna eller för ändamålet förhyrda lägenheter må, efter telegrafstyrelsens bepröfvande, tillkomma följande tjänstemän, nämligen:

kommissarie af 5:e, 6:e och 7:e lönegraderna, verkmästare, linjemästare, linjeförman, stationsförman, reparatör och stationsbiträde.

2:o. Med fri bostad är för kommissarie förenad förmånen af fri vedbrand och belysning.

3:o. De bland ofvan nämnda tjänstemän, hvilka ej åtnjuta fri bostad, äga uppbära hyresbidrag, utgörande för kommissarie högst 300 kronor för år räknadt och för öfriga tjänstemän minst femton, högst trettio procent af aflöningen.

4:o. Det ankommer på telegrafstyrelsen att i hvarje särskildt fall bestämma, huruvida bostadsförmån eller hyresbidrag skall utgå, äfvensom beloppet af berörda bidrag.

5:o. Förmånen af fri bostad eller hyresbidrag anses tillhöra lönen.

### § 17.

Assistent, telegrafist, vaktföreståndare, interurbantefonist, linjeförman af 1:a lönegraden och reparatör, stationerade å ort, där de

allmänna lefnadskostnaderna äro särskildt höga, äga, så länge de tjänstgöra å sådan ort, uppbära tilläggsarfvode utgående, enligt af telegrafstyrelsen fastställda grunder, med tio eller femton procent af dem tillkommande aflöning.

Linjeförman af 1:a lönegraden och reparatör, som i stället för fri bostad åtnjuta hyresbidrag, äga, i fall de uppbära tilläggsarfvode, beräkna enahanda tillägg äfven å sådant bidrag.

### § 18.

Assistent eller telegrafist, som är anställd såsom föreståndare för filialstation, må, såsom tillägg till tjänstgöringspenningarna, kunna tilldelas arfvode till belopp af högst 200 kronor för år räknadt.

### § 19.

Uniformspersedlar in natura eller beklädnadsersättning till visst årligt belopp må tilldelas linjemästare, linjeförman, stationsförman, vaktmästare, reparatör och stationsbiträde äfvensom telegrambärare samt vid linjebyggnaderna anställda extra ordinarie underbefäl och arbetare, allt enligt reglemente, som af telegrafstyrelsen fastställles.

### § 20.

Kostnadsfri läkarvård jämte medikamenter lämnas åt den i föregående § omnämnda personal äfvensom åt underbefäl och arbetare vid telegrafverkets verkstad samt åt annan med densamma jämförlig, i telegrafverkets tjänst befintlig tillfällig personal, enligt de närmare bestämmelser Kungl. Maj:t meddelar.

### § 21.

Grunderna för aflöningen till extra tjänstemän vid telegrafverket bestämmas af Kungl. Maj:t på förslag af telegrafstyrelsen.

### § 22.

Den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig den minskning i befintliga sportelinkomster, som kan varda af Kungl. Maj:t bestämd, äfvensom de förändrade bestämmelser i fråga om pension, som kunna varda stadgade.

---

Detta aflöningsreglemente skall lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1908.

| Klass .....                    | Aflöning, kronor ..... | Begyn-    | Uppflyttning i högre klass äger rum, när aflöning enligt |     |     |       |       |       |       |       |       |       |       |       |
|--------------------------------|------------------------|-----------|----------------------------------------------------------|-----|-----|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
|                                |                        | nelse-    | 28                                                       | 27  | 26  | 25    | 24    | 23    | 22    | 21    | 20    | 19    | 18    | 17    |
|                                |                        | aflöning. | 840                                                      | 900 | 960 | 1,020 | 1,140 | 1,260 | 1,380 | 1,500 | 1,650 | 1,800 | 2,100 | 2,400 |
| <b>A. Inom styrelsen:</b>      |                        |           |                                                          |     |     |       |       |       |       |       |       |       |       |       |
| Byråchef .....                 | 7,500                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     |
| Byråttjänsteman .....          | 3,400                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     |
| Förest. för katalogexp. ....   | 1,800                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | 3     | 3     |
| Kontorsskriftare .....         | 1,020                  | —         | —                                                        | —   | —   | 2     | 2     | 2     | 3     | 3     | 3     | —     | —     | —     |
| Vaktmästare .....              | 1,140                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | 3     | 3     | 3     | 3     | —     | —     | —     | —     |
| <b>B. Vid linjedistriktet:</b> |                        |           |                                                          |     |     |       |       |       |       |       |       |       |       |       |
| Linjedirektör .....            | 4,600                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     |
| Linjeingenjör .....            | 3,000                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     |
| Kassör af 1:a lönegraden ..    | 1,140                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | 3     | 3     | 3     | 3     | 3     | 3     | —     | —     |
| Bokhållare .....               | 960                    | —         | —                                                        | —   | 2   | 2     | 2     | 3     | 3     | 3     | —     | —     | —     | —     |
| Linjemäst. af 1:a lönegr. .... | 1,500                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | —     | —     | —     | 2     | 2     | 2     | 2     | 3     |
| » » 2:a » .....                | 1,140                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | 2     | 2     | 2     | 3     | 3     | 3     | —     | —     |
| Linjeförman » 1:a » .....      | 1,020                  | —         | —                                                        | —   | —   | 2     | 2     | 2     | 3     | 3     | 3     | —     | —     | —     |
| » » 2:a » .....                | 900                    | —         | —                                                        | 2   | 2   | 2     | 3     | 3     | 3     | —     | —     | —     | —     | —     |
| Reparatör .....                | 840                    | —         | 2                                                        | 2   | 2   | 3     | 3     | 3     | —     | —     | —     | —     | —     | —     |
| <b>C. Vid stationerna:</b>     |                        |           |                                                          |     |     |       |       |       |       |       |       |       |       |       |
| Kontrollör af 1:a lönegr. .... | 3,000                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     |
| » » 2:a » .....                | 3,000                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     |
| Assistent .....                | 1,500                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | —     | —     | —     | 2     | 2     | 2     | 2     | 3     |
| Telegrafist .....              | 1,140                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | 3     | 3     | 3     | 3     | 3     | —     | —     | —     |
| Vaktföreståndare .....         | 1,260                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | —     | 3     | 3     | 3     | 3     | —     | —     | —     |
| Kassör af 1:a lönegraden ..    | 1,140                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | 3     | 3     | 3     | 3     | 3     | 3     | —     | —     |
| » » 2:a » .....                | 1,020                  | —         | —                                                        | —   | —   | 3     | 3     | 3     | 3     | 3     | 3     | —     | —     | —     |
| Bokhållare .....               | 960                    | —         | —                                                        | —   | 2   | 2     | 2     | 3     | 3     | 3     | —     | —     | —     | —     |
| Interurbantelefonist .....     | 840                    | —         | 2                                                        | 2   | 2   | 3     | 3     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     |
| Stationsförman .....           | 900                    | —         | —                                                        | 2   | 2   | 2     | 3     | 3     | 3     | —     | —     | —     | —     | —     |
| Stationsbiträde .....          | 840                    | —         | 2                                                        | 2   | 2   | 3     | 3     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     |
| <b>D. Vid verkstaden:</b>      |                        |           |                                                          |     |     |       |       |       |       |       |       |       |       |       |
| Verkstadsdirektör .....        | 6,000                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     |
| Verkstadsingenjör .....        | 3,000                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     |
| Verkstadskassör och bok-       |                        |           |                                                          |     |     |       |       |       |       |       |       |       |       |       |
| hållare .....                  | 2,400                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     | —     |
| Materialförvaltare .....       | 1,500                  | —         | —                                                        | —   | —   | —     | —     | —     | —     | 3     | 3     | 3     | 3     | 3     |
| Verkmästare .....              | 1,800                  |           |                                                          |     |     |       |       |       |       |       |       |       |       |       |



## Allmänna grunder till löneförhöjning

| Klass .....<br>Aflöning, kronor.....     | Begyn-<br>nelse-<br>aflöning. | Uppflyttning i högre klass |             |             |             |
|------------------------------------------|-------------------------------|----------------------------|-------------|-------------|-------------|
|                                          |                               | 16<br>1,050                | 15<br>1,200 | 14<br>1,350 | 13<br>1,500 |
| Telefondirektör .....                    | 3,400                         | —                          | —           | —           | —           |
| Telegrafdirektör af 1:a lönegraden ..... |                               |                            |             |             |             |
| "    " 2:a .....                         | 3,000                         | —                          | —           | —           | —           |
| Kommissarie " 1:a .....                  | 3,000                         | —                          | —           | —           | —           |
| "    " 2:a .....                         | 2,600                         | —                          | —           | —           | —           |
| "    " 3:e .....                         | 2,400                         | —                          | —           | —           | —           |
| "    " 4:e .....                         | 2,200                         | —                          | —           | —           | —           |
| Kommissarie af 5:e .....                 | 1,050                         | —                          | 3           | 3           | 3           |
| "    " 6:e .....                         | 1,050                         | —                          | 3           | 3           | 3           |
| "    " 7:e .....                         | 1,050                         | —                          | 3           | 3           | —           |

## Motioner.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition har utskottet förehaft till behandling följande inom Andra Kammaren väckta motioner, nämligen n:o 222, af herr *C. A. Lindhagen*, n:o 223, af herr *E. A. Nilson i Örebro*, n:o 227, af herr *M. F. Nyström*, n:o 238, af herr *J. Widén*, n:is 243 och 244 af herr *K. V. Rydén*, n:o 247, af herr *K. Starbäck*, n:r 249, af friherre *A. T. Adelswärd*, och n:o 251, af herr *M. F. Nyström*.

## Proposition.

Slutligen har utskottet haft att handlägga Kungl. Maj:ts proposition n:o 158, däruti föreslagits att vaktmästaren vid telegrafverkets station i Uddevalla Otto Leonard Qvist må från och med den 1 april 1907 under sin återstående listid, utöfver den honom från telegrafverkets pensionsinrättning tillkommande pension, af telegrafverkets medel uppbära ett årligt understöd af 140 kronor, att utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnadspensioner från telegrafverket.

Uti den kungl. propositionen n:o 84 bilagda statsrådsprotokollet hafva samtliga de frågor, som äga samband med Kungl. Maj:ts före-

## för provisionsberättigad tjänsteman.

äger rum, när lön enligt närmast lägre klass innehafts i nedan nämnda antal år.

| 12<br>1,650 | 11<br>1,800 | 10<br>2,000 | 9<br>2,200 | 8<br>2,400 | 7<br>2,600 | 6<br>2,800 | 5<br>3,000 | 4<br>3,400 | 3<br>3,800 | 2<br>4,200 | 1<br>4,600 |
|-------------|-------------|-------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| —           | —           | —           | —          | —          | —          | —          | —          | —          | 3          | 3          | 3          |
| —           | —           | —           | —          | —          | —          | —          | —          | 3          | 3          | 3          | —          |
| —           | —           | —           | —          | —          | —          | —          | —          | 3          | 3          | —          | —          |
| —           | —           | —           | —          | —          | —          | 3          | 3          | 3          | —          | —          | —          |
| —           | —           | —           | —          | —          | 3          | 3          | 3          | —          | —          | —          | —          |
| —           | —           | —           | —          | 3          | 3          | 3          | —          | —          | —          | —          | —          |
| 3           | 3           | —           | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          |
| —           | —           | —           | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          |
| —           | —           | —           | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          |

varande framställningar blifvit utförligt behandlade, hvarjämte här nedan omförmälda kommittébetänkande blifvit till trycket befordradt och till Riksdagens ledamöter utdeladt. Utskottet, som till undvikande af allt för stor vidlyftighet i öfrigt får hänvisa till berörda protokoll och betänkande, har emellertid ansett sig böra här lämna en kort sammanfattning af det hufvudsakligaste, som i ärendet förekommit.

Genom beslut den 22 juni 1906 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för civildepartementet att såsom sakkunniga tillkalla tre personer för att jämte t. f. generaldirektören H. Rydin afgifva yttrande och förslag beträffande förändrad organisation af telegrafstyrelsen m. m. Departementschefen uppdrog därefter åt dåvarande disponenten, numera ministern i Washington H. L. F. Lagercrantz, byråchefen i telegrafstyrelsen A. Rydin och ledamoten af riksdagens Andra Kammare, lektorn, filosofie doktorn K. Starbäck att tillika med t. f. generaldirektören afgifva berörda yttrande och förslag.

Telegraf-  
kommittéade.

Komite-  
rades upp-  
drag.

Omfattningen af det åt kommitterade lämnade uppdrag äfvensom hufvudsynpunkterna för dess utförande funnos angifna uti följande yttrande, som af departementschefen afgafs till statsrådsprotokollet vid frågans första behandling hos Kungl. Maj:t den 22 juni 1906:

»Den första nådiga instruktionen för telegrafstyrelsen utfärdades den 1 november 1878. Den organisation, styrelsen härigenom erhöi, var inrättad väsentligen efter mönstret af öfriga förvaltande ämbetsverk och har alltjämt förblifvit i stort sedt oförändrad. Telegrafverket har emellertid sedan dess, i all synnerhet genom telefonväsendets tillkomst, vunnit en storartad omfattning, och särskildt under det senaste årtiondet har utvecklingen gått framåt i utomordentlig grad. Under det sålunda telegrafinkomsterna år 1895 uppgingo till 1,405,469 kronor och telefoninkomsterna samma år stego till 1,936,151 kronor, belöpte sig dessa inkomster år 1904 till respektive 1,872,425 kronor och 6,124,144 kronor. Värdet af telegrafverkets egendom, som år 1895 upptogs till 13,409,324 kronor, bokfördes 1904 till 38,179,998 kronor, och värdet af hvad som vid dess verkstad årligen tillverkades, år 1895 uppgående till 239,064 kronor, steg 1904 till 870,776 kronor. Såsom Eders Kungl. Maj:t behagade finna af dessa siffror, är telegrafverket i denna stund en vidt-omfattande affär, som med sig förenar en betydande industriell rörelse, och det torde därför vara af högsta vikt, att denna affär och dess utvecklingsmöjligheter tillgodoses på det för staten och den trafikerande allmänheten fördelaktigaste sätt. Det synes mig emellertid kunna med skäl ifrågasättas, huruvida de former, enligt hvilka telegrafstyrelsen på grund af 1878 års instruktion förvaltas, numera kunna anses ändamålsenligt motsvara telegrafverkets uppgift, och om icke telegrafstyrelsen bör gifvas en annan organisation, som mera är afpassad efter telegrafverkets hufvudsakligen industriellt-ekonomiska verksamhet och underlättar en affärsmässig förvaltning därpå.

I detta sammanhang tillåter jag mig fästa Eders Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på ytterligare ett par frågor rörande telegrafverket.

Redan inom den kommitté, som den 31 oktober 1901 afgaf förslag till nya stater för post- och telegrafverken, väcktes fråga, om icke en del vid linjearbetena anställda arbetsledare och linjeförmän samt reparatörer borde uppföras på ordinarie stat, men ansåg sig kommittén af vissa skäl då ej böra framkomma med något förslag i sådant hänseende. I sitt öfver kommittébetänkandet afgifna utlåtande anförde telegrafstyrelsen, att styrelsen hyste den uppfattning, att såväl arbetsledare och linjeförmän som ock i synnerhet de med det ordinarie underhållet utslutande sysselsatta reparatörerna bort uppföras å ordinarie stat, men

att styrelsen icke vore beredd att, utan föregående noggrann utredning jämväl i fråga om pensioneringen, framställa ett definitivt förslag. Dåvarande departementschefen förklarade sig vara enig med telegrafstyrelsen i denna organisationsfråga, som enligt departementschefens åsikt snart måste vinna sin lösning.

Denna fråga ligger emellertid fortfarande olöst. Med den utveckling särskildt telefonväsendet tagit — telegraf- och telefonledningarnas längd, som 1895 utgjorde 80,059 kilometer, uppgick 1904 till 182,207 kilometer — torde det numera kunna såsom visst antagas, att behovet af ungefär det antal underbefäl och reparatörer, som för närvarande finnes anställdt vid linjearbetena, skall komma att blifva konstant. Det synes mig därför vara angeläget, att frågan om åtminstone en större del af dessa statstjänares uppförande på ordinarie stat omedelbart göres till föremål för utredning.

Slutligen har jag ansett lämpligt, att, sedan de vid 1902 års riksdag fastställda nya stater för telegrafverkets distrikts- och lokalförvaltningar nu under några år varit i tillämpning, det bör med ledning af den erfarenhet, som vunnits under verkets allttjämt fortgående utveckling, undersökas, huruvida dessa stater må vara lämpade efter förhandenvarande förhållanden.»

Den 14 sistlidne januari hade kommitterade slutfört sitt uppdrag och aflämnade sitt betänkande och förslag till förändrad organisation af telegrafstyrelsen m. m.

Hufvudgrunderna för kommitténs förslag kunna i största korthet angifvas på följande sätt:

Hufvudgrunderna för kommitténs förslag.

Enär telegrafstyrelsen är en tekniskt-industriell affär, böra formerna för dess verksamhet vara sådana, som däraf betingas, och hvarje för detta ändamål hinderligt efterliknande af de mera teoretiska ämbetsverken eller verk med andra ämbetsuppgifter uteslutas.

Formerna för telegrafstyrelsens verksamhet.

I detta syfte bör, förutom den förenkling af arbetet, som numera eftersträfvats inom alla statens förvaltningsgrenar, telegrafstyrelsens handlingsfrihet väsentligt utsträckas icke blott i förvaltningsfrågor, utan jämväl beträffande verkets personal. Tjänsterna böra därför undantagslöst besättas medelst konstitutorial i stället för med fullmakt, och styrelsen bör äga rätt att efter verkets behof fritt förflytta en hvar tjänsteman mellan de olika tjänsterna. Därjämte bör styrelsen äga rätt att inom fastställd löneskala bestämna minimiaflöningarna.

Utsträckt handlingsfrihet.

För att fullt ernå denna frihet och jämväl af aflöningsprincipiella skäl bör det förutom verkets chef och byråcheferna endast finnas en enda klass af byråtjänstemän samt en ytterst expansiv löneskala.

Kontroll.

Denna utvidgade handlingsfrihet kräver emellertid en lefvande kontroll å styrelsens ämbetsåtgärder, i hvilket syfte och för att dessutom öka styrelsens initiativkraft och kännning med det praktiska lif, den har att betjäna, böra i styrelsen insättas tvenne utanför telegrafverket stående telegraffullmäktige att på visst angifvet sätt deltaga i förvaltningen. Af dessa bör den ene närmast representera de statsfinansiella intressena och den andre väljas med direkt hänsyn till telegrafverkets praktiska affärsverksamhet.

Arbetets  
anordning.

På personalens arbete bör ställas fullt lika stora kraf som i de privata affärsverken, under det att å andra sidan fullt arbete skall betinga full aflöning. I detta syfte påbjudes 8 timmars arbetsdag å tjänsterummet och i det närmaste ovillkorligt förbud för förening af tjänster.

Det olika arbetet inom verket bör ej utföras af högre kvalificerad personal än arbetet kräver, hvadan det arbete af enklaste beskaffenhet, som för närvarande skötes af amanuenser med juridisk kompetens och därmed likställd extra personal, bör öfverlämnas åt biträdande tjänstemän, för hvilket ändamål allt efter arbetets beskaffenhet inkallas stations- eller linjetjänstemän samt kvinnliga biträden i stor utsträckning anställas. Däremot böra för några få speciella slag af ärenden extra ordinarie tjänstemän med därför särskildt erforderlig kvalifikation finnas att tillgå.

Till följd af den utsträckta arbetstiden å tjänsterummet och arbetets mera rationella anordning i öfrigt — i hvilket hänseende kommitterade framställt flere genomgripande förslag — kan personalen väsentligt minskas, under det att å andra sidan de stegrade lefnadskostnaderna, den höjda lefnadsstandarden, den utsträckta arbetstiden samt det så godt som ovillkorliga förbudet för tjänstemännen att ägna sig åt eller ens intressera sig för annat än sina tjänsteåligganden nödvändig-göra tillfredsställande löneförhållanden, i hvilket hänseende kommittén uttalat, att personalen bör af staten erhålla full aflöning för fullt arbete åt staten.

Aflöning.

Vid bestämmandet af aflöningsbeloppen hafva kommitterade samlunda till en början framhållit att de låtit leda sig af två hufvudsynpunkter, nämligen dels att hvarje tjänsteman skulle efter ålder, utbildning och tjänsteställning erhålla sin fulla skäliga bärgning, dels att ett praktiskt affärsverk måste vid förvärfvandets af sina arbetskrafter kon-

kurrera med den privata företagsamheten. Äfven hafva kommitterade haft för ögonen att söka aflägsna de större eller mindre svalg i aflöningshänseende, som, enligt hvad kommitterade kunnat finna, i allmänhet inom ämbetsverkens stater förefunnes emellan olika tjänstemannagrupper, och i stället uppbygga ett sammanhängande system af stigande aflöningar, i hvilket vederbörande tjänsteman kunde vid begynnelsen af sitt arbete inpassas på för honom lämpad plats för att därefter i mån af duglighet och nit steg för steg vandra uppåt. Det af kommitterade föreslagna aflönings sättet är emellertid grundadt på den förutsättningen, att tjänstemannen vid jämförelsevis tidig ålder blir ordinarie, samt innebär, att begynnelseaflöningen kan sättas tämligen låg, och att flera aflöningsförhöjningar, tätare och mindre i början samt därefter glesare och större komma tjänstemannen till godo, innan han når slutaflöningen. Hvarje tjänstegrad omfattar ett visst antal klasser och uppflyttning till närmast högre klass äger rum efter förloppet af ett visst antal år. Tjänsteåldern är emellertid icke ensamt bestämmande för hvilken aflöningsklass en tjänsteman skall tillhöra utan jämväl skickligheten och förtjänsten. Tiden för uppflyttning i högre löneklass bör, enligt kommitterades förslag, ske vid början af månaden näst efter den, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd, medan tiden för löneförhöjning enligt nu gällande bestämmelser räknas efter kalenderår.

I detta hänseende anföra kommitterade (sid. 179):

»Tiden för uppflyttning i högre klass har hittills räknats efter kalenderår, så att tjänsteman, som tillträdit sin befattning den 1 januari, fått tillgodoräkna sig hela sin tjänstetid, men däremot den, som under årets lopp tillträdit befattning, fått vänta till samma års slut, innan tjänstetiden i detta afseende tillgodoräknats honom. Denna bestämmelse, för hvilken kommitterade ej kunnat utleta något rimligt skäl, verkar tydligen i hög grad orättvist, då den gör det beroende af den tillfälliga tidpunkten för utnämningen, huruvida för erhållande af tillägget skall krävas intill nära ett år mera eller mindre.

Bibehållandet af den nuvarande bestämmelsen skulle enligt kommitterades åsikt särskildt bland den talrika linjepersonal, som föreslås att uppföras å ordinarie stat, väcka misstämning och försvåra den nya organisationens genomförande, ty det torde blifva omöjligt att förklara eller försvara en bestämmelse, som bereder vissa funktionärer förhöjning i aflöningen efter kortare tjänstetid än deras jämställda kamrater, endast därför att de senare utan eget förvållande erhållit ordinarie anställning under en annan del af kalenderåret än de förra.

Ur statsregleringens synpunkt har den nuvarande anordningen icke något egentligt skäl för sig — detta så mycket mindre, som anslagen till ålderstillägg utgå i form af förslagsanslag — och då aflöningen numera utbetalas per månad, synes tidpunkten för åtnjutande af dylika lönetillägg äfven lämpligen böra beräknas per månad. Någon svårighet att anordna utbetalningen af aflöningarna så, att äfven denna orättvisa undanröjes, bör ej heller förefinnas. Från telegrafstyrelsen hafva kommitterade nämligen inhämtat, att från dess sida en sådan förändring endast skulle mötas med tillfredsställelse.»

I enlighet med de sålunda bestämda grunderna för aflöningarnas utgörande hafva kommitterade föreslagit, att aflöningsbeloppen i sin helhet måtte i staten uppföras såsom förslagsanslag.

Fördelning  
mellan lön  
och tjänst-  
görings-  
penningar.

I afseende å fördelningen mellan lön och tjänstgöringspenningar hafva kommitterade infört nya grundsatser. Den nu gällande fördelningen har skett med hänsyn till vinnande af ett lämpligt pensionsbelopp, då nämligen enligt nuvarande bestämmelser pensionen skall utgå med lönens hela belopp. Därvid räknas för alla tjänstemän och vaktmästarne ålderstilläggen till lönen samt för betjante utom vaktmästarne till tjänstgöringspenningarne, i följd hvaraf proportionen mellan lön och tjänstgöringspenningar blir ganska växlande inom samma aflöningsgrupp, beroende på huru länge vederbörande tillhört densamma.

Enligt kommitterades förslag däremot har aflöningens fördelning uti lön och tjänstgöringspenningar intet inflytande på pensionen, för hvars beräkning kommittén af skäl, som senare skola angifvas, föreslagit en helt annan grund, utan är denna uppdelning hufvudsakligen af betydelse för den sjukaflöning, som skall utgå till den tillfälligtvis otjänstbare. Ju mera aflöningens sammanlagda belopp närmar sig det minimum för tjänstemannens existens, som de bestående ekonomiska förhållandena kräfva, desto mindre kan vid tillfälligt sjukdomsfall något afdragas från sagda belopp, om tjänstemannen skall finna den trygghet mot ekonomiskt nödtillstånd, hvilken är med sjukaflöningen afsedd.

Fördelningen mellan lön och tjänstgöringspenningar är därför, med afrundning till jämna tal, uppgjord sålunda:

| Aflöningsklass | 1 t. o. m.  | 14 (öfver 3,000 kr.) | lön. | tjgp. |
|----------------|-------------|----------------------|------|-------|
| »              | 15 t. o. m. | 18 (2,100—3,000 »)   | 3 5  | 2 5   |
| »              | 19 t. o. m. | 23 (1,260—1,800 »)   | 2 3  | 1 3   |
| »              | 24 t. o. m. | 28 (under 1,200 »)   | 3 4  | 1 4   |
|                |             |                      | 1 5  | 1 5   |

I detta sammanhang bör erinras, att kommitterade för en stor grupp befattningshafvare, nämligen stationsföreståndare, utbytt tjänstgöringspenningarne mot provision.

Då hvad kommitterade anföra som stöd för denna ingripande förändring i det hittills gällande aflöningsystemet är af synnerlig betydelse, anser sig utskottet mera utförligt böra redogöra för denna del af kommitténs betänkande.

Kommitterade yttra:

»När det uttalats betänkligheter mot provisionssystemet, torde detta väsentligen hafva berott därpå, att man fränsett och rent af ansett sig böra fränse de grundsatser, som tillämpas inom det privata affärslifvet. Därför att statens verksamhet, när den anordnar affärs- och industriella företag, icke bestämmes af enbart ekonomiskt intresse utan äfven i vissa hänseenden af en allmänna synpunkt, har man, efter hvad kommitterade trott sig finna, icke tillräckligt beaktat, att verksamhetens dock väsentligen affärsmässiga prägel gör det nödvändigt att låta de affärsmässiga grundsatserna tillerkännas afgörande betydelse icke minst med hänsyn till den personal, som skall utföra affärens arbete. Ämbetsmannauppfattningen och ämbetsmannasättet att behandla förekommande ärenden må hafva sitt obestridda värde på de områden, som rätteligen höra under denna uppfattning och detta sätt, men de förlora sitt värde och verka hämmande, när de tillämpas på främmande områden. Affären eller industrien måste skötas efter merkantila regler, såvidt den öfver hufvud skall hafva sitt berättigande, och om än dessa regler modifieras däraf, att det är staten som är ägaren, måste de dock i hufvudsak behålla sin giltighet.

Enär emellertid frågan om provisionssystemets införande var föremål för behandling i den kommitté som uppgjorde förslaget till nu gällande stater för telegrafverket, anse sig kommitterade böra anföra hvad då i frågan yttrades.

Då kommittén, heter det i dess utlåtande, beslutit sig för att föreslå provisionens bibehållande inom postverket för vissa tjänstemän, hufvudsakligen föreståndarna för postkontoren, hade den frågan själfmant framställt sig, om icke äfven för vederbörande stationspersonal vid telegrafverket någon del af aflönningen borde utgå i form af uppboordsprovision. Kommittén hade dock ej ansett sig böra förorda införande af provision inom telegrafverket. Ehuru ingalunda saknades, såväl från Kungl. Maj:ts som från Riksdagens sida, uttalanden emot provisionssystem i allmänhet, hade kommittén, om än med tvekan,

funnit sig böra förorda provisions bibehållande, i någon mån, inom postverket, där provision sedan längre tid utgått och där dess fullständiga borttagande skulle, enligt kommitténs åsikt, förorsaka betydliga rubbningar. Annorlunda tedde sig emellertid denna fråga, då det gällde att föreslå organisation för ett i betydande del helt nytt verk, hvarest provision hittills icke till tjänstemännen utgått. För att i ett sådant verk införa provisionssystem syntes det kommittén böra krävas alldeles särskilda trängande skäl. Några dylika föreläge dock icke, enligt kommitténs förmenande, utan torde en tillfredsställande lösning af frågan om stationspersonalens aflöningsförmåner kunna åstadkommas äfven utan införande af denna för telegrafverket hittills främmande aflöningsform. Därtill komme ock, att, i motsats mot hvad förhållandet vore vid postverket, de uppbördssummor vid telegrafverket, å hvilka provision skulle beräknas, vore så växlande eller, åtminstone vid ett flertal stationer, stadda i så hastig ökning, att fastställande af grunderna för provision skulle blifva förenadt med ganska stora vanskligheter. På grund af sålunda anförda omständigheter och med hänsyn till det i förevarande afseende äfven beaktansvärda förhållandet, att bestämmandet af vissa telefonafigifters belopp, åtminstone ännu så länge, ankomme allenast på telegrafstyrelsen, hade kommittén icke ansett sig böra förorda införande vid telegrafverket af provision såsom en del af aflöningen.

Dessa skäl finna kommitterade icke numera böra vara afgörande för föreliggande frågas lösning. Det har nämligen visat sig, att en tillfredsställande lösning af frågan om stationsföreståndarnas aflöningsförmåner icke vinnes genom det nuvarande systemet med stationernas indelning efter uppbördens storlek i grupper med enahanda totalaflöningsbelopp inom hvarje. För att en sådan indelning skulle kunna vara något så när rättvis, måste nämligen gruppernas antal blifva så stort, att begreppet gruppindelning försvunne och man i stället finge stationsmängden efter uppbördens olika storlek sönderdelad i kanske ett trettiootal afdelningar med endast några stationer i hvarje. Men ej nog därmed. Sedan en sådan första uppdelning väl vore gjord, måste styrelsen, för att fortfarande hålla uppdelningen rättvis, oupphörligen göra om densamma, allt efter som uppbörden växlade. En tillräckligt ofta och fullt känsligt gjord sådan omdelning skulle, det måste medgifvas, på ett rättvist sätt ordna stationsföreståndarnas aflöningsförmåner. Men på detta sätt blefve ju bibehållandet af en indelning snart utan all reell betydelse, likasom äfven styrelsens endast mekaniska

mellanhandställning till den växlande uppbördens omutliga fingervisning. Med ett ord, man vore framme vid det rena provisionssystemets tillämpande vid bestämmandet af stationsföreståndarnas hela aflöning. Då, såsom riktigt är inom telegrafverket, ifrågavarande tjänstemäns aflöning måste bestämmas i förhållande till den uppbörd de åt staten intjäna å sin station, blir ock detta system konsekvensens nödvändiga slutspets. Principiellt skulle kommitterade för sin del icke hafva något mot en anordning i enlighet därmed, men systemet låter sig icke fullt lämpligt genomföra i praktiken. Först torde det vara omöjligt att finna en för alla stationer lika provisionsberäkning, som rättvist afpassar hvarje stationsföreståndares aflöning. Men att hafva olika beräkning för olika afdelningar stationer skulle leda in i samma cirkel, som man ville undvika, då det gällde det nuvarande systemets gruppindelning.

Ehuru det således skulle vara rationellt riktigast att icke behålla vissa fixa löner utan låta uppbörden bestämma *hela* aflöningen genom en direkt relation, synes det dock kommitterade ur nyssnämnda synpunkt vara mest praktiskt, att en stabil löneskala finnes, som bildar den gemensamma ryggraden för aflöningarna, och att den utom själfva lönen tillkommande delen, växlande i direkt förhållande till uppbörden, utjämnar de oegentligheter, som med det nuvarande systemet icke kunna undvikas.

Äfven ur en annan synpunkt måste emellertid formen af lön bibehållas för en del af aflöningen. Det är visserligen så, som kommitterade framhållit, att i de flesta fall en stations uppbörd är till en mycket stor del omedelbart beroende af föreståndarens duglighet och vakenhet, likasom samma uppbörd är en ganska känslig mätare på tyngden af dennes ansvar och arbete. Men det finnes dock stationer, hvilka genom sitt rent trafiktekniska läge äga för det hela en särskildt stor betydelse och därför också kräfvat särskildt framstående egenskaper hos föreståndaren, utan att dessa förhållanden gifva utslag i uppbörden. För dessa fall måste man hafva en bestämd löneskala att följa, då föreståndaren för en dylik station bör genom en högre lön tillgodoses, till dess uppbörden å stationen stigit till, så att säga, sin egen riktiga höjd.

Man skulle af hvad sålunda framhållits kunna få den föreställningen, att en enda löneskala för alla stationsföreståndare vore till fyllest. Men så är icke förhållandet. Man kan icke låta hvarje stationsföreståndare börja med den lägsta begynnelselönen för att vandra hela skalan upp, på vägen nödortfigt underhjälp af provisionen. Station-

nerna äro nämligen hvarandra så olika till storlek och betydelse, att den lägsta begynnelselönen måste sättas så låg och den högsta så hög, att det stora flertalet icke når vare sig dit ned eller dit upp. Likaså äro mellanstadierna så många, att äfven där måste sättas vissa gränser. För att vinna en rättvis aflöningsform måste man alltså inom hela stationsmängden försöka sammanföra de hvarandra närmaste stationerna till en grupp, för hvilken en gemensam del af den stora löneskalan kan befinnas innehålla ett till mängd och belopp lämpligt antal lönesteg.

Vidare hafva kommitterade måst betänka, huru pensioneringen skulle ställa sig. Man kan ju icke ifrågasätta att bestämma en särskild pension för hvarje stationsföreståndare, äfven om det skulle vara den absoluta rättvisan. Men, enligt kommitterades mening, vore det ej detta. Pensionen bör nämligen icke utgöra ett slags matematiskt noga rabatterad aflöning, utan den är väl att anse såsom den ersättning en tjänsteman genom hela sitt arbete åt staten förtjänat att efter arbetets slut af staten uppbära. Såsom sådan bör den dock naturligtvis stå i ett visst förhållande till den under tjänstetiden åtnjutna aflöningen. Därför skulle det också vara lika oriktigt, att alla stationsföreståndare uppbure lika stor pension, då deras arbete ju varit mera eller mindre ansvarsfullt och ansträngande, som att hvar och en hade sitt eget pensionsbelopp, afpassadt efter en viss aflöningssats. Man måste således äfven från denna synpunkt sedt försöka med hvarandra sammanföra dem, hvilkas föreståndarskap i stort sedt innebär ungefär lika börda och för hvilka därför den blifvande pensionen bör, lika väl som den del af aflöningen de behålla under sjukdom, kunna rättvisligen sättas lika.

Emellertid skulle ett sådant, nu omhandladt försök till gruppindelning aldrig lyckas, om man icke kunde hålla aflöningens ytterkonturer något tänjbara efter stationernas egen rörlighet. Men *med* en sådan möjlighet — tjänstgöringspenningarnas utgående i form af provision — har det visat sig icke möta svårigheter att inom en fortlöpande skala af bestämda lönesatser ordna stationerna i några stora grupper.

Genom denna anordning hafva kommitterade, med undvikande af schablonmässiga bestämmelser, som endast gifva en i förhållande till den allmänna arbetsbördan skapligt afpassad aflöning, åsyftat att vinna en verklig tillfredsställande lösning af frågan om dessa tjänstemäns aflöningsförmåner, så att äfven de såvidt möjligt fylla krafvet på en i hvarje individuellt fall riktig relation mellan arbetet och ersättningen därför.

En sådan aflöningsform är, enligt kommitterades mening, den enda rättvisa och därigenom ägnad att hos personalen uppehålla och

underhålla arbetsintresset utöfver hvad den nuvarande ordningen är i stånd till.

Man får nämligen icke förtänka stationsföreståndarna, att de osökt sätta sina egna inkomster i samband med stationens, då man besinnar, hvad kommitterade förut antyd, att dessa kunna alldeles direkt påverkas af föreståndarens uppmärksamhet och intresse. I detta fall intager telegrafverket en särskild ställning, bestämdt skild från de andra kommunikationsverken. Förhållandet beror därpå, att telegrafverkets meddelelsemedel, de elektriska ledningarna, äro begränsade till antal och belastningsförmåga, men att genom personalens vaksamhet och snabbhet dessa gränser kunna, efter hvad erfarenheten ständigt visar, betydligt uttänjas genom ett skickligt och uppmärksamt utnyttjande af befintliga tillgångar.

Då således kommitterade funnit, att provisionssystemets tillämpande vid beräkandet af tjänstgöringspenningarna är den enda form, som under växlande förhållanden möjliggör en aktuell rättvisa åt stationsföreståndarna, samt dessutom denna anordning, genom att på det enklaste sätt själf reglera aflöningarna, gör öfverflödig den ständigt fortgående omreglering af stationernas aflöningsförhållanden, som eljest blifve en verkets spänstighet förtyngande nödvändighet, hafva kommitterade funnit alldeles särskildt trängande skäl förefinnas, att för denna del af personalen provisionssystemet delvis lägges till grund vid aflöningsbeloppens bestämmande. Den omständigheten, att det är en nyhet, som sålunda införes i telegrafverket, kan icke skrämma kommitterade, helst det visat sig att trots telegrafverkets växlande och i hastig ökning stadda uppbördssummor några svårigheter icke möta för systemets jämna och måttfullt begränsade tillämpande.

Kommitterade föreslå, att provision måtte utgå på de tre hufvudsakliga poster, som utgöra stationernas uppbörd, nämligen uppburet telegramporto, inträdes- och telefonabonnemangsavgifter samt afgifter för särskildt betalda telefonsamtal.

De två sistnämnda af dessa poster stå otvifvelaktigt i mycket nära beroende af, huru vederbörande station skötes. Att fördelen af en telefonförbindelse i väsentlig grad är beroende af det sätt, på hvilket förbindelsen betjänas, är själfklart, och det är därför icke heller tvifvel om, att hvarje stationsföreståndare kan, genom att arbeta för stationens bästa möjliga skötsel, bidra till att en större del af allmänheten finner med sin fördel förenligt att hafva förbindelse med telefonnätet. Ännu mycket större och direktare inflytande kan tjänstemannen utöfva på beloppet

af inflytande samtalsafgifter. Storleken af dessa inkomster beror nämligen, såsom nyss antydts, hufvudsakligen på, huru de befintliga ledningarna utnyttjas och huru det sörjes för, att dessa ledningar efter ett samtals slut utan hvarje dröjsmål disponeras för det följande. De korta stunder de interurbana ledningarna vid mindre planmässigt och mindre raskt arbete stå oanvända kunna, på samma gång allmänhetens gagn af ledningarna minskas, tillsammans åstadkomma en förlust i inkomster, hvilken för telegrafverket betyder mycket afsevärda summor. Efter växlande förhållanden på olika platser kan den ena eller den andra sidan af denna tjänstemannens verksamhet företrädesvis tillgodogöras för utvecklingen af telefonväsendet. Den riktiga normen för ett provisionssystem med syfte att framkalla en ökning i arbetsintensiteten är därför att låta både abonnemangs- och samtalsafgifterna ligga till grund för bestämmande af provisionens belopp.

I fråga om telegramportot däremot gäller nog i allmänhet det samma som för inkomsten vid postverket, att det endast i ringa grad kan röna inflytande af tjänstemännens åtgöranden. Att vid provisionens bestämmande taga hänsyn äfven till telegramportot är emellertid ägnadt att verka reglerande på provisionens belopp, och dess utslutande skulle medföra en orättvisa för de stationer, där telegramexpeditionen kräver relativt större arbete i förhållande till telefonens skötsel.

Hvad angår grunderna för provisionen, hafva kommitterade uppgjort ett förslag i detta afseende, som efter kommitterades åsikt, torde fylla de anspråk, man med skäl bör kunna framställa på ett lämpligen afvägdt provisionssystem.

Kommitterade föreslå, att provisionen bestämmes på följande sätt:

5 procent af den del af uppbörden, som ej för år öfverstiger 10,000 kronor;

3 procent af den del af uppbörden, som öfverstiger 10,000 men ej 30,000 kronor;

1 procent af den del af uppbörden, som öfverstiger 30,000 men ej 100,000 kronor;

<sup>1</sup>/<sub>2</sub> procent af den del af uppbörden, som öfverstiger 100,000 men ej 500,000 kronor; samt

<sup>1</sup>/<sub>10</sub> procent af den del af uppbörden, som öfverstiger 500,000 kronor.

Då provisionen skulle träda i stället för tjänstgöringspenningarna, skulle den odelad tillfalla stationens föreståndare, och är dess belopp äfven beräknadt med hänsyn härtill. Vid de minsta stationerna, där provisionen enligt angifna beräkningsgrunder icke skulle uppnå samma

belopp, som kommitterade föreslå såsom det lägsta, till hvilket tjänstgöringspenningarna för stationsföreståndare skulle uppgå eller 450 kronor årligen, blifver det således nödvändigt att garantera denna minimiprovision. Antalet dylika stationer utgjorde år 1905 32 stycken. Så snart däremot uppbörden uppgår till 9,000 kronor årligen, blifver provisionen tillräcklig att betäcka tjänstgöringspenningarnas belopp.

Den starkt fallande skalan gör emellertid, att provisionen aldrig stiger till så stora summor, att dess tillämpande kan väcka betänkligheter. Med en uppbörd mellan 10,000 och 30,000 kronor årligen utgör den 30 kronor för hvarje tusental, från 30,000 till 100,000 kronors uppbörd 10 kronor för tusen, från 100,000 till 500,000 kronors uppbörd 5 kronor för tusen och öfver 500,000 kronor 1 krona för tusen. Den största uppbörd, som för närvarande vid någon station förekommer, är något öfver en miljon kronor vid centraltelefonstationen i Stockholm. Äfven om man tänker sig, att denna uppbörd skulle i framtiden fördubblas, så medför dock tillkomsten af en ny miljon i uppbörd en ökning i provisionen af endast 1,000 kronor, hvilket ingalunda kan sägas vara en hög ersättning för ett så betydligt ökad arbete och ansvar.

Tjänstgöringspenningarna för telegrafverkets stationsföreståndare utgöra tillhopa 111,800 kronor. För beräklandet af det belopp, hvartill provisionen skulle kunna uppgå, hafva kommitterade låtit uträkna de belopp, hvartill en i enlighet med kommitterades förslag upptagen provision skulle uppgå för åren 1901 och 1905, och utgöra dessa siffror 141,000 kronor och 167,000 kronor. Ökningen har således mellan dessa år varit 26,000 kronor eller 6,500 kronor för år, d. v. s. i medeltal omkring 40 kronor årligen för hvarje stationsföreståndare.

Att medeltalssiffran blir så ytterligt låg, beror delvis därpå, att vid de minsta stationerna med uppbörd under 9,000 kronor årligen icke alls någon ökning kan förekomma samt att å de största stationerna provisionen till följd af den starkt fallande skalan stiger mycket sakta. Ökningen gör sig således hufvudsakligen gällande å mellanstationerna, men då dessas uppbörd i sig själf är ganska måttlig, kan ej ens här provisionen stiga med några afsevärda belopp.

Det nu påpekade förhållandet mellan stationerna styrker äfven det rättvisa i den föreslagna provisionsskalan, enär inkomstökningen å de större stationerna med talrikare personal i mindre mån ökar föreståndarens personliga arbete än fallet är å de mellanstora stationerna, likasom en skillnad i inkomster, som hålla sig under 9,000 kronor om året, ej heller representerar någon olikhet af betydelse i stationsföreståndarnas besvär.

Då kommitterade sålunda föreslagit att låta för stationsföreståndarna provision ersätta de till telegrafverkets öfriga personal utgående tjänstgöringspenningarna, har för dessa föreståndare upprättats en särskild löneskala, vid hvilkens uppgörande hänsyn tagits till de särskilda förhållandena å de olika stationerna på sådant sätt, att den olika uppbörden i allmänhet blifver normerande.

Kommitterade anse sig dock böra här erinra därom, att enligt deras förut i fråga om andra tjänstemän uttalade uppfattning möjlighet bör finnas för telegrafstyrelsen att å station, där det tekniska arbetet är särskildt kräfvande, men stationens lokala betydelse är mindre, kunna genom någon höjning af själfva lönen, dock inom de bestämda regleringsgränserna, fästa en för samma station särskildt lämplig föreståndare, som eljest på grund af sin duglighet och sina tjänstemeriter kunde förvänta att erhålla en annan, ekonomiskt mera givande station.»

Departements-  
chefens  
yttrande.

I fråga om dessa för kommitterades förslag mera grundläggande synpunkter yttrar föredragande departementschefen till åberopade statsrådsprotokoll följande:

»Det förslag, hvars konturer här angifvits, synes mig innefatta en i stort sedt god lösning af det program, som varit kommitterade förelagdt: att gifva telegrafstyrelsen en organisation, som är afpassad efter telegrafverkets hufvudsakligen industriellt-ekonomiska verksamhet och underlättar en affärsmässig förvaltning däraf. Det synes mig vara ett lyckligt grepp detta att söka föra in telegrafverket i former liknande dem, hvilka på den enskilda företagsamhetens område visat sig vara gagneliga; och jag är förvissad därom, att denna reform, med kraft och konsekvens genomförd, skall visa sig motsvara de förväntningar man ställt på densamma.

I detta sammanhang vill jag ytterligare betona en synpunkt, som af kommitterade äfven med skärpa framhållits, nämligen att telegrafstyrelsen med dess jämförelsevis fåtaliga personal och de uteslutande praktiska spörsmål, som där handläggas, intager en sådan särställning, att man, då man går att omorganisera detta verk, lämpligen kan och bör lämna å sido jämförelser med andra statens verk, om ock åtskilliga uppslag, som gifvits i kommitterades betänkande, äro väl värda att tagas tillvara äfven för andra verks vidkommande.

Hvad nu angår förslagets detaljer, lär man ej kunna hysa mer än en mening därom, att hvarje förenkling i afseende å ärendenas behandling och arbetssättet i dess helhet är att betrakta såsom en vinst. De af kommitterade härutinnan föreslagna åtgärder synas mig välbe-

tänkta. Särskildt synes mig det vara en beaktansvärd fördel, om man från byråcheferna aflýfter en del löpande småärenden, hvilka hafva karaktären af rena expeditionsgöromål och lika väl kunna behandlas af en byråtjänsteman. Härigenom få byråcheferna mera tid att vid generaldirektörens sida ägna sig åt de viktigare ärendena, som kunna befordra verkets utveckling.

Hvad beträffar den föreslagna utsträckningen af arbetstiden å tjänsterummet till åtta timmar, har jag icke något att däremot erinra. Jag tillåter mig dock påpeka, att med den ifrågasatta, af behovet för öfrigt obestriddligt påkallade frukoststrasten arbetstiden icke torde komma att effektivt uppgå till mer än 7 <sup>1</sup>/<sub>2</sub> timmar, något som äfven får anses fullt tillräckligt, om man skall i sysselsättning af förevarande beskaffenhet tillgodogöra sig personalens fulla arbetskraft.

Det af kommitterade föreslagna aflöningssystemet sammanfaller, såsom de erinra, i väsentliga punkter med hvad flerstädes i utlandet med framgång tillämpas och i vårt land förordats i det s. k. Tenowska förslaget.

Ett dylikt system med små begynnelselöner och en mängd till en början ganska små aflöningsförhöjningar lämpar sig gifvetvis ej i ett verk, där tjänstemännen först vid en tämligen framskriden ålder komma till ordinarie beställning, men i telegrafverket, där sådan befattning i allmänhet ernås vid jämförelsevis unga år, synes mig systemet vara att förordas. Jag har låtit göra en utredning angående medelåldern vid första befordran till ordinarie tjänst vid verkets lokalförvaltningar, och visar det sig, att den vid linjedistriktet uppgår till 35,3 år samt vid trafikdistriktet och stationerna till 28,3 år för telegrafpersonalen och 28,6 år för telefonpersonalen. Beträffande styrelsen inhämtas af betänkandet, att motsvarande medelålder för byråtjänstemännen för närvarande är 39 år. Därest kommitterades förslag vinner godkännande, kommer dock medelåldern med stor sannolikhet att sänkas, då såsom allmän synpunkt i deras organisationsförslag gäller, att hvarje stadigvarande arbete, som tager vederbörandes tid helt i anspråk, skall skötas af ordinarie personal, en synpunkt, som jag ej kan annat än gilla under förutsättning att tjänstemannens kompetens blifvit till fullo pröfvad.

Såsom nämntt hafva kommitterade i syfte af organisationens förenkling föreslagit, att första och andra gradens tjänster inom styrelsen skulle utjämnas till en enda grad; och vill jag redan nu nämna, att begynnelseaflöningen för en byråtjänsteman enligt förslaget skulle blifva 3,400 kronor med en slutlön efter åtta löneförhöjningar af 7,000 kronor.

De tjänstemän, som enligt nu gällande lönestat tillhöra andra graden, äro sekreteraren, kamreraren, öfveringenjören å linjebyrån,

elektrikern å byrån för telegraftrafiken samt föreståndaren för verkstaden. Enligt kommitterades förslag skulle emellertid befattningarna såsom öfveringenjör och såsom elektriker indragas, hvarjämte verkstadsföreståndaren skulle gifvas en annan ställning än för närvarande.

Aflöningen i första graden har utgjort 3,000 kronor med två ålderstillägg, hvartdera om 500 kronor efter respektive 5 och 10 år samt i andra graden 4,500 kronor med enahanda ålderstillägg.

Det kan väl sägas, att den hittillsvarande anordningen inneburit den fördelen, att tillvaron af en högre tjänstegrad inom byråttjänstemännens klass innefattat en sporre för den enskilde tjänstemannen att meritera sig till erhållande af den högre graden och därför manat honom att särskildt vinnlägga sig om att väl sköta den plats han innehaft. Men de synpunkter, kommitterade framhållit (sid. 8—9), hafva dock öfvertygat mig om att kommitterades förslag kan vara lämpligt inom telegrafstyrelsen, där chefen bör vara i tillfälle att förskaffa sig en ingående personlig kännedom om hvarje särskild tjänsteman. För att den föreslagna åtgärden skall visa sig i praktiken medföra de goda verkningar kommitterade förutsatt, kräfves dock med nödvändighet, att den af kommitterade själfva angifna principen för rätten till aflöningsförhöjning med stränghet och allvar upprätthålles, den principen nämligen att endast sådan tjänsteman tillerkännes förhöjning, som genom nit, duglighet och intresse i sin tjänst visat sig däraf förtjänt. Redan i gällande aflöningsreglemente är visserligen såsom villkor för åtnjutande af ålderstillägg stadgadt, att vederbörande skall hafva med godt vitsord bestridt sin tjänst, men gifvet är, att med nu utgående små aflöningar det måste blifva svårt att alltför strängt tillämpa villkoret. Skulle åter de af kommitterade föreslagna aflöningar för byråttjänstemännen vinna bifall, synas inga andra hänsyn än dem, som äro inriktade på verkets bästa, böra få tagas i betraktande, när det gäller att vid fråga om aflöningsförhöjning afgöra, om en tjänsteman förtjänar ett godt vitsord beträffande sin tjänstgöring. Såsom ett lämpligt korrektiv mot en slentrianmässig tillämpning af förevarande stadgande synes mig böra föreskrifvas, att vederbörande tjänstemans närmaste öfverordnade skall afgifva skriftligt intyg angående föregående tjänstgöring. Ett sådant intyg bör ju med hänsyn till den kännedom, generaldirektören får förutsättas äga såväl om intygsgifvaren som om vederbörande underordnade tjänsteman, äga kraftigt vitsord.

Här tillåter jag mig påpeka, att enligt kommitterades förslag (sid. 179) uppflyttning i högre löneklass skulle ske vid början af månaden näst efter den, hvarunder den stadgade tjänstålder blifvit

uppnådd, medan tiden för löneförhöjning hittills räknats efter kalenderår. De skäl, kommitterade anført till stöd för denna anordning, synas mig ej tillräckliga för att vidtaga en sådan förändring, detta så mycket mindre som enligt kommitterades förslag väsentligen kortare mellanrum än hittills skulle förekomma mellan de särskilda löneförhöjningarna. Inom den privata affärsvärlden lärer för öfrigt regel vara att bevilja aflöningsförhöjning endast vid början af kalenderår.

I sammanhang med förhöjda aflöningar hafva kommitterade föreslagit skärpta bestämmelser i fråga om tjänstemäns rätt att förskaffa sig extra inkomster. Med hänsyn till den utsträckta arbetstiden torde det ej gärna kunna ifrågakomma, att tjänsteman blir i tillfälle att åtaga sig enskilda uppdrag, som kräfva afsevärdt arbete, men det synes å andra sidan olämpligt att beträffande telegrafstyrelsens tjänstepersonal meddela strängare bestämmelser i förevarande hänseende än i fråga om andra statstjänare, för hvilka vid innevarande års riksdag förslag till löne-reglering blifvit framlagda. I öfverensstämmelse härmed synes villkoret böra formuleras sålunda, att med befattning af ifrågavarande slag icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, ej heller vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstbefattning af hvad slag som helst, med mindre den, vid pröfning i föreskrifven ordning, befinnes icke vara hinderlig för fullgörandet af tjänstgöringen vid telegrafverket.

Med stränghet tillämpadt torde det sålunda formulerade villkoret innebära fullt tillräckliga garantier för att tjänstemännens arbetskraft och arbetstid komma telegrafverket helt till godo.

En viktig förändring, som kommitterade föreslagit, är vidare den, att tjänstemännens i styrelsen nuvarande fullmakter skola ersättas med konstitutorial, hvilket skulle innebära, att en tjänsteman, som gjort sig skyldig till fel i tjänsten, kan utan dom och rannsaking i administrativ väg skiljas från sin tjänst. Denna anordning synes hafva goda skäl för sig och torde vara särskildt lämplig i ett verk sådant som telegrafstyrelsen med dess affärsrässiga karaktär och där generaldirektören i hvarje fråga af mera betydenhet ensam har afgöranderätten. Den känsla af större själfständighet, som innehafvandet af fullmakt alstrar, äger på grund häraf icke den betydelse vid ärendenas afgörande som i kollegiala verk, och den kan måhända, såsom kommitterade påpekat, hos vissa naturer verka förslöande. Anordningen har för öfrigt sin motsvarighet inom järnvägsstyrelsen och telegrafverkets lokalförvaltningar samt inne-

bär följaktligen allenast, att ett mindretal af verkets tjänstemän i förevarande hänseende likställes med det stora flertalet. För att undvika möjligen uppkommande tvistigheter rörande innebörden af konstitutorialet synes mig lämpligt att i aflöningsreglementet intaga bestämmelse i sådant hänseende.

I detta sammanhang ber jag få anmäla, att åtskilliga tjänstemän inom telegrafstyrelsen i en till Kungl. Maj:t ställd skrift anhållit, att, därest förslaget om fullmakts ersättande med konstitutorial skulle vinna bifall, nuvarande innehafvare af fullmakt måtte förklaras berättigad att, jämväl vid öfvergång till eventuell ny stat, bibehålla den för honom en gång utfärdade fullmakt.

Om det emellertid befinnes för den nya organisationen ändamålsenligt, att samtliga tjänster inom styrelsen innehafvas på grund af konstitutorial, synes mig skäl icke föreligga att göra undantag för tjänstemän, som för närvarande hafva fullmakt å sin tjänst. Därest de vilja komma i åtnjutande af de förmåner i aflöningshänseende, som det nya organisationsförslaget kan komma att medföra, torde de också böra underkasta sig de villkor, som härför uppställas.

Mot kommitterades förslag om rätt för telegrafstyrelsen att förflytta all personal såväl inom styrelsen och lokalförvaltningarna som mellan styrelsen och dessa senare har jag icke något att erinra. En dylik befogenhet kan tvifvelsutan mången gång blifva till gagn för verket, om den tillämpas med varsamhet och omsikt, men kräver gifvetvis, att chefen förskaffar sig personlig kännedom om sin personal, något som väl låter sig göra inom telegrafverket med dess jämförelsevis öfverskådliga omfattning. Jag förutsätter dock, att, då förflyttning till annan ort ifrågakommer, utan att vederbörande därom gjort ansökan, han tillerkännes ersättning för flyttningskostnad med belopp, som af Kungl. Maj:t bestämmes, såsom ock hittills i liknande fall ägt rum vid förflyttning inom lokalförvaltningarna. Dylik godtgörelse har plägat utgå af anslaget till diverse utgifter.

Beträffande kommitterades förslag, i hvad det afser utsträckt handlingsfrihet för telegrafstyrelsen, anser jag det vara till fördel, om styrelsen blefve något mera obunden än hittills i frågor, som direkt beröra dess affärsverksamhet. Gifvetvis böra vid inköp i regel tillämpas de former, som finnas föreskrifna i förordningen den 17 november 1893 angående statens upphandlings- och entreprenadväsende m. m. Men det bör dock, synes mig, gifvas möjlighet för styrelsen att i ett visst fall med begagnande af en gynnsam konjunktur verkställa ett inköp utan iakttagande af berörda bestämmelser.

Hvad åter angår förslaget att telegrafstyrelsen skulle äga att för byråttjänstemännen inom de gifna regleringsgränserna bestämma begynnelselönen, kan jag ej dela kommitterades uppfattning. Väl torde vara lämpligt, att begynnelselönen icke sättes lika för alla dessa tjänstemän, men afgörandet härutinnan synes, då fråga väckes om tilldelandet af högre begynnelseaflöning än den lägsta, böra förbehållas Kungl. Maj:t. Lika med kommitterade anser jag synnerligen önskvärdt, att möjlighet förefinnes att i ett särskildt fall inom aflöningsskalans för en viss klass af tjänstemän gifna gränser bjuda högre aflöning än den för normala förhållanden bestämda, om man härigenom tror sig kunna vid verket fästa eller bibehålla en alldeles särskildt dugande kraft. Äfven en sådan åtgärd, som ju gifvetvis, på sätt kommitterade påpekat, bör ifrågakomma endast i undantagsfall, synes dock böra underställas Kungl. Maj:ts afgörande.

Kommitterade hafva vidare uttalat såsom sin åsikt, att telegrafstyrelsen bör beredas möjlighet att öka antalet af vissa biträdande tjänstemän allt efter som det visar sig erforderligt.

En dylik befogenhet synes emellertid icke böra tillerkännas telegrafstyrelsen och torde väl knappast vara af något större behof påkallad. Inom järnvägsförvaltningen bestämmes visserligen antalet af vissa lägre tjänstemän och betjante för hvarje år i stat, som af Kungl. Maj:t fastställles. Man skulle ju därför kunna tänka sig, att enahanda förfarings-sätt tillämpades inom telegrafverket, men då dess stater, till skillnad mot hvad beträffande statens järnvägar äger rum, för hvarje år underställas Riksdagens pröfning, anser jag lämpligast, att Kungl. Maj:t och Riksdagen gemensamt besluta i fråga om uppförande å ordinarie stat af samtliga tjänstemän inom verket. Det torde nämligen för telegrafstyrelsen icke möta alltför stor svårighet att något mer än ett år i förväg beräkna behofvet af tjänstemän inom förevarande klass. Skulle behof utöfver det beräknade komma att uppstå, innan frågan kunnat underställas Riksdagens bedömande, står det ju telegrafstyrelsen för öfrigt fritt att genom extra personal fylla detsamma.

Hvad kommitterade föreslagit i fråga om rätt för telegrafstyrelsen att göra erforderliga omflyttningar inom de grupper, hvari telegrafstationerna kunna komma att indelas, äfvensom att bestämma de orter, där dyrortstillägg böra utgå, har jag ansett mig kunna biträda.

Slutligen anhåller jag att i detta sammanhang få yttra mig angående de af kommitterade föreslagna telegraffullmäktige.

Lika med kommitterade håller jag före, att dessa fullmäktige, om därtill utväljas lämpliga personer, skola tillföra telegrafstyrelsen en fond

af erfarenhet, som i åtskilliga fall kan komma att blifva af stort värde för styrelsen och verket i dess helhet. Telegraffullmäktigen bör dock, synes mig, icke erhålla annan ställning än såsom för tillfället adjungerad ledamot med enahanda skyldighet som byråchef att, därest hans mening icke öfverensstämmer med det af generaldirektören fattade beslut, låta till protokoll anteckna sin skiljaktiga mening. Telegraffullmäktigens åsikt synes icke böra väga mer än byråchefens, och anser jag ur, bland annat, denna synpunkt olämpligt att, såsom kommitterade föreslagit, föreskrifva, att hvarje ärende, däri ej båda telegraffullmäktige äro ense med styrelsen i öfrigt, skall underställas Kungl. Maj:ts pröfning. Dessa fullmäktige synas böra tillkallas af telegrafstyrelsen när så finnes lämpligt i frågor af rent praktisk innebörd, hvilka äro af större betydelse för telegrafverket eller allmänheten. Personalfrågor torde icke böra dragas in under fullmäktiges handläggning.

Åtskilliga af de spörsmål, jag här ofvan berört, äro visserligen af beskaffenhet att icke tillhöra Riksdagens bedömande utan böra afgöras af Kungl. Maj:t vid utfärdande af ny instruktion för telegrafstyrelsen, men jag har emellertid ansett mig böra redan nu, då jag anmäler telegrafverkets stater för 1908 till Kungl. Maj:ts och Riksdagens pröfning, angifva den ställning jag i dessa frågor intager.

Hvad angår det ifrågasatta nya aflöningsystemet för stationsföreståndare, enligt hvilket de nu utgående tjänstgöringspenningarne skulle utbytas mot provision, anser jag mig böra kraftigt tillstyrka detta förslag. Såsom kommitterade påpeka, står det ekonomiska resultatet, som en station lämnar, i ett direkt förhållande till den duglighet och det intresse, hvarmed föreståndaren förvaltar sin tjänst. Särskildt röna telefonabonnemangsafigifter och afigifter för telefonsamtal ett bestämdt inflytande af det sätt, hvarpå vederbörande station skötes. Jag tillåter mig här citera några ord, som kommitterade härom anført:

»Att fördelen af en telefonförbindelse i väsentlig grad är beroende af det sätt, på hvilket förbindelsen betjänas, är själfklart, och det är därför icke heller tvifvel om, att hvarje stationsföreståndare kan, genom att arbeta för stationens bästa möjliga skötsel, bidra till att en större del af allmänheten finner med sin fördel förenligt att hafva förbindelse med telefonnätet. Ännu mycket större och direktare inflytande kan tjänstemannen utöfva på beloppet af inflytande samtalsafgifter. Storleken af dessa inkomster beror nämligen hufvudsakligen på, huru de befintliga ledningarna utnyttjas och huru det sörjes för, att dessa ledningar efter ett samtals slut utan hvarje dröjsmål disponeras för det följande. De korta stunder de interurbana ledningarna vid mindre planmässigt och mindre

raskt arbete stå oanvända kunna, på samma gång allmänhetens gagn af ledningarna minskas, tillsammans åstadkomma en förlust i inkomster, hvilken för telegrafverket betyder mycket afsevärda summor. Efter växlande förhållanden på olika platser kan den ena eller den andra sidan af denna tjänstemannens verksamhet företrädesvis tillgodogöras för utvecklingen af telefonväsendet.»

Jag anser därför det vara för statens utbyte af telefonväsendet fördelaktigt, om stationsföreståndaren jämväl göres ekonomiskt intresserad af att drifva upp sin stations inkomster. Några olägenheter af systemet har jag ej heller kunnat finna, utan synes det fast mera passa väl in i de affärsmässiga former, efter hvilka, såsom jag hoppas, telegrafverket kommer att förvaltas. Den ifrågasatta provisionsskalan synes mig också vara lämpligen och med försiktighet afvägd.»

Efter att sålunda hafva redogjort för hvad som hufvudsakligen förekommit beträffande de allmänna grunderna för det föreliggande omorganisations- och löneregleringsförslaget öfvergår utskottet till en i möjligaste mån kortfattad redogörelse för kommitterades detaljförslag och de ändringar däri, som af Kungl. Maj:t funnits erforderliga.

Kommitterades detaljförslag och af Kungl. Maj:t däri föreslagna ändringar.

### Telegrafstyrelsen.

Hvad först angår *Telegrafstyrelsen* anse kommitterade, att byråchefsbefattningarna, nu fyra till antalet, borde minskas till tre därigenom att byråerna för telegraf- och telefontrafiken sammansloges till en trafikbyrå under en gemensam byråchef (sid. 52). Härjämte skulle åt en af byråcheferna uppdragas att såsom generaldirektörens adjoint i generaldirektörens frånvaro företräda denne (sid. 53).

Byråcheferna.

I fråga om personalen å de särskilda byråerna förordade kommitterade, hvad först beträffar *administrativa byrån*, en i viss mån förändrad fördelning af arbetet och i sammanhang härmed en rätt betydlig minskning i antalet å byrån tjänstgörande (sid. 54—58 i kommittébetänkandet). Sålunda skulle tre ordinarie tjänster, nämligen en revisors-, en bokhållare- och kassakontrollants-, samt en registrators- och aktuarie-tjänst, indragas, hvarförutom de nuvarande 44 extra ordinarie tjänstemännen skulle ersättas af 19 biträdande tjänstemän, däraf tre på extra stat. Hvad ombudsmannen anginge borde dennes tid icke, såsom nu vore fallet, till stor del upptagas af uppvaktningar vid domstol och andra ämbetsmyndigheter, utan föreslå kommitterade, att antingen ett juridiskt bildadt biträde anställdes eller en advokatfirma vidtalades att

Administrativa byrån.

öfvertaga ifrågakommande uppvaktningar, för hvilket ändamål ett årligt förslagsanslag å 3,000 kronor borde anvisas. Vidare skulle arbetet å byråns utrikesafdelning bättre tillgodoses genom uppförande å ordinarie stat af en ny tjänsteman, nämligen aktuarien å utrikesafdelningen, som till sitt biträde skulle hafva en amanuens, kompetent att vid förfall för aktuarien tjänstgöra i dennes ställe.

Linjebyrån.

Å *linjebyrån* skulle enligt kommitterades förslag öfveringenjören samt byråingenjören och ritaren ersättas af en byråingenjör. Den nuvarande förrådsförvaltaren, som af kommitterade benämnas förrådsintendent, skulle erhålla ett betydligt utvidgadt verksamhetsområde och öfvertaga den nuvarande öfveringenjörens befattning med leveranserna. Å materialprofningsanstalten, som utgör en särskild afdelning af linjebyrån, skulle de båda nuvarande extra ordinarie tjänstemännen bibehållas, hvarjämte kommitterade för verkställande af en del undersökningar, som kräfva större vetenskaplig insikt, föreslå anställande af en på området förfaren vetenskapsman, som kunde påräknas vilja åtaga sig arbetet vid sidan af annan vetenskaplig verksamhet. Denne skulle tillika vara föreståndare för anstalten. Kommitterade som föreslå indragning af den till telegraftrafikbyrån hörande elektrikertjänsten, hafva äfven funnit önskvärdt, att nu nämnde föreståndare för materialprofningsanstalten kunde tillhandagå styrelsen i frågor, som berörde mera vetenskapliga sidor af tekniken. De å linjebyrån för närvarande tjänstgörande 14 extra ordinarie tjänstemännen skulle ersättas af 12 biträdande tjänstemän, däraf sex på extra stat.

Trafikbyrån.

*Trafikbyrån* motsvarar, såsom ofvan nämnts enligt kommitténs förslag de nuvarande telegraftrafik- och telefontrafikbyråerna. Å telegraftrafikbyrån tjänstgöra för närvarande, förutom biträdande personal, en elektriker och en notarie samt å byrån för telefontrafiken en notarie och en aktuarie jämte kanslipersonal, hvarjämte å katalogexpeditionen, som utgör en särskild afdelning af sistnämnda byrå, tjänstgöra en föreståndare jämte biträden. Slutligen finnes under telegraftrafikbyrån anställd en byråingenjör och föreståndare för telegrafverkets undervisningsanstalt.

Kommitterade föreslå nu indragande af elektrikertjänsten samt de båda notariernas utbytande mot en kontrollör. Aktuarietjänsten samt de befattningar, som innehafvas af byråingenjören och föreståndaren för telegrafverkets undervisningsanstalt och föreståndaren för katalogexpeditionen, skulle däremot bibehållas. De nuvarande 10 extra ordinarie tjänstemännen komma jämlikt förslaget att ersättas af nio biträdande tjänstemän, samtliga å ordinarie stat.

I hela den biträdande personalen hos styrelsen skulle enligt kommitterades förslag komma att utgöras af en föreståndare för katalog-expeditionen, aderton kontorsskrifvare (kvinnliga), sju extra tjänstemän och två extra ordinarie linjeingenjörer samt från stationspersonalen intagna åtta telegrafassistenter och fyra telegrafister. Föreståndaren och kontorsskrifvarne, som nu äro e. o. tjänstemän, föreslå kommitterade till uppförande å ordinarie stat.

Styrelsens  
biträdande  
personal.

Slutligen hafva kommitterade föreslagit en ökning af de hos styrelsen anställda *vaktmästarnes* antal från fem till sex.

Vakt-  
mästarne.

De förändringar, som kommitterade föreslagit inom styrelsen, framgå mera öfversiktligt af följande af kommitterade upprättade jämförelse mellan nu gällande och af kommitterade föreslagen organisation af telegrafstyrelsen.

Enligt nu gällande stat:

Generaldirektören  
4 byråchefer

---

*Administrativa byrån.*

1 sekreterare  
1 kamrer  
1 notarie och ombudsman  
1 registrator och aktuarie  
4 revisorer  
1 hufvudkassör  
1 bokhållare och kassakontrollant  
1 statistiker.

---

23 amanuenser  
11 extra tjänstemän med fast arfvode  
10 » » utan » »

Enligt af kommitterade föreslagen stat:

Generaldirektören  
3 byråchefer, däraf en general-  
direktörens adjoint.

---

*Administrativa byrån.*

1 sekreterare  
1 kamrer  
1 ombudsman  
*indrages*  
3 revisorer  
1 hufvudkassör  
*indrages*  
1 statistiker  
1 aktuarie

---

4 assistenter  
2 telegrafister  
10 kontorsskrifvare  
3 extra tjänstemän med fast arfvode  
(hos sekreteraren och å utrikes-  
afdelningen)

Enligt nu gällande stat.

*Linjebyrån.*

- 1 öfveringenjör
- 1 byråingenjör och ritare
- 1 notarie
- 1 förrådsförvaltare.

- 
- 3 extra ordinarie byråingenjörer
  - 2 amanuenser
  - 2 telegrafister
  - 7 extra biträden med fast arfvode

---

18
*Byrån för telegraftrafiken.*

- 1 elektriker
- 1 notarie
- 1 byråingenjör och föreståndare för telegrafverkets undervisningsanstalt.

- 
- 1 assistent
  - 1 telegrafist

*Byrån för telefontrafiken.*

- 1 notarie
- 1 aktuarie

- 
- 2 amanuenser
  - 1 telegrafist

- 
- 5 extra biträden med fast arfvode

---

15

- 
- 5 vaktmästare.

Enligt af kommitterade föreslagen stat.

*Linjebyrån.**indrages*

- 1 byråingenjör
- 1 notarie

*indrages*

- 1 förrådsintendent

- 
- 2 extra ordinarie linjeingenjörer
  - 2 assistenter
  - 4 kontorsskrifvare
  - 4 extra tjänstemän med fast arfvode (2 å materialprofvningsanstalten och 2 ritare)

---

15
*Trafikbyrån.**indrages**indrages*

- 1 föreståndare för undervisningsanstalten
- 1 kontrollör.

- 
- 2 telegrafister

*indrages*

- 1 aktuarie

- 
- 2 assistenter
  - 1 föreståndare för katalogexpeditionen
  - 4 kontorsskrifvare

---

12

- 
- 6 vaktmästare.

**Sammanfattning**  
af antalet tjänstemän.

|                                | Nuvarande organisation.  |                                   |        | Föreslagen ny organisation.       |                                                                   |        |
|--------------------------------|--------------------------|-----------------------------------|--------|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------|--------|
|                                | Ordinarie<br>tjänstemän. | Extra<br>ordinarie<br>tjänstemän. | Summa. | Ordinarie<br>byrå-<br>tjänstemän. | Ordinarie<br>biträdande<br>tjänstemän<br>och e. o.<br>tjänstemän. | Summa. |
|                                | Antal.                   | Antal.                            | Antal. | Antal.                            | Antal.                                                            | Antal. |
| Administrativa byrån .....     | 11                       | 44                                | 55     | 9                                 | 19                                                                | 28     |
| Linjebyrån .....               | 4                        | 14                                | 18     | 3                                 | 12                                                                | 15     |
| Byrån för telegraftrafiken ... | 3                        | 2                                 | 5      | } 3                               | 9                                                                 | 12     |
| » » telefontrafiken.....       | 2                        | 8                                 | 10     |                                   | —                                                                 | 6      |
| Vaktmästare.....               | 5                        | —                                 | 5      | 6                                 | —                                                                 | 6      |
| Summa                          | 25                       | 68                                | 93     | 21                                | 40                                                                | 61     |

Om kommitténs sålunda detaljerade förslag till telegrafstyrelsens omorganisation yttrar departementschefen:

Departements-  
chefens ytt-  
rande.

»Mot kommitterades förslag till omorganisation af telegrafstyrelsen beträffande den där anställda personalen har jag icke något att erinra. Såsom framgår af den förut intagna jämförande tablån skulle antalet tjänstemän nedbringas från 93 enligt nuvarande organisation till 61 enligt kommitterades förslag. Äfven om man frånser de 10 amanuenserna utan fast arvode, hvilka enligt mig lämnad uppgift för sitt arbete i styrelsen under de senaste åren uppburit en godtgörelse af i medeltal 600 kronor om året, men hvilkas befattning dock måste betraktas såsom mera tillfällig, är minskningen i antalet af den fast anställda personalen i allt fall högst afsevärd. Då emellertid kommitterade representera en betydande sakkunskap på förevarande område, och telegrafstyrelsen dessutom biträdt förslaget, hyser jag, i betraktande af den föreslagna utsträckningen i arbetstid och förenklingen i arbetssätt, ingen tvekan, att icke arbetet i styrelsen skall med den af kommitterade föreslagna organisationen kunna på ett för verkets utveckling fullt tillfredsställande sätt upprätthållas.

Den vid organisationen af Trollhätte kanal- och vattenverk för första gången för statens vidkommande tillämpade anordningen, att

verkets chef förordnas allenast för viss kortare tid, synes mig väl lämpad jämväl för telegrafstyrelsen och torde i sin mån bidra till att telegrafverket kommer att skötas på ett fullt affärsmässigt sätt.

Den ifrågasatta åtgärden att uppdraga åt en af verkets byråchefer att i generaldirektörens frånvaro företräda denne synes mig särdeles lämplig. Någon särskild titel för denna generaldirektörens ställföreträdare torde ej erfordras.

Beträffande telegraffullmäktige och byråtjänstemän har jag varit i tillfälle att förut yttra mig.

Kommitterade hafva såsom nämnt föreslagit, att föreståndaren för katalogexpeditionen och kontorsskrifvarna skola uppföras å ordinarie stat. Detta synes mig också vara väl motiveradt af den stadigvarande beskaffenheten af det arbete, som skulle åt dem anföras.»

Aflöningarne  
för styrelsens  
personal.

I fråga därefter om aflöningsbeloppen för de särskilda tjänsteinnehafvarne hos styrelsen, förekommer följande:

General-  
direktören.

Kommitterade anse, att generaldirektören med införande af en modernare, mera affärsmässig ledning af telegrafverket komme att intaga en ställning, jämförlig med chefens för ett mycket betydande privat affärsföretag. Generaldirektören borde erhålla förordnande endast för viss tid, som af kommitterade anses böra sättas till sex år, och aflöningsbeloppet, som uti det af kommitterade afgifna statförslaget upptagits till 15,000 kronor, hvilket borde utgöra minimilönen, skulle upptagas till det för nästföljande finansår gällande belopp, med rätt för Kungl. Maj:t, att, därest särskilda, *oförutsedda* omständigheter kunde göra sådant nödvändigt, under villkor af näst sammanträdande riksdags godkännande däruti göra erforderlig jämkning.

Byråcheferne,  
generaldirek-  
törens adjoint  
och telegraf-  
fullmäktige.

Byråchefernas begynnelseaflöning skulle utgöra 7,500 kronor och slutaaflöning 9,800 kronor, generaldirektörens adjoint åtnjuta ett arvode af 1,000 kronor och de båda telegraffullmäktige 3,000 kronor hvardera.

Byråtjänste-  
männen.

Byråtjänstemännens aflöning borde utgöra minst 3,400 och högst 7,000 kronor. Beträffande dessa tjänstemän utveckla kommitterade (sid. 104 och 105 i kommittébetänkandet) huru med deras aflöning borde förhållas, då de icke längre presterade ett fullgodt arbete, därvid kommitterade taga i betraktande de olika omständigheter, som varit orsaken hertill. Kontrollörens å trafikbyrån aflöning skulle ej komma

att normeras af de för öfriga byråtjänstemän gällande aflöningsgränser, utan skulle han som vore en stationstjänsteman, uppbära lön efter de för öfriga stationstjänstemän gällande bestämmelser. Af de biträdande tjänstemännen skulle 8 vara assistenter och fyra telegrafister och, såsom egentligen tillhörande lokalförvaltningarne, uppbära dem eljest tillkommande aflöning.

Begynnelseaflöningen för föreståndaren för katalogexpeditionen (kvinnlig) skulle sättas till 1,800 kronor och slutaflöningen till 2,400 kronor. Kontorsskrifvarna (kvinnliga) borde i begynnelseaflöning uppbära 900 kronor och i slutaflöning 1,800 kronor.

De kvinnliga tjänstemännen.

För vaktmästarne föreslå kommitterade en begynnelseaflöning af 1,020 kronor och en slutaflöning af 1,800 kronor, hvarförutom de skulle erhålla uniformsbeklädnad. Denna aflöning skulle vara gemensam för alla vaktmästarne. Emellertid vore fortfarande som hittills behöfligt, att en af dem utsåges att utöfva de uppdrag, som nu ålåge förste vaktmästaren. För att dock kunna hålla telegrafstyrelsen obunden vid uppdragets öfverlämnande, borde ingen förste vaktmästare anställas, utan ett årligt belopp af 200 kronor ställes till styrelsens disposition.

Vaktmästarne.

Tjänsteman, som vid tillträddande af den nya aflöningsstaten skulle erhålla lägre aflöning än han förut uppburit, skulle äga att såsom personligt tillägg till lönen uppbära skillnaden, intill dess hans aflöning stigit till samma belopp, hvarjämte tjänstemannen i fråga om åtnjutande af aflöningsförhöjning skulle äga tillgodoräkna sig den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen.

Lönstillägg och tillgodoräkande af tjänstetid vid tillträddande af den nya aflöningsstaten.

Anslaget till arvoden åt extra ordinarie tjänstemän inom styrelsen anser kommittén böra sättas till 23,500 kronor.

Aflöningsstaten för telegrafstyrelsen utgör enligt det af kommitterade uppgjorda af styrelsen i afgifvet utlåtande biträdda förslaget 192,400 kronor.

I fråga om de af kommitterade sålunda föreslagna aflöningsbeloppen för de särskilda tjänstemännen eller grupperna af tjänstemän yttrar departementschefen följande (sid. 39):

Departementschefens yttrande.

»Hvad nu angår aflönningarna, hafva kommitterade, såsom nämndt, tänkt sig, att intet visst belopp skulle för generaldirektören fastslås utan för hvarje år af Riksdagen bestämmas med rätt för Kungl. Maj:t

att, därest särskilda, oförutsedda omständigheter göra sådant nödvändigt, under villkor af nästsammanträdande riksdags godkännande däruti göra erforderlig jämkning. Ut det föreliggande statförslaget har aflöningen upptagits till 15,000 kronor. Lika med kommitterade anser jag detta belopp böra betraktas såsom en minimiaflöning för ledaren af ett företag, vid hvilket så stora ekonomiska intressen äro knutna. Äfven finner jag det innebära en fördel, att beloppet göres i viss mån rörligt, så att Kungl. Maj:t, då det gäller att besätta platsen med ny innehafvare, icke nödgas afstå från att utvälja den lämpligaste personen allenast på den grund, att arfvodet med något tusental kronor understiger hvad denne på goda skäl kan komma att fordra. Den föreslagna anordningen, att Kungl. Maj:t skulle äga bestämma aflöningen till högre än det i stat upptagna beloppet under villkor af Riksdagens blifvande godkännande, synes mig dock föga tilltalande. Bättre torde då vara, att vissa gränser uppdragas, inom hvilka arfvodet må af Kungl. Maj:t bestämmas, och föreslår jag i sådant hänseende 15,000—20,000 kronor.

Arfvoden till generaldirektörens ställföreträdare och till telegraffullmäktige torde böra utgå med de af kommitterade i sådant afseende föreslagna belopp.

För byråcheferna hafva kommitterade föreslagit en begynnelseaflöning af 7,500 kronor och en slutaflöning efter 12 år af 9,800 kronor. Dessa belopp äro ju afsevärdt höga, men jag har dock icke ansett mig böra hemställa om någon nedsättning däri. Härvidlag har för mig varit i väsentlig mån bestämmande, att två af byråcheferna måste tagas bland tekniskt bildade personer, och att konkurrensen från den privata affärsvärlden nödvändiggör att för dessa befattningar bjuda aflöningar, som kunna locka verkligt dugande personer att hellre än att slå in på den enskilda företagsamhetens fält ägna sina krafter åt telegrafverkets tjänst. Hvad angår byråchefen å den administrativa byrån, gäller visserligen ej den nyss anförda synpunkten, men dels måste med den mångfald skiftande ärenden, för hvilkas juridiska eller administrativa behandling han skall ansvara, denna tjänst i och för sig vara af synnerligen kräfvande beskaffenhet och dels torde det ej böra ifrågasättas, att fullkomligt jämnställda tjänstemän inom samma verk skola olika aflönas.

Beträffande den föreslagna aflöningen för byråtjänstemän har jag funnit de af kommitterade härför anförda skäl vara sådana, att jag ej ansett mig böra hemställa om någon ändring i aflöningsbeloppen, men tillåter jag mig, särskildt hvad angår dessa tjänstemän, hänvisa till hvad jag förut yttrat angående villkoren för uppflyttande i högre aflöningsklass.

Den föreslagna aflöningen till föreståndaren för katalogexpeditionen synes mig vara lämpligen afvägd.

Hvad åter kontorsskrifvarna (kvinnlige) beträffar, synas mig kommitterade hafva väl knappt tillmätt deras aflöningsförmåner. Dessa skulle utgå med en begynnelseaflöning af 900 kronor och en slutaflöning efter 18 år af 1,800 kronor.

Åtskilliga i telegrafstyrelsen anställda skrifbiträden hafva också uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift af den 9 februari 1907 hemställt, att, med bibehållande i öfrigt af de utaf kommitterade för kontorsskrifvarna föreslagna förmåner, begynnelselönen för dem måtte bestämmas till 1,380 kronor samt att i öfrigt sådan jämkning i löneskalan måtte vidtagas, att löneförhöjningarna komma att utgå hvarje gång med 150 kronor och maximilönen uppnås efter 15 års tjänstgöring.

De till kvinnliga skrifbiträden i styrelsen nu utgående månatliga arfvoden belöpa sig under antagningsåret till 60 kronor samt under andra och tredje året till 65 kronor. Därefter ökas arfvodet hvart annat år med 5 kronor i månaden, till dess detsamma uppgår till ett månatligt belopp af 90 kronor. Aflöningen växlar sålunda mellan 720 kronor och 1,080 kronor om året.

Kommitterades förslag innefattar visserligen, oafsedt förmånen af ordinarie tjänst och därmed följande rätt till pension och semester, en förbättring i dessa skrifbiträdens villkor, låt vara att med den nya organisationen följer utsträckt tjänstgöringstid. Men i betraktande däraf, att innehafvarna af dessa platser hafva sin verksamhet förlagd till Stockholm och att hos dem fordras en betydligt större utbildning än t. ex. hos telefonister, torde en begynnelselön af 900 kronor icke kunna anses vara tillräcklig.

Nu är det väl sant, att det för närvarande trots de låga aflönningarna icke förefinnes den ringaste svårighet att erhålla kvinnliga skrifbiträden i telegrafstyrelsen, och att på den allmänna arbetsmarknaden begynnelsepriset för kvinnlig arbetskraft af motsvarande beskaffenhet i allmänhet är lägre än 900 kronor. Denna omständighet, som gifvetvis är beroende därpå, att många af dessa arbetssökande kvinnor icke behöfva lita uteslutande till inkomsten af sitt arbete utan hafva sitt egentliga ekonomiska stöd i föräldrahemmet, synes dock icke böra alltför mycket spela in, då det gäller kvinnliga biträden, åt hvilka skulle anförtrös en del i styrelsen förekommande arbete, som eljest utföres af manliga tjänstemän, och man följaktligen af dessa kvinnor måste fordra en viss utbildning. Det torde därför vara staten värdigast att lämpa ersättningen efter arbetets beskaffenhet.

Jag hemställer, att begynnelseaflöningen för kontorsskrifvare bestämmas till 1,020 kronor. För den, som däraf gjort sig förtjänt, synes aflöningsförhöjning lämpligen böra utgå med 120 kronor efter resp. 2, 4, 6 och 9 år samt med 150 kronor efter resp. 12 och 15 år, då slutaflöningen skulle blifva den af kommitterade föreslagna, 1,800 kronor.

Slutligen har jag att yttra mig öfver aflöningarna till vaktmästare. Enligt kommitterades förslag borde begynnelseaflöningen för vaktmästare sättas till 1,020 kronor och slutaflöningen efter 15 år till 1,800 kronor. Härtill skulle för den, hvilken erhöle uppdrag att tjänstgöra såsom förste vaktmästare, komma ett arfvode af 200 kronor. Samtliga vaktmästare skulle dessutom erhålla uniformsbeklädnad.

Mot förslaget om arfvode till förste vaktmästare har jag intet att invända, men anser jag begynnelseaflöningen för vaktmästare väl låg och slutaflöningen något hög. Jag erinrar i detta sammanhang, att i det för innevarande års riksdag framlagda förslaget till stat för veterinärinstitutet såsom aflöning till vaktmästare upptagits 1,200 kronor med rätt till ett ålderstillägg å 100 kronor efter fem år.

Vid bedömande af lönebeloppet synas mig emellertid vaktmästarna i telegrafstyrelsen, med hänsyn till längden af den dagliga tjänstgöringstiden, som icke torde medgifva tillfälle för dem att i afsevärd grad förskaffa sig extra inkomster, rättvisligen icke böra jämföras med vaktmästarna i statens verk i allmänhet, utan anser jag deras aflöningsförmåner böra bestämmas något högre. Jag föreslår alltså, att begynnelseaflöningen bestämmas till 1,140 kronor, med rätt till förhöjning af 120 kronor efter resp. 3, 6 och 9 år samt af 150 kronor efter 12 år. Slutaflöningen skulle då blifva 1,650 kronor. Då förmånen af beklädnadsersättning torde enligt mig från telegrafstyrelsen lämnad uppgift kunna skattas till ett värde af 120 kronor, skulle aflöningen sålunda börja med ett belopp af 1,260 kronor och sluta med 1,770 kronor. Detta innebär ju en väsentlig förbättring i jämförelse med nu utgående aflöning, som börjar med 800 kronor och kan stiga till 900 kronor, hvar till kommer beklädnadsersättning.

Enligt det af kommitterade framlagda förslag till aflöningsreglemente skulle vaktmästarna beredas förmånen af en half månads semester. Hur än frågan om semester för motsvarande statstjänare i andra verk kan komma att ordnas, synes en dylik förmån gifvetvis böra tillkomma vaktmästarna i telegrafstyrelsen, hvilka åläggas en daglig tjänstgöringstid af minst åtta timmar.

Den af kommitterade förordade fördelningen mellan lön och tjänstgöringspenningar synes mig vara af beskaffenhet att kunna godtagas;

och har jag icke i öfrigt något att erinra mot kommitterades här ofvan under aflöningsstaten för telegrafstyrelsen refererade förslag.

De af mig föreslagna jämkningarna i aflöningsförmåner åt kontorsskrifvare och vaktmästare föranleda, att aflöningsstaten för telegrafstyrelsen kommer att sluta å ett belopp af 194,410 kronor i stället för 192,400 kronor enligt kommitterades förslag.»

Kommitterade hafva för vinnande af större öferskådlighet ändrat den nuvarande indelningen i *distriktsförvaltningar* och *stationer* så till vida, att linjepersonalen sammanförts under en särskild afdelning *linjedistriktet* och telegrafinspektörerna upptagits tillsammans med den öfriga trafikpersonalen under afdelningen *trafikdistriktet och stationerna*, hvarjämte verkstaden blifvit skild från styrelsen och upptagen såsom en afdelning för sig.

Linjedistriktet, trafikdistriktet och stationerna samt verkstaden.

### Linjedistriktet.

Beträffande först linjedistriktet lämna kommitterade (å sid. 66—69 i kommittébetänkandet) en framställning af deras nuvarande organisation.

Nuvarande organisation.

Linjedistriktet anse kommitterade böra ökas till sju. Det sjätte distriktet vore för vidsträckt och dess uppdelning i två distrikt af behovet påkalladt. I sammanhang härmed skulle linjedirektörernas antal blifva sju.

Linjedistriktens och linjedirektörernas antal.

Rörande den öfriga personalen vid linjedistriktet föreslå kommitterade uppförande å ordinarie stat af 16 linjeingenjörer, samt att de nuvarande sex manliga bokhållarne ersättas af kvinnliga, hvarförutom å ordinarie stat uppföras sju kvinnliga kassörer, en å hvarje linjedistriktsbyrå. I fråga om linjeunderbefälet och reparatörerna hafva kommitterade (å sid. 35 och följande i betänkandet) efter en redogörelse för de nuvarande förhållandena funnit det med full tydlighet framgå, att någon minskning i vare sig byggnads- eller underhållspersonal ingalunda kan ske samt att såväl linjeunderbefäl som reparatörer böra å ordinarie stat uppföras.

Linjedistriktens öfriga personal.

De nu å staten uppförda sex *materialvakterna* hänföra kommitterade till linjeförmännen i 1:a lönegraden, och den sålunda å ordinarie stat uppförda personal af ifrågavarande slag kommer att bestå af 9 linjemästare af första lönegraden, 25 linjemästare af andra lönegraden, 37 linjeförmän af första lönegraden och 40 linjeförmän af andra lönegraden samt 180 reparatörer (sid. 73—75 i kommittébetänkandet).

Uppförande  
af linjeunder-  
befäl och  
reparatörer  
å ordinarie  
stat från och  
med år 1907.

Tillika hafva kommitterade (sid. 188) föreslagit, att linjeunderbefälet och reparatörerna måtte uppföras på ordinarie stat redan år 1907, hvilket telegrafstyrelsen uti afgifvet utlåtande förklarat sig finna oundgängligen nödvändigt. I denna fråga yttrar kommittén följande (sid. 188):

»Beträffande tidpunkten, då aflöningsreglementet skulle träda i kraft, tillåta sig kommitterade meddela, att, efter hvad kommitterade inhämtat, vid de förhandlingar, som under år 1906 föregingo bestämmandet af de nu för reparatörerna och linjearbetarna gällande aflöningsarna, telegrafstyrelsen ställt i säker utsikt för linjeunderbefälet och reparatörerna, att framställning om deras uppförande på ordinarie stat skulle hos Kungl. Maj:t göras så tidigt, att proposition i ärendet hunne till innevarande års Riksdag aflåtas, äfvensom att i samma underdåniga framställning skulle framhållas, att det vore synnerligen önskvärdt, att ifrågavarande personal redan under år 1907 blefve å ordinarie stat anställd. Till följd däraf blef ock ifrågasatt omreglering af löneförhållandena äfven för linjeunderbefälet och reparatörerna tills vidare uppskjuten, och endast ett tillfälligt lönetillägg blef, såsom förut anmärkts, beviljadt vissa af dem, i afvaktan på Kungl. Maj:ts och Riksdagens beslut i frågan. Då emellertid telegrafstyrelsen sedermera erhöll underrättelse därom, att kommitterade uppgjort förslag i samma syfte, som telegrafstyrelsen utlofvat, ansåg sig styrelsen vid afgifvande af underdånigt statförslag för år 1908 icke behöfva för sin del göra framställning därom.

Kommitterade, som till fullo dela telegrafstyrelsens uppfattning om önskvärdheten, att linjeunderbefälet och reparatörerna med det allra snaraste måtte erhålla den af dem förväntade ordinarie anställningen, tillstyrka därför på det lifligaste, att ifrågavarande till uppförande å ordinarie stat föreslagna personal måtte anställas redan år 1907.»

De förändringar, som kommitterade föreslagit i fråga om linjedistrikten, finnas sammanfattade i följande jämförelse mellan nu gällande och af kommitterade föreslagen organisation af linjedistrikten.

Enligt nu gällande stat:

- 6 linjedirektörer
- 8 linjeingenjörer

6 bokhållare (manliga)

Enligt af kommitterade föreslagen stat:

- 7 linjedirektörer
- 16 linjeingenjörer
- 7 kassörer (kvinnliga)
- 6 bokhållare (kvinnliga)
- 9 linjemästare af första lönegraden
- 25 linjemästare af andra lönegraden

Enligt nu gällande stat:  
6 materialvakter

Enligt af kommitterade föreslagen stat:  
37 linjeförmän af första lönegraden  
40 linjeförmän af andra lönegraden  
180 reparatorer

20 kvinnliga biträden  
5 ritare  
51.

14 kvinnliga biträden  
5 ritare  
346.

Den af kommittén sålunda föreslagna organisationen af linjestricken har departementschefen uti sitt yttrande till statsrådsprotokollet (sid. 53) förklarar sig kunna biträda. Departements-  
chefens  
yttrande.

»Beträffande särskildt frågan om uppförande af arbetsledare, linjeförmän och reparatorer på ordinarie stat», yttrar departementschefen, »att redan vid behandling af post- och telegrafkommitténs år 1901 afgifna betänkande telegrafstyrelsen och departementschefen uttalade såsom sin åsikt, att dessa statstjänare borde beredas en sådan förmån. Dessa uttalanden äga för närvarande än större giltighet i betraktande af telefonväsendets alltjämt fortgående utveckling, som ständigt kräfver nya linjer. I detta hänseende är en belysande utredning att finna i Kungl. Maj:ts till innevarande års Riksdag aflättna proposition n:r 14 angående beredande af lånemedel för fortsatt utveckling af statens telefonväsende. Det torde också vara att förvänta, att byggandet af nya telefonlinjer under en lång tid framåt kommer att i stigande utsträckning fortgå. För öfrigt betingningar redan telegraf- och telefonlinjernas nuvarande längd, öfver 200,000 kilometer, för underhållet en betydande stam af linjeunderbefäl och reparatorer. Jag anser därför, att kommitterade, som icke föreslagit ens hela den nu anställda personalens uppförande å ordinarie stat, ej gått längre än hvad förhållandena ovillkorligen synas påkalla. Däremot synes mig skäl ej föreligga att uppföra denna personal å ordinarie stat redan under år 1907.»

Hvad därefter angår personalens vid linjestricken aflöning framhålla kommitterade, att de aflöningsförmåner, som af 1901 års kommitté ansågos böra tillkomma dessa tjänstemän, redan från början blefvo betänkligt kringskurna. Vid uppgörande af sitt förslag till aflöning för tjänstemän och betjante vid telegrafverket hade nämligen kommittén ansett sig böra lämna å sido de tillfälliga aflöningsförbättringar, som på grund af

Aflöningarne  
för linje-  
distriktens  
personal.

1901 års Riksdags beslut tillkommit denna personal i form af dyrtidstillägg, hvadan kommittén afsett, att, om och i den mån sådant dyrtidstillägg komme att beredas andra statstjänare, äfven telegrafpersonalen, när de af kommittén föreslagna aflöningsbeloppen tillämpades, borde komma i åtnjutande af dyrtidstillägg. Det dyrtidstillägg, som kommittén åsyftade, utgick med 10 % på aflöningen. Emellertid förklarade 1902 års Riksdag, att, som fullständig lönereglering då beslutits för den ordinarie personalen vid telegrafverkets distrikts- och lokalförvaltningar och Riksdagen ansåge, att de utaf Riksdagen för nämnda personal bestämda lönebelopp vore med afseende såväl å tjänstinnehafvarnas åligganden och tjänsteställning som å de då rådande prissförhållandena tillräckliga, några ytterligare tillskott till ifrågavarande aflöningar från statsverkets sida icke borde ifrågakomma.

Kommitterade framhålla, att de aflöningar, som sålunda kommit dessa tjänstemän till del, efter kommitterades åsikt, numera icke kunna anses skäliga. Deras ställning kräde en aflöning, som någorlunda motsvarade lefnadskostnaderna, hvilka såväl i Stockholm som i de större landsortsstäderna, där dessa tjänstemän måste vara bosatta, vore i snabbt stigande. Vid afvägande af passande aflöningsförmåner åt dessa tjänstemän borde man ej glömma, att en hvar inom sitt distrikt vore ansvarig för dyrbara nyanläggningar och särdeles omfattande underhållsarbeten och att således stora fordringar måste ställas på dem. På linjebefälet hvilade i första hand mycket stora ekonomiska uppgifter, och på dem berodde till stor del verkets ekonomiska väl.

Linje-  
direktörerna.

För *linjedirektörerna* hafva kommitterade föreslagit en minimiaflöning af 4,600 kronor årligen samt tillägg med 400 kronor efter tre år och med 500 kronor för hvarje gång efter sex, nio, tolf och femton års tjänst, så att slutaflöningen skulle uppgå till 7,000 kronor årligen.

Linje-  
ingenjörerna.

För *linjeingenjörerna* hafva kommitterade föreslagit en minimiaflöning af 3,000 kronor årligen med tillägg af 400 kronor för hvarje gång efter minst tre, sex, nio, tolf och femton år samt ett å 500 kronor efter aderton års ordinarie tjänst eller således en högsta slutaflöning af 5,500 kronor årligen.

Kassör.

För kvinnlig *kassör* föreslå kommitterade en aflöning af 1,140 kronor vid tjänstens tillträde med förhöjning efter tre, sex och nio år med 120 kronor hvarje gång, efter tolf och femton år med 150 kronor hvarje gång samt efter aderton år med 300 kronor, så att slutaflöningen blifver

2,100 kronor. För dessa funktionärer borde därjämte, enligt kommitté-  
rades mening, utgå felräkningspenningar med ett belopp, som lämpligen  
synes kunna fastställas till 200 kronor årligen.

Aflöningen för kvinnliga *bokhållare* har af kommitterade föreslagits  
till 900 kronor årligen vid tjänstens tillträdande, med förhöjning efter två  
och fyra år med 60 kronor, efter sex, nio, tolf och femton år med 120  
kronor samt efter aderton år med 150 kronor, så att slutaflöningen  
blifver 1,650 kronor.

Bokhållare.

Kommitterade hafva ansett sig böra för linjemästare af andra  
klassen och linjeförmän af andra klassen bibehålla det till dem nu för  
hvarje årets dag utgående dagtraktamentet, nämligen för linjemästarna  
3 kronor om dagen i de fem sydligare distrikten och 3 kronor 50  
öre om dagen i nuvarande sjätte distriktet samt för linjeförmännen  
resp. 2 kronor och 2 kronor 50 öre. För den del af personalen,  
som icke utför sitt arbete å sin bostadsort utan därvid har att följa  
telegraf- och telefonlinjerna eller eljest ständigt befinner sig på  
flyttande fot, låge det enligt kommitteradss åsikt nämligen i sakens  
natur, att för den häraf uppkommande ökningen i lefnadskostnader  
borde jämte aflöningen utgå ersättning i form af dagtraktamente. Där  
dessa flyttningar vore ständiga, så att personalen endast undantagsvis  
en eller annan dag kunde vistas å sin hemort, borde traktamentsersätt-  
ningen så väl af billighetsskäl som af praktiska hänsyn bestämmas att  
utgå med ett visst ständigt belopp.

Linjeunder-  
befäl och  
reparatörer.

Kommitterade hafva vidare för vissa tjänstemän vid sidan af den  
egentliga aflöningen infört en ny aflöningsform, nämligen bostad in  
natura eller hyresbidrag (sid. 112—113, jämförda med förslaget till af-  
löningsreglemente § 15 (§ 16).

Bostad in  
natura eller  
hyresbidrag.

Denna förmån skulle vid linjedistriktet tillkomma linjemästarna,  
linjeförmännen och reparatörerna.

Densamma borde, enligt kommitterades mening, ingå såsom en  
del af personalens löneförmåner. Tills vidare måste dock i stället för  
bostad in natura i flertalet fall utgå ersättning i penningar. Detta  
hyresbidrag vore icke afsedt att inräknas i själft aflöningen, hvaremot  
det låge i dess natur, att detsamma skulle enligt väsentligen samma grun-  
der, som gälla med afseende på den egentliga lönen, få under sjuk-  
domsförfall bibehållas.

Beloppet af hyresbidraget måste tydligen stå i visst förhållande till aflöningsens storlek och hafva kommitterade, i likhet med hvad som för närvarande finnes bestämdt för statens järnvägars personal, föreslagit detsamma till 20 procent af aflöningen.

Tilläggs-  
arfvode.

Kommitterade hafva därjämte (sid. 113—115) föreslagit, att vissa tjänstemän, vid linjedistriktet endast reparatörerna, skulle, om de vore stationerade å ort, där de allmänna lefnadskostnaderna vore särskildt höga, äga, så länge de tjänstgjorde å sådan ort, utöfver dem regelmässigt tillkommande aflöningsförmåner, uppbära ett särskildt tilläggsarfvode, utgående med 10 eller 15 procent af dem tillkommande aflöning.

Reparatör, som i stället för fri bostad åtnjöte hyresbidrag, skulle äga, i fall han uppbure tilläggsarfvode, beräkna enahanda tillägg äfven å sådant bidrag.

Kommitterade anföra, att utaf kommitterade verkställda undersökningar framgått, att med afseende på de för närvarande gällande lefnadskostnaderna det högsta lönetillägget skulle vara behöfligt endast i Stockholm, hvaremot det lägre tillägget skulle blifva behöfligt å några af de större stationerna, nämligen Göteborg, Malmö, Norrköping, Gäfle, Hälsingborg, Karlskrona samt de inom norra inspektionsdistriktet (Väster-norrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län äfvensom Hälsingland af Gäfleborgs län) belägna. Emellertid hyste kommitterade icke någon tvekan därom, att nyssnämnda efter pridförhållanden växling återkommande undersökning lämpligast borde öfverlämnas åt telegrafstyrelsen, som således vid uppgörande af hvarje års stat hade att taga under afgörande frågan om, å hvilka orter dessa tillägg borde utgå och hvar det högsta tillägget kunde vara behöfligt. Liksom det enligt kommitterades mening icke vore lämpligt att efter genomförandet af den föreslagna omorganisationen af telegrafstyrelsen betunga Kungl. Maj:t och Riksdagen med en pröfning hvarje år af det antal biträdande funktionärer i styrelsen och vid trafikens skötande eller ledningarnas byggande och underhåll, som kunde vara af den fortgående utvecklingen betingadt, lika litet syntes det vara erforderligt att belasta statsmakterna med afgörandet af dessa detaljer angående fördelningen af det å vissa orter behöfliga lönetillägget.

Arfvoden till  
e. o. tjänste-  
män m. m.

Såsom arfvoden till e. o. tjänstemän, vikariatsersättning m. m. för linjedistriktet hafva kommitterade beräknat 65,000 kronor.

Hela den af kommitterade föreslagna aflöningsstaten för linjedistriktet slutar å en summa af 531,430 kronor.

Departementschefen anför om kommitterades förslag i hvad det samman afser aflöningsförmånerna för den vid linjedistriktet anställda personal:

Departements-  
chefens  
yttrande.

»I afseende å aflöningar hafva kommitterade, såsom nämnts, föreslagit, att linjedirektörer, hvilka för närvarande åtnjuta en aflöning af 4,500 kronor med rätt till två ålderstillägg, hvartera å 400 kronor efter 5 och 10 år, skulle erhålla en begynnelseaflöning af 4,600 kronor med en slutaflöning af 7,000 kronor efter femton års tjänst.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift hafva emellertid representanter för svenska telegraftjänstemännens förening hemställt, att begynnelseaflöningen för linjedirektörer måtte sättas till 5,000 kronor.

Jag har dock ansett mig böra ansluta mig till kommitterades förslag. Linjedirektörerna befordras vid jämförelsevis tidig ålder till sina befattningar, och den nuvarande, vid 1902 års riksdag fastställda begynnelselönen, inpassad i kommitterades löneskala till 4,600 kronor, synes mig lämplig, helst i betraktande af den föreslagna, afsevärdt högre slutaflöningen, mot hvilken jag icke har något att erinra.

Telegraftjänstemännens förening har ansett linjedirektörerna böra jämföras med bandirektörerna vid statens järnvägar, men enligt min uppfattning synas mig dessa senare med hänsyn till deras i allmänhet mera ansvarsfulla arbete hafva berättigade anspråk på något högre aflöning än linjedirektörerna.

Linjeingenjörernas aflöning uppgår för närvarande till 3,200 kronor om året med rätt till två ålderstillägg, hvartera å 400 kronor efter resp. 5 och 10 år. Kommitterade föreslå som nämnt en begynnelseaflöning af 3,000 kronor och en slutaflöning af 5,500 kronor efter 18 år.

I sin förenämnda underdåniga skrifvelse har telegraftjänstemännens förening anført, att det syntes föreningen som om den föreslagna begynnelseaflöningen satts väl lågt, då hänsyn toges dels till de kompetensfordringar, som ställdes på dessa tjänstemän — afgangsbetyg från teknisk högskola och därefter genomgången telegrafkurs — och dels till de dåliga beföringsmöjligheterna inom denna jämförelsevis fåtaliga afdelning af telegrafkåren. Föreningen hemställer därför, att begynnelseaflöningen för linjeingenjörerna bestämmas till 3,800 kronor och att tiden för uppnående af slutaflöningen förkortas från 18 till 12 år.

Jag ber emellertid få nämna, att de åtta linjeingenjörer, som under förutsättning af föreliggande förslags godkännande kunna antagas blifva ordinarie, enligt hvad mig meddelats, då i medeltal icke uppnått högre ålder än 30 år. Vidare tillåter jag mig påpeka, att det till följd af

linjenätets hastiga och ständiga utveckling är att förutse, att antalet ordinarie linjeingenjörsbefattningar inom en ej alltför aflägsen framtid torde behöfva än ytterligare ökas; och kan jag följaktligen icke finna, att befodringsutsikterna äro klena. En extra linjeingenjör kan nu ej komma till högre arfvode än 2,800 kronor om året. Med hänsyn härtill och de i öfrigt af mig framhållna omständigheter anser jag mig icke böra frångå hvad kommitterade i detta hänseende föreslagit.

De för kvinnlig kassör ifrågasatta aflöningsförmånerna synas mig vara lämpligen afvägda.

Hvad angår kvinnliga bokhållare har begynnelseaflöningen af kommitterade satts till samma belopp som för kvinnliga kontorsskrifvare i styrelsen eller 900 kronor. Denna aflöning synes mig väl knappt tillmätt, och jag tillåter mig därför föreslå, att den bestämmes till 960 kronor eller 60 kronor lägre än det belopp, som jag ifrågasatt såsom begynnelseaflöning för kontorsskrifvare, detta med hänsyn därtill att det öfvervägande antalet bokhållare äro placerade i landsorten och för öfrigt kompetensfordringarna beträffande dem torde komma att sättas något lägre än i fråga om de hos styrelsen anställda kontorsskrifvarna. Aflöningsförhöjning torde böra för däraf förtjänta utgå med 60 kronor efter 2 år, med 120 kronor för hvarje gång efter resp. 4, 6, 9 och 12 år samt med 150 kronor efter 15 år, då slutaflöningen skulle blifva 1,650 kronor.

Mot de af kommitterade för linjeunderbefäl och reparatörer föreslagna aflöningsförmåner har jag, utom hvad angår frågan om hyresbidrag och dyrortstillägg, icke funnit något att erinra.

Kommitterade hafva såsom nämndt hemställt, att linjemästarna, linjeförmännen och reparatörerna skulle tilldelas bostad in natura eller hyresbidrag, och detta synes mig i och för sig vara lämpligt. Men kommitterade hafva tillika föreslagit, att, där hyresbidrag utgår, detta skulle bestämmas till ett under alla förhållanden lika belopp eller 20 procent af aflöningen, därvid åberopande sig på hvad som för närvarande finnes bestämdt för statens järnvägars personal. En sådan anordning, som frångåtts i det af järnvägens löneregleringskommitté afgifna betänkande, kan dock, i betraktande först och främst af de på olika orter i så hög grad växlande hyrorna, icke vara att förorda. I detta hänseende ber jag få åberopa den utredning, som lämnats i statsverkspropositionen till innevarande års riksdag i sammanhang med fråga om reglering af postbetjäntes aflöningsförhållanden. Jämväl ur en annan synpunkt lärer vara fördelaktigare, om möjlighet beredes att såvidt ske kan lämpa hyresbidragets storlek efter hvad som kan an-

tagas motsvara vederbörandes utgift för bostad. Det torde nämligen vara ett af erfarenheten bekräftadt faktum, att hyreskostnaden ingalunda stiger proportionellt med höjd aflöning, utan torde det vanliga förhållandet vara, att tjänstemannen bibehåller samma bostad äfven sedan han erhållit löneförhöjning. Hyresbidraget synes därför rätteligen böra utgå i något fallande skala. Betänkligheter torde ej möta att öfverlämna åt telegrafstyrelsen att inom lämpliga gränser bestämma hyresbidragets storlek, som synes böra sättas till lägst 15, högst 30 procent af aflöningens belopp.

Vidare föreslå kommitterade, att till reparatörer, som äro stationerade å ort, där de allmänna lefnadskostnaderna äro särskildt höga, skall utgå dyrortstillägg med 10 eller 15 procent af dem tillkommande aflöning. Detta förslag har jag funnit mig böra understödja.

I detta sammanhang har jag att anmäla, att från i Stockholm bosatta linjeförmän gjorts framställning, att äfven de måtte komma i åtnjutande af dyrortstillägg. Denna hemställan synes mig väl motiverad beträffande linjeförmännen af första lönegraden, hvilka äro fast placerade i större städer med i allmänhet dyrare lefnadskostnader. Hvad åter angår linjeförmännen af andra lönegraden, hvilka icke äro fast stationerade utan medfölja arbetslagen från plats till plats, föreligger icke samma skäl för dyrortstillägg. Dessa förmän skulle under hela året åtnjuta dagtraktamente, hvilket skulle utgå med högre belopp i det nordligaste inspektionsdistriktet än i de sydligare. Härigenom blifver olikheten i lefnadskostnader i de skilda landsdelarna någorlunda utjämnad. Jag hemställer därför, att utom reparatörerna, endast linjeförmännen af första lönegraden må tillerkännas dyrortstillägg.

Mot hvad kommitterade i öfrigt beträffande linjedistriktet föreslagit har jag icke något att invända.

Enligt mitt förslag skulle aflöningsstaten för linjedistriktet komma att sluta å 531,790 kronor i stället för 531,430 kronor jämlikt kommitterades hemställan.»

### Trafikdistrikten och stationerna.

Beträffande trafikdistriktens nuvarande organisation lämna kommitterade härför en redogörelse (sid. 76 och 77 i kommittébetänkandet).

Trafikdistrik-  
tens nuva-  
rande orga-  
nisation.

Telegrafinspektörernas löneförmåner anse kommitterade böra så tillvida förändras, att desse tjänstemän icke såsom nu skulle, med af-

Telegraf-  
inspektörerna.

stående af sina aflöningsförmåner på ordinarie tjänst, åtnjuta ett årligt arvode af 5,000 kronor, utan bibehålla sin lön såsom ordinarie tjänstemän och i stället för tjänstgöringspenningar eller provision uppbära ett arvode, af kommitterade föreslaget till 2,500 kronor för år.

Direktörernas  
antal.

Antalet direktörer borde ökas från fem till sex, då nu jämväl en delning af Göteborgs station uti en telegraf- och en telefonstation blifvit nödvändig.

Stations-  
föreståndarne.

Beträffande stationsföreståndarne hänvisas dels till hvad här ofvan beträffande det föreslagna provisionssystemet finnes omförmäldt, dels ock till sid. 58—65 i Kungl. Maj:ts proposition.

Den biträ-  
dande perso-  
nalen.

En redogörelse för den biträdande personalen på telegraf- och telefonstationerna nuvarande organisation och de förändringar, som härutinnan af kommitterade föreslås, återfinnes å sid. 66—69 i statsrådsprotokollet.

De förändringar i afseende på denna personal, som kommitterade ansett för den närmaste tiden nödvändiga, framgå af följande jämförelse mellan nuvarande och af kommitterade föreslagna, å stationerna biträdande tjänstemän:

enligt nu gällande stat:

11 kommissarier  
6 kontrollörer  
2 kassörer  
110 assistenter  
255 telegrafister  
2 kvinnliga bokhållare  
45 kvinnliga vaktföreståndare  
350 interurbantefonister  
30 vaktbetjante

---

811

enligt af kommitterade föreslagen stat:

8 kontrollörer  
3 kontrollörer  
2 kontrollörer  
120 assistenter  
300 telegrafister  
2 bokhållare (kvinnliga)  
50 vaktföreståndare (kvinnliga)  
500 interurbantefonister  
8 stationsförmän  
35 stationsbiträden  
13 kassörer (kvinnliga)

---

1,041

De löneförmåner, som kommitterade anse böra tillkomma nyssnämnda tjänstemän, omförmälas å sid. 70—73 i statsrådsprotokollet.

Arfvoden åt  
e. o. tjänste-  
män m. m.

Till arfvoden åt e. o. tjänstemän, vikariatersättning m. m. hafva kommitterade såsom anslag under trafikdistrikten och stationerna upptagit 1,400,000 kronor.

Aflöningsstaten för trafikdistrikten och stationerna slutar enligt kommitterades förslag på ett belopp af 3,124,060 kronor.

Om kommitterades förslag i nu förevarande afseende yttrar de-  
partementschefen:

Departements-  
chefens  
yttrande.

»Kommitterades förslag beträffande trafikdistrikten och stationerna har jag med hänsyn till de af kommitterade anförda skäl funnit mig kunna i allt väsentligt biträda.

Sålunda synes mig den ifrågasatta anordningen rörande arvode till telegrafinspektörer vara att afgjort föredraga framför nu gällande aflöningsform.

Äfvenledes finner jag den föreslagna delningen af Göteborgs station mellan en telegraf- och en telefondirektör vara till fullo motiverad af den betydliga omfattning särskildt telefontrafiken vid sagda station, på sätt framgår af kommitterades betänkande (sid. 80—81), nu tagit.

I fråga om den föreslagna gruppindelningen af stationerna har jag ej funnit anledning till erinran.

Hvad beträffar aflöningsförmåner för stationsföreståndare ber jag att till jämförelse med nu utgående och de föreslagna aflöningsarna få hänföra mig till följande sammanställning:

|                                 | Nuvarande aflöning.     |                 | Föreslagna aflöningsförmåner. |                                             |        |               |                                             |        |
|---------------------------------|-------------------------|-----------------|-------------------------------|---------------------------------------------|--------|---------------|---------------------------------------------|--------|
|                                 | Begyn- nelse- aflöning. | Slut- aflöning. | Begynnelses aflöning.         |                                             |        | Slutaflöning. |                                             |        |
|                                 |                         |                 | Lön.                          | Medel- provi- sion enligt 1905 års uppbörd. | Summa. | Lön.          | Medel- provi- sion enligt 1905 års uppbörd. | Summa. |
| Direktör af 1:a lönegraden..... | 5,500                   | 6,500           | 3,400                         | 4,160                                       | 7,560  | 4,600         | 4,160                                       | 8,760  |
| ” ” 2:a ” .....                 | 5,000                   | 6,000           | 3,000                         | 3,085                                       | 6,085  | 4,200         | 3,085                                       | 7,285  |
| Kommissarie af 1:a lönegraden   | 4,500                   | 5,300           | 3,000                         | 2,045                                       | 5,045  | 3,800         | 2,045                                       | 5,845  |
| ” ” 2:a ”                       | 3,600                   | 4,400           | 2,600                         | 1,530                                       | 4,130  | 3,400         | 1,530                                       | 4,930  |
| ” ” 3:e ”                       | 3,200                   | 4,000           | 2,200                         | 1,185                                       | 3,385  | 3,000         | 1,185                                       | 4,185  |
| ” ” 4:e ”                       | 2,800                   | 3,600           | 2,000                         | 1,010                                       | 3,010  | 2,800         | 1,010                                       | 3,810  |
| ” ” 5:e ”                       | 1,300                   | 1,600           | 1,050                         | 855                                         | 1,905  | 1,800         | 855                                         | 2,655  |
| ” ” 6:e ”                       |                         |                 | 1,050                         | 510                                         | 1,560  | 1,500         | 510                                         | 2,010  |
| ” ” 7:e ”                       |                         |                 | 1,050                         | 450                                         | 1,500  | 1,350         | 450                                         | 1,800  |

Såsom man finner är den föreslagna förhöjningen i begynnelseaflöning för kommissarier af tredje och fjärde lönegraderna ringa i förhållande till hvad som ifrågasatts för kontrollörer samt kommissarier af första och andra graden.

Också har svenska telegraftjänstemännens förening i sin förut omförmälda skrifvelse hemställt, att begynnelseaflöningarna för kommissarier af tredje och fjärde graderna måtte ökas med 200 kronor.

Då jag anser de i öfrigt föreslagna lönebeloppen lämpligt afvägda, finner jag det vara med billigheten öfverensstämmande, att denna framställning tillmötesgås, och tillstyrker jag därför, att begynnelönen bestämmes för kommissarie af tredje lönegraden till 2,400 kronor och för kommissarie af fjärde lönegraden till 2,200 kronor med rätt för hvardera under vanlig förutsättning till löneförhöjning efter resp. 3, 6 och 9 år med 200 kronor hvarje gång.

I de ifrågasatta lönebeloppen för kommissarier af femte, sjätte och sjunde lönegraderna föreslår jag icke någon ändring.

Hvad kommitterade föreslagit rörande biträdande personalens organisation får jag i underdånighet förorda. Ökning i antalet biträdande ordinarie personal synes betingad af den alltjämt i utveckling varande trafiken.

Mot de aflöningar, som ifrågasatts för biträdande personal, har jag ingen annan erinran att göra än såvidt angår de kvinnliga bokhållarna. I öfverensstämmelse med hvad jag hemställt i fråga om motsvarande tjänstinnehafvare vid linjedistrikten, tillstyrker jag, att begynnelseaflöningen för bokhållarna bestämmes till 960 kronor med aflöningsförhöjning af 60 kronor efter 2 år, af 120 kronor för hvarje gång efter resp. 4, 6, 9 och 12 år samt af 150 kronor efter 15 år, då slutaflöningen skulle uppgå till 1,650 kronor.

I detta sammanhang har jag att anmäla en af föreståndare för filialstationer gjord framställning.

Enligt nu gällande bestämmelser äro de kvinnliga föreståndarna för filialstationerna i Stockholm och Göteborg likställda med öfriga kvinnliga stationsföreståndare och åtnjuta sålunda antingen fri bostad eller hyresbidrag med 200 kronor. Denna ersättning räknas enligt gällande aflöningsreglemente till lönen och får följaktligen åtnjutas äfven under sjukdom.

I kommitterades förslag hafva filialstationsföreståndarna icke upptagits bland stationsföreståndarna, men bibehållits vid ett arvode af 200 kronor årligen.

Nyss omförmälda framställning går nu därpå ut, att arfvodet måtte höjas till 300 kronor, motsvarande hvad som högst skulle kunna utgå såsom hyresbidrag till stationsföreståndare, samt att arvode måtte hänföras till lönen.

Jag har emellertid icke funnit mig kunna tillstyrka bifall till denna framställning. Filialstationsföreståndarens arbete och det ansvar, som åligger henne, torde, jämfördt med den biträdande tjänstemannens, som tjänstgör alternerande med föreståndaren, icke vara af beskaffenhet att böra berättiga till högre arvode än det föreslagna. Ifrågavarande extra ersättning synes ej heller lämpligen böra utgå under annan tid än den, då tjänstemannen verkligen sköter föreståndarbefattningen vid filialstationen. Att vid längre sjukdomsfall reglera detta genom att fråntaga den sjuka förordnandet är en motbjudande åtgärd, som dock skulle, därest arvodet räknades till lönen, blifva nödvändig, för att den, som utför arbetet och bär ansvaret, skulle få uppbära den därför bestämda ersättningen.

I öfrigt har jag vid kommitterades förslag rörande trafikdistrikten och stationerna intet att erinra.

Enligt de grunder jag här ofvan utvecklat, skulle aflöningsstaten för trafikdistrikten och stationerna stiga till ett belopp af 3,129,660 kronor. Motsvarande summa i kommitterades betänkande utgör såsom nämnt 3,124,060 kronor.»

### Verkstaden.

Såsom ofvan blifvit nämnt hafva kommitterade föreslagit, att verkstaden, som nu är inordnad under telefontrafikbyrån, måtte skiljas från styrelsen och ställas såsom en själfständig afdelning under denna på samma sätt som telegrafverkets öfriga verksamhetsgrenar. I spetsen för verkstaden skulle stå en verkstadsdirektör, hvarjämte den vid verkstaden fast anställda personalen skulle väsentligt ökas (sid. 79 och 80 i statsrådsprotokollet).

Verkstaden.

För de af kommittén förordade löneförmåner för verkstadens personal redogöres å sid. 80 och 81 i protokollet.

Departementschefen yttrar om kommitténs utlåtande rörande verkstaden följande:

Departements-  
chefens  
yttrande.

»Hvad kommitterade beträffande verkstaden föreslagit anser jag mig kunna till alla delar biträda. Om de båda trafikbyråerna inom styrelsen i enlighet med hvad jag hemställt komma att förenas till en byrå, lär det, med hänsyn till den arbetsbörda, som kommer att hvila på chefen för den nya byrån, i och för sig betinga, att verkstaden icke kan läggas under denna byrå. För öfrigt synes den redan nu mycket stora årliga tillverkningen vid verkstaden gifva vid handen,

att den lämpligen bör ställas under ledning af särskild person med därför gifna kvalifikationer.

Den föreslagna aflöningen till verkstadsdirektören kan ju synas hög, men jag finner mig däri icke kunna föreslå någon nedsättning, i betraktande däraf att konkurrensen från privatindustrien om skickliga ledare gör sig alldeles särskildt kännbar på detta område.

Såsom nämnt har jag icke heller i öfrigt något att erinra mot kommitterades förslag, såvidt det berör verkstaden.

Anslaget till aflöningar vid verkstaden skulle för 1908 uppgå till 33,700 kronor.»

### Särskilda anslag.

Särskilda  
anslag.

Såsom särskilda anslag (sid. 82 och 83 i protokollet) hafva kommitterade upptagit uppbördsprovision, hyresbidrag, tilläggsarfvode (dyrortstillägg) och gratifikationer åt tjänstemän m. m., af hvilka de tre förstnämnda i staten uppförts såsom förslagsanslag.

Departements-  
chefens  
yttrande.

Detta förslag biträdades af departementschefen, dock med den modifikation, som föranledes däraf att enligt departementschefens åsikt jämväl linjeförmän af första lönegraden böra åtnjuta tilläggsarfvode.

Enligt departementschefens förslag utgör slutsumman för särskilda anslag 389,500 kronor.

Kostnads-  
ökning på  
grund af den  
nya organisa-  
tionen.

Departementschefen anför härefter, hurusom den verkliga af den nya organisationen förorsakade kostnadsökningen skulle uppgå till 346,360 kronor (sid. 84 i protokollet).

### Pensions- och understödsstaterna.

Anslagen å  
pensions- och  
understöds-  
staterna.

Beträffande anslagen å dessa stater har telegrafstyrelsen uti sitt förslag till utgiftsstater för år 1908 dels minskat motsvarande anslag för år 1907 med 800 kronor, utgörande pensioner till två numera aflidna personer, dels ock ökat sistnämnda anslag med ej mindre ett belopp af tillhopa 660 kronor, som på grund af kungl. bref skulle utgå till tre personer såsom lifräntor jämlikt lagen angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete, än äfven två nya årliga understöd, af hvilka det ena uppgående till 480 kronor, skulle tilldelas linjearbe-

taren Lars Johan Claessén, som blifvit skadad i telegrafverkets tjänst, och det andra, som uppginge till 300 kronor, tillkomma vaktmästaren vid Motala telegrafstation Gustaf Bygel, som på grund af nedsatt arbetsförmåga erhållit afsked, hvarjämte telegrafstyrelsen uti särskild underdånig skrifvelse hemställt, att sistnämnda två personer jämväl för år 1907 måtte beredas enahanda förmåner (sid. 84—86 i statsrådsprotokollet). Härjämte har styrelsen på anförda skäl hemställt om en lifränta å 150 kronor åt genom olycksfall skadade telegrambäraren Algot Knut Bäckman att från och med år 1907 utgå (sid. 87 i statsrådsprotokollet).

I fråga om det uti ofvan omförmälda kungl. proposition n:o 158 föreslagna årliga understödet åt vaktmästaren vid telegrafverkets station i Uddevalla O. L. Qvist förekommer följande:

Qvist är född den 18 mars 1836 och anställdes i telegrafverkets tjänst den 1 september 1872 samt uppnådde under loppet af mars månad år 1907 den för honom i telegrafverkets pensionsinrättning stadgade pensionsålder. Qvist är alltså från och med den 1 april 1907 berättigad uppbära pension från nämnda inrättning.

Telegrafstyrelsen meddelar nu uti underdånig skrifvelse den 15 mars 1907, att styrelsen, med afseende härå och då Qvist på grund af sin höga ålder icke längre lämpligen kunde bibehållas vid vaktmästar-sysslan, hade för afsikt att med utgången af mars månad 1907 bevilja honom afsked ur telegrafverkets tjänst.

Styrelsen anför vidare. Enär den af Qvist innehafda vaktmästarbefattningen icke är å ordinarie stat upptagen, äger Qvist icke rätt att efter afskedstagandet, utöfver pensionen från pensionsinrättningen, komma i åtnjutande af fyllnadspension af telegrafverkets medel, utan skulle Qvist, som har åldrig hustru att försörja, efter afskedstagandet blifva hänvisad till allenast den honom från pensionsinrättningen tillkommande pension, 360 kronor om året. Att detta belopp är allt för ringa för två personers uppehälle äfven i de mest blygsamma förhållanden, syntes telegrafstyrelsen obestriddligt; och för Qvist vore på grund af hans höga ålder utesluten möjligheten att genom arbete erhålla någon inkomst vid sidan af nämnda pensionsbelopp. Då Qvist, som mer än 34 år varit anställd i telegrafverkets tjänst, under denna långa tjänstetid städse ådagalagt stor plikttrohet och pålitlighet samt mindre vanlig duglighet vid fullgörandet af sina åligganden, syntes telegrafstyrelsen rätt och billighet kräfva, att Qvist under ålderdomen befriades från tryckande ekonomiska bekymmer.

Det arfvode, som Qvist åtnjuter af telegrafverket, uppgår till 600 kronor om året, och anser telegrafstyrelsen, att pensionen i sin helhet borde utgå med detta belopp för att icke blifva allt för otillräcklig. För uppnående häraf skulle alltså utöfver den pension å 360 kronor, som tillkommer Qvist från telegrafverkets pensionsinrättning, erfordras en tilläggspension af telegrafverkets medel utaf 240 kronor om året.

Uti det propositionen bilagda statsrådsprotokollet den 12 innevarande månad yttrar departementschefen:

Qvist hör till det fåtal medelst arfvode aflönade betjante vid telegrafverket, som före år 1903 blifvit delägare i telegrafverkets pensionsinrättning och därför, såsom äfven framgår af § 8 i reglementet för pensionsinrättningen, sådan denna paragraf lyder enligt nämnda kungörelsen den 31 december 1902, fortfarande, ehuru å extra stat, äger rätt till pension från pensionsinrättningen. Emellertid äro de i det från och med år 1903 gällande aflöningsreglementet för tjänstemän och betjante vid telegrafverket meddelade bestämmelser om fyllnadspension af telegrafverkets medel icke tillämpliga å förevarande, å ordinarie stat ej upptagna vaktmästarbefattning.

I likhet med telegrafstyrelsen finner jag, att enbart den från pensionsinrättningen utgående pensionen å 360 kronor icke kan i förevarande fall vara tillräcklig. Af detta pensionsbelopp motsvarar ungefär hälften, eller omkring 180 kronor, statsbidrag, hvaremot den andra hälften belöper hufvudsakligen å inbetalda pensionsavgifter.

Kommit-  
terades förslag  
till bestäm-  
melser rör-  
ande pension.

I afseende å grunderna för pensions utgående förekommer följande. Hvad först beträffar generaldirektören hafva kommitterade föreslagit särskilda bestämmelser för hans pensionering (sid. 149 i kommittébetänkandet). Hvad åter de öfriga tjänstemännen angår hafva kommitterade för hvarje befattning bestämt ett visst pensionsunderlag, beräknadt med hänsyn till innehafvande tjänsts vikt och betydelse eller, hvilket blir detsamma, den för tjänsten utgående högsta aflöningen, men detta pensionsunderlag är fullkomligt oberoende af aflöningens fördelning i lön och tjänstgöringspenningar.

Pensionsbeloppet skulle sedermera beräknas på grund af de tio senast förflutna årens pensionsunderlag, så att hel pension utgör  $\frac{1}{10}$  af deras sammanlagda summa och afkortad pension viss del af hel pension. Med afseende på pensionsåldern hafva mycket väsentliga ändringar föreslagits (sid. 150—152 i kommittébetänkandet). Denna, som för närvarande för styrelsens personal är bestämd till 65 lefnads- och 35 tjänstår samt för tjänstemän vid linjedistrikten och stationerna till sammanlagda 95 lefnads- och tjänstår, skulle så till vida ändras att

för den manliga stationspersonalen med undantag af assistenterna skulle rätten till pension inträda vid 65 lefnadsår. För assistenterna samt för en del af linje- och verkstadspersonalen skulle pensionsåldern sättas till 60 år. För kvinnor har pensionsåldern föreslagits till 60 år utom för telegrafister och interurbantelefonister, hvilka skulle blifva pensionsberättigade redan vid 55 lefnadsår. Hvad tjänsteåldern beträffar, skulle denna för erhållande af rätt till hel pension utgöra 35 år, utom för telegrafister och interurbantelefonister, för hvilka minsta tjänsteåldern satts till 30 år. Om tjänstetiden ej uppginge till 35 respektive 30 år, då den föreskrifna lefnadsåldern hunnits, skulle afkortad pension, proportionsvis bestämd i förhållande till det mindre antalet tjänstår, erhållas. Enligt förslaget skall vidare tjänsteman vara skyldig att afgå, om han, efter att under fem på hvarandra följande år hafva varit i följd af sjukdom, vanförhet eller lyte ur stånd att tjänstgöra, finnes vara för framtiden till tjänstgöring oförmögen, hvarjämte tjänsteman, som måste afgå till följd af olycksfall i tjänsten borde erhålla pension till enahanda belopp som det då för honom gällande pensionsunderlag.

Bidraget till telegrafverkets pensionsinrättning har utgått dels med fem procent af portoinkomsten af telegrafmedel, och dels med ett fast tilläggsbelopp, afpassadt efter de förbindelser pensionsinrättningen måst tid efter annan ikläda sig för nya befattningar.

Bidraget till  
telegrafver-  
kets pensions-  
inrättning.

Beträffande bidraget till pensionsinrättningen af portomedel afsågs vid pensionsinrättningens bildande en och en half procent af detsamma såsom ständigt bidrag af statsmedel för pensionering af personalen till det antal och i enlighet med de aflöningar, som funnos vid pensionskassornas tillkomst — pensionsinrättningen trädde i verksamhet den 1 januari 1875 och änke- och pupillkassan den 1 juli samma år — under det att tre och en half procent anvisades att amortera den retroaktivfond, som beräknats motsvara det dåvarande värdet af samtliga afgifter för den äldre personalens pensionering, hvilka enligt de för pensionsinrättningen gällande matematiska grunder skulle hafva med hänsyn till personalens dåvarande ålder och aflöning influtit under dess föregående tjänstetid, därest pensionsinrättningen hela denna tid varit i verksamhet.

Då emellertid nämnda retroaktivfond är slutamorterad under år 1907, hafva kommitterade föreslagit, att staten fortfarande borde anvisa samma belopp, 3  $\frac{1}{2}$  procent af portomedel, att, då detsamma icke längre vore behöfligt för sitt ursprungliga ändamål, bereda inträde i pensionsinrättningen åt den ganska talrika linjepersonal — linjemästare, linje-

förmän och reparatörer — som nu vore föreslagen till uppförande å ordinarie stat.

Nämnda anslag, fem procent af portomedel, skulle alltså fortfarande utgå.

Beträffande det ofvanberörda tilläggsbeloppet hafva kommitterade i sitt statförslag upptagit det af telegrafstyrelsen föreslagna beloppet 125,920 kronor.

Bidraget till  
telegrafver-  
kets änke- och  
pupillkassa.

Bidraget till telegrafverkets änke- och pupillkassa har såväl af telegrafstyrelsen som af kommitterade upptagits till samma belopp som för år 1907 eller till 8,000 kronor.

Fyllnadspen-  
sioner.

Förslagsanslaget till fyllnadspensioner har för år 1908 upptagits till 66,650 kronor.

Pensions- och understödsstaterna skulle för nämnda år sluta å ett belopp af 306,770 kronor.

Departements-  
chefens  
yttrande.

Beträffande hvad rörande dessa stater föreslagits, yttrar departementschefen:

»På de af telegrafstyrelsen anförda skäl anser jag mig böra tillstyrka, att Kungl. Maj:t föreslår Riksdagen bevilja de åt linjearbetaren Claessén, vaktmästaren Bygel och telegrambäraren Bäckman ifrågasatta understödsbeloppen; och torde dessa understöd böra utgå från och med år 1907.

Hvad angår frågan om tjänstemännens vid telegrafverket pensionering, gäller för närvarande, att pension, till beloppet motsvarande oafkortad lön, utgår dels från telegrafverkets pensionsinrättning enligt det för denna inrättning gällande reglemente dels ock med erforderligt fyllnadsbelopp af telegrafverkets medel. Enligt nämnda reglemente äro inrättningens delägare, d. v. s. alla i ordinarie tjänst vid telegrafverket anställda personer, skyldiga att erlägga årsavgifter, som för personalen inom styrelsen belöpa sig till 3 procent af pensionen och för öfriga delägare till 5,2 å 6 procent däraf, beroende på vederbörandes ålder vid inträde i tjänst. Därjämte är den, som efter fyllda 25 år inträdt i pensionsinrättningen, pliktig att erlägga retroaktivavgift.

Statens bidrag till pensionsinrättningen har, såsom nämnt, utgjort dels 5 procent af portoinkomsten af telegrafmedel dels särskildt tilläggsbidrag för den genom 1902 års omorganisation nytillkomna ordinarie personalen.

Pensionen från pensionsinrättningen utgör högst 60, lägst 48 procent af aflöningen. Då emellertid slutlönen i allmänhet är större än det i reglementet angifna procenttalet af hela aflöningen, har fyllnadspension utbetalts af telegrafmedel för fyllande af skillnaden mellan den garanterade pensionen och den från pensionsinrättningen utgående

Enligt kommitterades förslag skulle pensionen fortfarande utgå dels från pensionsinrättningen och dels i form af fyllnadspension, och, enligt hvad jag inhämtat, skulle kommitterade afsett, att pensionsinrättningen skulle betala proportionsvis lika stor andel af de föreslagna pensionerna som af de nu utgående. I öfrigt äro de af kommitterade föreslagna bestämmelser angående pensioneringen, med undantag beträffande generaldirektören, väsentligen hämtade från det af 1902 års pensionskommitté afgifna betänkande.

Hvad angår generaldirektörens pensionsförhållanden, hafva dessa ordnats med ledning af de grundsatser, som finnas bestämda för pensionering af chefen för Trollhätte kanal- och vattenverk, dock att kommitterade icke föreslagit någon bestämmelse om skyldighet för generaldirektören att erlägga pensionsavgift. Detta synes mig emellertid vara ett undantag, hvarför giltiga skäl ej kunna utletas, utan har jag ansett generaldirektören böra erlägga en årlig pensionsavgift af 360 kronor, motsvarande hvad som skolat utgå enligt det genom proposition n:r 18 innevarande års Riksdag förelagda förslag till lag angående civila tjänst innehafvares rätt till pension. Under förutsättning att generaldirektören är medlem i telegrafverkets pensionsinrättning och vid afgang från generaldirektörsämbetet är berättigad till pension från denna inrättning, torde af telegrafmedel böra utgå endast fyllnadspension. Under förstnämnda förutsättning läser pensionsafdraget böra minskas med det belopp, som generaldirektören erlägger till pensionsinrättningen.

Berörda lagförslag skiljer sig i vissa delar från de af ofvannämnda pensionskommitté uttalade åsikter, och torde de i telegrafkommitterades förslag till aflöningsreglemente, § 6 punkterna 4—7, (§ 7 p. 4—7 i mitt förslag) ifrågasatta stadganden i tillämpliga delar bringas till öfverensstämmelse med af Kungl. Maj:t redan gillade principer samt i erforderliga delar kompletteras.

Särskilda af kommitterade framhållna omständigheter synas emellertid betinga vissa undantagsbestämmelser i fråga om pensionsåldern. Beträffande tjänstemännen i styrelsen, som hittills varit pensionsberättigade vid 65 lefnads- och 35 tjänstår, torde dock ingen anledning föreligga att göra undantag från den i lagförslaget såsom allmän regel antagna pensionsåldern af 67 år. För kvinuliga tjänstemän i allmänhet torde antalet tjänstår böra, jämväl i öfverensstämmelse med lagförslaget, bestämmas till 30. Däremot synas mig de af kommitterade i öfrigt föreslagna stadganden om pensionsålder lämpliga med hänsyn till antydda särskilda omständigheter.

De af kommitterade föreslagna pensionsunderlag äro med hänsyn till de jämförelsevis höga slutaflöningarna i allmänhet lägre än om de beräknats enligt de i omförmälda lagförslag angifna grunder, och har jag icke funnit anledning till erinran mot hvad kommitterades förslag i denna del innehåller.

Den omständigheten att någon fullständig utredning för närvarande ej föreligger rörande de ökade kostnaderna, som kommitterades förslag i förenämnda afseende skulle för staten medföra, synes mig icke föranleda betänklighet mot att antaga detsamma, då man i allt fall redan af den utredning, som förebragts, kan i hufvudsak bedöma frågan. Till nästkommande års riksdag torde en uttömmande utredning kunna medhinnas. Jag tillstyrker därför hvad kommitterade rörande pensions- och understödsstaterna hemställt.»

### Omkostnadsstaten.

För de under omkostnadsstaten hörande anslagsbeloppen redogöres uti statsrådsprotokollet sid. 93—98, och skulle summan af anslagen å 1908 års omkostnadsstat uppgå till 2,890,130 kronor.

### Ränta och amortering.

I fråga om det af kommitterade till betalning af ränta och amortering å telegrafverkets lån för år 1908 upptagna belopp af 1,884,400 kronor förklarar departementschefen sig icke hafva någon anmärkning att framställa. Han erinrar, att Kungl. Maj:t i propositionen n:r 14 föreslagit innevarande års Riksdag att bemyndiga riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende ett lånebelopp för 1907 af 5,000,000 kronor.

### Fastigheter.

Utvidgning  
af telegraf-  
verketslokaler  
i Stockholm.

I fråga om anslaget för *utvidgning af telegrafverkets lokaler i Stockholm* (sid. 99—101 i statsrådsprotokollet) föreslår telegrafstyrelsen, att för sagda ändamål reserveras 200,000 kronor, hvarigenom summan af härför reserverade medel komme att uppgå till 500,000 kronor. Styrelsen anför vidare, att styrelsen för utvidgning af telegraf- och tele-

fonstationerna i Stockholm träffat villkorligt köpeaftal med telegrafverkets pensionsinrättning om förvärfvande af två inrättningen tillhöriga egendomar för en köpesumma af 520,000 kronor.

Med erinran, att 1904 och 1905 års Riksdagar medgifvit, att för telegrafverkets behof finge inköpas dels en tomt i Hälsingborg och dels en tomt i Härnösand, föreslår styrelsen att, af det för uppförande å dessa tomter af byggnader för verkets räkning erforderliga belopp, 100,000 kronor för hvardera tomtens bebyggande eller tillsammans 200,000 kronor, upptages i staten för 1908. Enligt ritningar och kostnadsförslag, som styrelsen låtit uppgöra, skulle byggnaden i Hälsingborg betinga ett pris 230,000 kronor och kostnaden för byggnaden i Härnösand, som vore afsedd att inrymma jämväl lokaler för postkontoret å platsen, uppgå till 252,000 kronor.

Uppförande af byggnader för telegrafverkets behof i Hälsingborg och Härnösand.

I statsrådsprotokollet omnämnas vidare (sid. 104) de skäl, som af telegrafstyrelsen förut framhållits och jämväl nu vidhållas för anskaffande å en stor del platser af egna lokaler åt telegrafverket. De orter, där detta för närvarande vore af särskild vikt, vore Norrköping, Karlstad och Lund. Hvad de båda förstnämnda af dessa städer anginge, vore emellertid icke något anslag för år 1908 för ifrågavarande ändamål erforderligt. Det bästa sättet att för skäligt pris kunna förvärfva en för stationsbyggnad i *Norrköping* lämplig tomt syntes telegrafstyrelsen vara att vid gynnsam tidpunkt inköpa en för bebyggande lämplig fastighet, för hvilket köp de för stationsbyggnad i Gäfle reserverade medel borde under 1908 få användas. För beredande af egna lokaler för telegrafverkets räkning i *Karlstad* hade styrelsen under förbehåll af Kungl. Maj:ts och Riksdagens godkännande uppgjort kontrakt med Värmlands enskilda bank om inköp af den egendom, uti hvilken banken för närvarande hade sina lokaler inrymda. Enligt villkoren i kontraktet skulle dock köpeskillingen, som utgjorde 100,000 kronor, icke behöfva erläggas förrän tidigast 1909. Hvad *Lund* beträffade hade, enligt hvad styrelsen inhämtat, universitetet därstädes för afsikt att hos Kungl. Maj:t göra framställning om erhållande af medel till en ny museibyggnad, under förutsättning att det nuvarande zoologiska museet kunde försäljas. Då, enligt hvad till styrelsens kännedom kommit, lokaler för telegrafverket möjligen skulle kunna förvärfvas i det nuvarande museet, för hvilket köpeskillingen vore beräknad till 75,000 kronor, hade styrelsen uppfört detta belopp i statförslaget för 1908.

Anskaffande af egna lokaler åt telegrafverket i Norrköping, Karlstad och Lund.

Utvidgning af  
telegrafver-  
kets lokaler i  
Malmö.

För utvidgning af telegrafverkets lokaler i *Malmö* hade telegrafstyrelsen under förutsättning af Kungl. Maj:ts och Riksdagens bifall uppgjort villkorliga köpeaftal om förvärfvande af två intill den nuvarande stationsbyggnaden gränsande egendomar för ett pris af tillhopa 350,000 kronor, däraf 155,000 kronor skulle få inestå mot in-teckningar. Styrelsen föreslår nu att i staten för 1908 uppföres dels den återstående delen af köpeskillingen 195,000 kronor, dels 50,000 kronor af det för om- och påbyggnader erforderliga beloppet, hvilket senare beräknats till sammanlagdt 169,000 kronor.

Ny byggnad  
för telegraf-  
verket i Göte-  
borg.

Då den af telegrafverket i *Göteborg* disponerade egendomen icke vore tillräcklig samt en om- och tillbyggnad icke kunde med fördel låta sig göra, föreslår styrelsen, att för telegrafverkets behöf uppföres en ny byggnad för en beräknad kostnad af 280,000 kronor, hvarefter den nu disponerade egendomen därstädes eventuellt kunde försälgas.

Reserverade  
medel för an-  
skaffande af  
lokaler i  
landsorten.

Slutligen har telegrafstyrelsen beräknat det belopp, som för år 1908 borde afsättas såsom *reserverade medel för anskaffande af lokaler i landsorten*, till 280,000 kronor, hvilket skulle i första hand användas till en del af kostnaderna för anskaffande af lokaler i Norrköping och Göteborg.

Hela det af styrelsen under rubriken fastigheter för 1908 upptagna belopp utgör 1,000,000 kronor. Detta belopp utgör en ökning af 500,000 kronor utöfver det belopp, som under samma rubrik upptagits i utgiftsstaterna för år 1907.

Kommitte-  
rades förslag  
till utgifts-  
stater under  
rubriken  
fastigheter.

Kommitterade framhålla nödvändigheten däraf att för telegrafverkets större telefonstationer beredas lokaler i verkets egna fastigheter. Enligt hvad kommitterade inhämtat, erfordrades emellertid under de närmaste åren, på grund af telefonrörelsens allt snabbare tillväxt, utvidgade eller nya lokaler till ett så stort antal af telegrafverkets stationer i de större af rikets städer, att erforderliga medel för desammas anskaffande icke kunde erhållas från telegrafverkets öfverskott under dessa år.

På grund häraf hafva kommitterade (sid. 232) föreslagit, att telegrafstyrelsen måtte beredas utväg att för anskaffande af lokaler för telegrafverkets behöf erhålla ett *byggnadslån å tre miljoner kronor*, hvilket lån skulle förräntas och amorteras enligt samma grunder, som funnes bestämda för de af telegrafstyrelsen under de senare åren för fortsatt utveckling af statens telefonväsende erhållna lånemedel.

Genom den af kommitterade sålunda föreslagna anordningen skulle anslaget till fastigheter i telegrafverkets utgiftsstaten icke behöfva uppgå till högre belopp än det, som finnes i 1907 års stater upptaget eller 500,000 kronor. Telegrafstyrelsen skulle icke heller behöfva på provisoriska anordningar eller flyttningar af stationer nedlägga anse- nliga belopp, som, om erforderliga lokaler i rätt tid anskaffades, kunde inbesparas, hvarförutom de olägenheter både för allmänheten och för expeditionspersonalen, som alltid medfölja olämpliga och trånga lokaler, kunde undvikas.

Det föreslagna byggnadslånet skulle, enligt kommitterades åsikt, användas till:

|                                                                                                          |                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| inköp af tomt och uppförande af en stations-<br>byggnad i Göteborg .....                                 | kronor 900,000: — |
| inköp af fastigheter i Malmö och tillbyggnad till<br>telegrafverkets nuvarande fastighet därstädes ..... | » 580,000: —      |
| inköp af byggnadstomt och uppförande af stations-<br>byggnad i Norrköping .....                          | » 650,000: —      |
| tomtinköp för nya stationsbyggnader i landsorten .....                                                   | » 370,000: —      |
| stationsbyggnad i Stockholm .....                                                                        | » 500,000: —      |
| <hr/>                                                                                                    |                   |
| Summa kronor 3,000,000: —                                                                                |                   |

Beträffande användningen af det ifrågasatta lånet till inköp af tomter för nya stationsbyggnader i landsorten framhålla kommitte- rade (sid. 233—234), att det enligt deras mening vore af särskild vikt, att medel för sådant ändamål funnes tillgängliga att vid behof disponeras, enär det visat sig i flera afseenden olägligt att uppgöra villkorliga köpeaftal lång tid, innan definitivt köp kunde ske och köpe- skillingen erläggas.

För öfrigt erinra kommitterade, att den af telegrafverket nu dispo- nerade fastigheten i Göteborg syntes kunna försäljas till ett pris af omkring 300,000 kronor, hvilket belopp skulle kunna användas till af- betalning af det föreslagna byggnadslånet, hvarigenom detta inom kort skulle kunna afsevärdt nedbringas.

Enligt af kommitterade inhämtade upplysningar skulle, förutom de lokaler, till hvilka byggnadslånet skulle användas, under de när- maste åren nya eller utvidgade stationslokaler erfordras i vissa an- gifna städer, och hafva kommitterade med ledning af de erhållna upplysningarna uppgjort en *byggnadsplan* omfattande åren 1908—1914 (sid. 120 i statsrådsprotokollet), enligt hvilken, under förutsättning af

bifall till kommitterades ofvan framställda förslag om beviljande af ett byggnadslån, det i utgiftsstaterna under rubriken »Fastigheter» upptagna, för stationsbyggnader afsedda belopp skulle kunna begränsas till 500,000 kronor för år.

Till de nu nämnda för år 1908 beräknade belopp borde, i händelse af bifall till kommitterades framställning om anordnande af särskildt sjukhus för af lungtuberkulos lidande arbetare vid telegrafverket, läggas den förut angifna byggnadskostnaden härför, 38,000 kronor.

I staten för år 1908 borde alltså enligt kommitterades förslag under nu förevarande titel upptagas 538,000 kronor.

Telegrafstyrelsens utlåtande öfver kommitterades förslag beträffande anslagen under rubriken fastigheter.

Uti sitt *afgifna underdåniga utlåtande* öfver kommitterades föreliggande förslag har *telegrafstyrelsen* beträffande det af styrelsen ifrågasatta inköpet af den ofvan omförmälda museibyggnaden i Lund för telegrafverkets räkning upplyst, att universitetets i Lund drätselnämnd till styrelsen meddelat, att, enligt hvad nämnden inhämtat, föga eller ingen utsikt finnes för att en framställning från universitetets sida om erhållande af medel för en ny museibyggnad skulle vinna beaktande, samt att alltså någon försäljning till telegrafverket af nämnda byggnad för närvarande icke syntes kunna komma till stånd.

Vid sådant förhållande och då behovet af nya lokaler för telegraf- och telefonstationen i Lund likväl kvarstode, har styrelsen föreslagit, att det för inköp af museibyggnaden beräknade beloppet, 75,000 kronor, måtte reserveras för anskaffande af lokaler i landsorten för telegrafverkets behof. Det i statförslaget för år 1908 för sistnämnda ändamål upptagna beloppet, 25,000 kronor, borde alltså höjas till 100,000 kronor.

I fråga om det af kommitterade för inköp af tillbyggnad af fastigheter i Malmö upptagna belopp, 580,000 kronor, har telegrafstyrelsen i sitt nyssberörda utlåtande meddelat, att, utöfver de i det af styrelsen afgifna statförslaget härför upptagna belopp, tillhopa 519,000 kronor, ytterligare erfordrades för tillbyggnad af den nuvarande stationsbyggnaden utefter norra Vallgatan ett belopp af 61,000 kronor.

Telegrafstyrelsen har tillika upplyst, att kostnaden för utvidgning af telegrafverkets lokaler i Stockholm beräknats uppgå till 1,100,000 kronor.

Sedan för sistnämnda ändamål tagits i anspråk reserverade medel 300,000 kronor, i statförslaget för år 1908 upptagna 200,000 kronor samt af lånemedel 500,000 kronor, har återstoden, 100,000 kronor, af kommitterade afsetts att upptagas i 1910 års stat för telegrafverket.

I sitt ifrågavarande utlåtande anför vidare telegrafstyrelsen, att de städer i landsorten, hvarest behovet af nya stationslokaler vore mest trängande och hvarest inköp af byggnadstomter skulle under närmaste iden äga rum, vore Landskrona, Örebro och Västerås.

Om anslagen under rubriken fastigheter anför departementschefen: Departements-  
chefens  
yttrande.  
»Såsom telegrafstyrelsen erinrat, har för utvidgning af telegrafverkets lokaler i Stockholm redan reserverats ett sammanlagdt belopp af 300,000 kronor, och anser jag af de skäl, som anförts i det statsrådsprotokoll, som fanns bifogadt statsverkspropositionen till 1905 års riksdag, lämpligt att nu för ändamålet ytterligare reserveras 200,000 kronor.

Hvad telegrafstyrelsen anført synes mig emellertid ådagalägga angelägenheten däraf att åtgärder inom den närmaste framtiden vidtagas för att realisera planen att för telegrafverkets behof skaffa betydligt vidgade lokaler i hufvudstaden. Det steg, styrelsen i denna riktning tagit genom upprättandet af villkorligt köpeaftal angående de intill telegrafverkets nuvarande fastighet omedelbart gränsande egendomarna n:r 2 och 3 i kvarteret Aeolus, anser jag också synnerligen välbetänkt. Genom förvärfvande af dessa fastigheter skulle redan befintliga anordningar inom den nuvarande egendomen kunna tillgodogöras och inordnas i det nya byggnadskomplexet. Taxeringsvärdet å fastigheterna, som ju särskildt för telegrafverket äro synnerligen välbelägna, uppgår till 435,500 kronor, men hafva fastigheterna af sakkunniga saluvärderats till 527,000 kronor. I betraktande häraf synes mig den betingade köpeskillingen, 520,000 kronor, icke kunna anses oskäligen. Till jämförelse må nämnas, att den närbelägna egendomen n:r 6 i kvarteret Pegasus, tillhörande skomakarmästarföreningen, hvilken egendom är taxeringsvärderad till 344,500 kronor, nyligen inköpts af Stockholms stad till ett pris af 475,000 kronor. Tager man hänsyn till tomtarealen — 933,2 kvadratmeter å egendomarna n:r 2 och 3 i kvarteret Aeolus och 1,368 kvadratmeter å egendomen n:r 6 i kvarteret Pegasus — blir visserligen priset för kvadratmeter högre beträffande de förra egendomarna än i fråga om den senare, men detta finner sin naturliga förklaring i det betydligt gynnsammare läget af de till inköp nu ifrågasatta fastigheterna.

Behovet af nya lokaler i Hälsingborg och i Härnösand har redan blifvit af Kungl. Maj:t och Riksdagen godkändt genom besluten att i dessa städer inköpa för ändamålet lämpliga tomter. Mot de förslag till dessa tomters bebyggnad, som nu föreligga till pröfning, har jag

för närvarande icke någon anmärkning att framställa, men torde jag få anledning att härom närmare yttra mig, när ritningarna ingifvas för fastställelse. Jag tillstyrker emellertid nu, att Riksdagens medgifvande utverkas till uppförande af byggnader å tomterna till en kostnad ej öfverstigande hvad telegrafstyrelsen föreslagit.

Lämpligheten att i allmänhet för telegrafverkets större telefonstationer bereda lokaler i egna fastigheter har redan blifvit af Kungl. Maj:t och Riksdagen godkänd, hvadan jag, som till fullo ansluter mig till denna åsikt, icke anser mig behöfva närmare utveckla skälen därför.

För närvarande föreligger anbud att för ändamålet inköpa fastigheter dels i Karlstad och dels i Malmö.

Angelägenheten att i Karlstad förskaffa egna lokaler för telegrafverkets räkning synes mig genom den af telegrafstyrelsen förebragta utredning ådagalagd; och det för ändamålet föreslagna inköpet af den Värmlands enskilda bank tillhöriga fastigheten vid Älfgatan finner jag för staten vara synnerligen fördelaktigt. Enligt hvad mig meddelats, har generalpoststyrelsen ännu icke lämnat svar på telegrafstyrelsens förfrågan rörande anordnande af postkontorslokal i förevarande fastighet. Men, äfven om det ej skulle finnas lämpligt att där inrymma postkontoret, torde den därtill afsedda lokalen ändock kunna genom uthyrning med fördel tillgodogöras.

Hvad angår Malmö, där telegrafstationen och centralstationen för telefonnätet inrymmas inom telegrafverket tillhöriga fastigheten n:r 1 inom kvarteret Skvalperup, är på grund af den hastiga abonnentökningen all möjlighet till nödvändig utvidgning af telefonstationen inom kort alldeles utesluten. Till afhjälpan af denna olägenhet har telegrafstyrelsen föreslagit inköp af de intill nuvarande stationsbyggnaden gränsande egendomarna n:r IX och II i kvarteret Skvalperup för en köpesumma af 200,000 kronor för den förra och 150,000 kronor för den senare egendomen. Med hänsyn till läget måste ju detta inköp vara att förorda. Beträffande priset har jag inhämtat, att fastigheterna äro taxeringsvärderade, n:r IX med en tomtareal af 566 kvadratmeter till 130,000 kronor och n:r II med en tomtareal af 508 kvadratmeter till 85,000 kronor. Då de betingade köpeskillningarna i förhållande till taxeringsvärdet synts mig höga, har jag införskaffat närmare upplysningar angående saluvärdet å närbelägna fastigheter. Därvid har meddelats mig, att stadsingenjören i Malmö nyligen föreslagit staden att inköpa tomter för utvidgning af Hamngatan. Af dessa tomter är en (A), belägen i samma kvarter som telegrafhuset och innehållande 880 kvadratmeter, taxerad till 300,000 kronor och föreslås till inköp för

450,000 kronor. En annan (B) därintill belägen tomt innehåller 288 kvadratmeter, är taxerad till 100,000 kronor och föreslås till inköp för 150,000 kronor.

För närmare belysning af de olika fastigheternas salupris hänvisar jag till följande sammanställning:

| Tomt         | Areal.             | Taxeringsvärde. | Köpeskilling. | Pris pr m <sup>2</sup> . |
|--------------|--------------------|-----------------|---------------|--------------------------|
|              |                    | kronor          | kronor        | kronor                   |
| N:r IX ..... | 566 m <sup>2</sup> | 130,000         | 200,000       | 353                      |
| » II .....   | 508 »              | 85,000          | 150,000       | 295                      |
| A .....      | 880 »              | 300,000         | 450,000       | 511                      |
| B .....      | 288 »              | 100,000         | 150,000       | 521                      |

Tillika har mig meddelats, att för fastigheten n:r IX, som är bebyggd med i godt stånd varande stenhus, till en början begärts ett pris af 250,000 kronor, och att detsamma först efter långa underhandlingar nedbringats till 200,000 kronor. Med hänsyn till hvad sålunda blifvit upplyst, anser jag mig kunna tillstyrka inköp af nu ifrågavarande fastigheter på de af telegrafstyrelsen föreslagna villkor.

För att fastigheterna skola kunna användas för telegrafverkets behof kräfvast gifvetvis icke obetydliga ombyggnadsarbeten jämte andra anordningar; och synes mig mot den af telegrafstyrelsen därför angifna planen, hvilken i sinom tid bör för fastställelse underställas Kungl. Maj:ts pröfning, icke, såvidt jag för närvarande kunnat bedöma, något vara att anmärka.

Jämväl i Norrköping, Landskrona, Örebro och Västerås synas omständigheterna betinga, att egna lokaler inom ej alltför lång framtid beredas telegrafverket, liksom i Göteborg torde böra anskaffas annan fastighet än den nuvarande för telegrafverkets behof. Handelskammaren i Göteborg har också hos Kungl. Maj:t gjort framställning om åtgärders vidtagande för beredande af ökad utrymme för telefoncentralstationen i staden. För närvarande föreligger icke förslag till inköp af lämplig tomt på någon af dessa platser. Det synes mig därför vara att förorda, att Riksdagens bifall nu inhämtas till inköp, efter Kungl. Maj:ts pröfning och godkännande, af lämpliga fastigheter för telegrafverkets behof i dessa städer, en anordning, som i motsvarande fall redan med stor fördel tillämpats.

Den af kommitterade föreslagna åtgärden att en del af de medel, som skulle erfordras för att förskaffa telegrafverkets större telefonsta-

tioner lokaler i verkets egna fastigheter, måtte anskaffas genom att lämna telegrafstyrelsen ett byggnadslån å tre miljoner kronor, synes mig välbetänkt. Härigenom komma kostnaderna för dessa fastighetsaffärer, som ju äga bestående värde för framtiden, att fördelas på en längre tidsföljd, något som ur alla synpunkter måste anses lämpligt.

Under återopande af hvad jag sålunda anfört, får jag tillstyrka hvad kommitterade och telegrafstyrelsen i afseende å fastigheter föreslagit.»

### Telegraflinjebyggnader.

Telegraflinje-  
byggnader.

Under rubriken telegraflinjebyggnader har telegrafstyrelsen föreslagit (sid. 128—129 i statsrådsprotokollet) att i staten för år 1908 uppföres dels ett anslag af 11,500 kronor för byggande af en telegrafledning Nässjö—Karlskrona, dels ett anslag af 23,900 kronor för byggande af en sådan ledning Nässjö—Stockholm.

Hvad telegrafstyrelsen härutinnan föreslagit, tillstyrkes af departementschefen på de af styrelsen anförda skäl.

### Öfvergångsstaten.

Öfvergångs-  
staten,

Å öfvergångsstat föreslå kommitterade (sid. 129—130 i statsrådsprotokollet) att för år 1908 måtte uppföras 46,240 kronor.

Häremot har departementschefen icke något att erinra.

Anförande af  
departements-  
chefen.

Sedan departementschefen påpekat, bland annat, att, enligt telegrafstyrelsens beräkning af telegrafverkets inkomster för år 1908, dessa skulle, om den nu föreslagna utgiftsstaten antages, öfverstiga utgifterna med 100,000 kronor, anför departementschefen:

«I afseende å aflöningsreglementet har jag, utöfver hvad jag förut anfört, endast att anmärka, att jag icke ansett mig böra göra någon erinran mot kommitterades förslag, att jämväl hela den lägre tjänstepersonalen skulle komma i åtnjutande af semester, detta med hänsyn särskildt till den ringa kostnad — enligt beräkning sammanlagdt omkring 4,000 kronor — förslagets genomförande skulle medföra. För större delen af denna personal — linjepersonalen — kan nämligen på grund af arbetets art så ordnas, att särskild vikarie under den korta tid, semesterledigheten skulle vara, icke behöfver anställas.

Slutligen anhåller jag få anmäla, att kommitterade hemställt, att dyrtidstillägg måtte beredas lokalförvaltningarnas personal under år 1907, samt att telegrafstyrelsen i sitt utlåtande förordat denna framställning.

Af enahanda skäl, som jag anført i fråga om generalpoststyrelsens förslag om beredande af dyrtidstillägg för innevarande år åt de under denna styrelse lydande lokalförvaltningar, har jag emellertid icke funnit mig kunna biträda kommitterades berörda hemställan.»

Det föreliggande omorganisationsförslaget företer i många hänseenden nya uppslag, hvilka synas vara väl värda att praktiskt pröfvas inom någon del af den svenska statsförvaltningen, och utskottet håller det icke för otroligt, att telegrafverket, som är ett jämförelsevis mindre verk och med tekniskt-industriell läggning, skall väl lämpa sig för en sådan pröfning.

Utskottet.  
Organisa-  
tionen.

Då utskottet alltså icke anser sig böra motsätta sig organisationsförslagets genomförande på försök, har utskottet dock funnit sig icke kunna underlåta att tillse, att detta genomförande icke allt för mycket kommer att bryta mot hittills gällande principer inom statsförvaltningen och att förslagets nyheter i aflöningsväg icke komma att medföra sådana konsekvenser för statsförvaltningens öfriga grenar, att Riksdagen skall af detta skäl finna sig böra afslå detsamma.

I detta hänseende har förslaget om *en enda byråtjänstemannaklass*

Byråtjänste-  
männen.

i främsta rummet tilldragit sig utskottets uppmärksamhet.

Utskottet håller före, att då det obestridligt inom hvarje ämbetsverk — hurudan dess organisation än är inrättad — finnas många olika slag af arbete, som är olika kvalificerad, och då det till följd däraf inom telegrafverket lika litet som inom andra ämbetsverk kan undvikas, att de skilda befattningarne till följd af själfva sin natur och det med dem förknippade särskilda ansvar olika graderas, kan enligt utskottets förmenande anordningen med en enda klass af byråtjänstemän icke utan väsentliga undantag i verkligheten uppehållas. Kommittén har synbarligen icke heller tänkt sig, att de särskilda *befattningarne* skulle uppgå i den enhetliga beteckningen af byråtjänst, utan endast att *aflöningarne* skulle för santliga byråtjänstebefattningars innehafvare afvägas enhetligt, oafsedt om de utförde ett högre kvalificerad arbete eller icke.

Men just häri ligger, enligt utskottets tanke, förslagets svaghet, då därigenom åt hela organisationen förlänas en jämnstrukenhet, som icke kan väntas egga tjänstemännens sträfvan utöfver hvad som är erforderligt att icke förverka uppflyttningen i högre löneklass. Det psykologiskt upplifvande moment, som ligger i möjligheten att nå en högre tjänstställning med af själfva tjänsteställningen betingad högre lön, har i förslaget nästan alldeles förbisetts eller lämnats åsido. Härtill kommer, att denna anordning utan tvifvel skall å ena sidan locka till att för vissa befattningshafvare med högre kvalifikation bestämma begynnelselönen högre än hvad från början varit afsedt och å andra sidan medföra, att andra befattningshafvare med lägre kvalifikation i allt fall komma att

ernå en högre aflöning än som vid en jämförelse med motsvarande befattningshafvare inom andra ämbetsverk kan anses vara skäligt. Om, exempelvis, sekreterarebefattningen hos telegrafstyrelsen varder ledig och styrelsen anser sig å densamma böra placera en yngre tjänsteman, som enligt löneskalan skulle vara berättigad till en aflöning väsentligt understigande nuvarande minimiaflöning för en sekreterare, kunde man icke förtänka styrelsen, om densamma hos Kungl. Maj:t sökte utverka en högre begynnelseaflöning för ett så afsevärdt högre kvalificerad arbete som sekreterarens. Men å andra sidan måste det väcka gensägelse, att äfven det lägre kvalificerade arbetet — exempelvis en notaries eller revisors — skall kunna tilläggas en aflöning, som, om man jämför det föreliggande förslaget med de lönebelopp, som vid innevarande riksdag blifvit bestämda för exempelvis statskontoret, visserligen under några få år i början af den ordinarie tjänstetiden med ett jämförelsevis ringa belopp understiger motsvarande befattningshafvares, men som under det femte samt från och med det sjunde tjänsteåret i en stegrad skala betydligt öfverstiger nämnda befattningshafvares aflöningar.

I detta hänseende får utskottet hänvisa till följande tabell:

|                  | Aflöningsbelopp enligt                                    |                                                           |
|------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
|                  | Kungl. Maj:ts<br>förslag för<br><i>Telegrafstyrelsen.</i> | Af Riksdagen<br>godkänd stat för<br><i>Statskontoret.</i> |
| 1:sta året ..... | 3,400                                                     | 4,000                                                     |
| 2:dra " .....    | 3,400                                                     | 4,000                                                     |
| 3:dje " .....    | 3,800                                                     | 4,000                                                     |
| 4:de " .....     | 3,800                                                     | 4,000                                                     |
| 5:te " .....     | 4,200                                                     | 4,000                                                     |
| 6:te " .....     | 4,200                                                     | 4,500                                                     |
| 7:de " .....     | 4,600                                                     | 4,500                                                     |
| 8:de " .....     | 4,600                                                     | 4,500                                                     |
| 9:de " .....     | 4,600                                                     | 4,500                                                     |
| 10:de " .....    | 5,000                                                     | 4,500                                                     |
| 11:te " .....    | 5,000                                                     | 5,000                                                     |
| 12:te " .....    | 5,000                                                     | 5,000                                                     |
| 13:de " .....    | 5,500                                                     | 5,000                                                     |
| 14:de " .....    | 5,500                                                     | 5,000                                                     |
| 15:de " .....    | 5,500                                                     | 5,000                                                     |
| 16:de " .....    | 6,000                                                     | 5,500                                                     |
| 17:de " .....    | 6,000                                                     | 5,500                                                     |
| 18:de " .....    | 6,000                                                     | 5,500                                                     |
| 19:de " .....    | 6,500                                                     | 5,500                                                     |
| 20:de " .....    | 6,500                                                     | 5,500                                                     |
| 21:sta " .....   | 6,500                                                     | 5,500                                                     |
| 22:dra " .....   | 7,000                                                     | 5,500                                                     |
| 23:dje " .....   | 7,000                                                     | 5,500                                                     |
| 24:de " .....    | 7,000                                                     | 5,500                                                     |
| 25:te " .....    | 7,000                                                     | 5,500                                                     |

Häraf framgår, att, om Kungl. Maj:ts föreliggande förslag beträffande byråtjänstemännen i telegrafstyrelsen antages, dessa, som till det vida öfvervägande flertalet äro att hänföra till hvad man i statskontorets stat kallat första gradens tjänstemän, först efter fjorton års tjänstgöring skulle ha undfått en aflöning, som sammanlagd motsvarar hvad som tillmätts första gradens tjänstemän i statskontoret för samma tjänstetid. Men i och med det 15:de året skulle en stegring i lönesatserna begynna, som vid det 20:de året skulle visa en skillnad till förmån för telegrafverkets tjänstemän på sammanlagdt 4,100 kronor och efter det 25:te på 11,100 kronor. Denna skillnad skulle med hvarje följande år ytterligare stiga med 1,500 kronor för att efter 35 år belöpa sig till icke mindre än 26,100 kronor.

Utskottet finner sig emellertid icke kunna underlåta att tillse, att de aflöningsbelopp, som utmätas i enlighet med det här använda systemet med lägre begynnelselön och högre slutlön, komma att i möjligaste mån motsvara de aflöningar, som vid innevarande riksdag bestämts efter det äldre systemet under i öfrigt väsentligen lika förhållanden.

Vid de jämförelser utskottet i sådant syfte verkställt har utskottet funnit, att för de tjänster inom telegrafstyrelsen, som med afseende å arbetets art kunna anses motsvara första gradens tjänster inom statskontoret, bör det högsta aflöningsbeloppet — om man utgår från en begynnelseaflöning af 3,400 kronor och följer den aflöningskala i öfrigt, som af Kungl. Maj:t godkänts — begränsas till 6,000 kronor, hvilket skulle ernås efter femton års tjänst.

Enligt hvad här ofvan intagna tabell utvisar, skulle tjänstemännen i telegrafstyrelsen, hvilka efter den förändrade organisationen för öfrigt lära undfå befordran till ordinarie tjänst afsevärdt tidigare än motsvarande tjänstemän i statskontoret, och för hvilka kompetensfordringarna i de flesta fall äro lägre och arbetets art väsentligen mindre kvalificerad, komma att under de sex första åren uppbära ett sammanlagdt aflöningsbelopp, som med 1,700 kronor understiger hvad motsvarande tjänstemän i statskontoret under samma tidsperiod komme att enligt den nya lönestaten uppbära. Men efter utskottets på sätt ofvan är angifvet reducerade aflöningsförslag, skulle tjänstemännen i telegrafstyrelsen efter passerandet af det 14:te året hafva undfått full ersättning därför, hvar efter han från och med det 15:de året intill uppnådd pensionsålder skulle vara i åtnjutande af en aflöning, som alltjämt med 500 kronor öfverstege motsvarande tjänstemäns i statskontoret aflöning.

Utskottet finner därför ingen som helst orättvisa begås mot tjänstemännen i telegrafstyrelsen, om för dessa begynnelseaflöningen bestämmes

till 3,400 kronor och slutaflöningen till 6,000 kronor efter 15 års tjänst.

*Andra gradens tjänstemän.*

Då emellertid, enligt hvad utskottet inhämtat, fyra af de befattningar inom styrelsen, som enligt det föreliggande förslaget skulle aflönas efter byråtjänstemännens löneskala, nämligen sekreterare-, kamrerare-, byråingenjör- och förrådsintendentsbefattningarne, äro att hänföra till nuvarande andra lönegraden och förty måste anses böra högre aflönas, har utskottet, som icke anser sig böra ifrågasätta att för ett så ringa antal tjänstemän tillskapa en särskild löneskala och på det att styrelsen må vara mera obunden vid placeringen, funnit sig böra hemställa, att ett belopp af högst 4,000 kronor må ställas till styrelsens disposition för att i form af tilläggsarfvoden med 1,000 kronor för hvarje tilldelas de byråtjänstemän, som af styrelsen förordnas att uppehålla sekreterare-, kamrerare-, byråingenjör- och förrådsintendentur-befattningarne.

En byråtjänsteman, som exempelvis tillhörde elfte (tionde enligt utskottets förslag) löneklassen och förty skulle uppbära en lön af 4,600 kronor, men af styrelsen förordnades att uppehålla sekreterarebefattningen, skulle alltså, så länge detta förordnande varade, utöfver sagda 4,600 kronor uppbära ett tilläggsarfvode af 1,000 kronor eller tillsammans 5,600 kronor. Därest han exempelvis efter fem år, då han å löneskalan hunnit till 9:de (enligt utskottets förslag 8:de) klassen med en aflöning af 5,500 kronor och ett tilläggsarfvode af 1,000 kronor, befunnits bättre kunna tjäna verket såsom revisor och transporterades till sådan befattning, skulle tilläggsarfvodet öfverflyttas på den tjänsteman, som i hans ställe förordnades till sekreterare.

Utskottet tror, att genom denna anordning kunna i någon mån neutraliseras de olägenheter, som obestriddigen uppkomma däraf att olika kvalificerad arbete icke kommer att enligt det nya systemet, sådant det i det föreliggande förslaget blifvit tillämpadt, ersättas olika.

*Semester.*

I sammanhang härmed har inom utskottet fråga varit väckt om nyss omförmälda fyra tjänstemäns rätt till semester. Andra gradens tjänstemän inom de centrala ämbetsverken hafva hittills varit tillerkända en och en half månads semester, under det första gradens tjänstemän endast undfått en månads sådan ledighet. I samband med första och andra gradernas sammansläende till en enda tjänstemannaklass har kommittén för hela denna klass föreslagit en månads semesterledighet. Därigenom förlora de tjänstemän af andra graden, hvilka uppgå i den gemensamma graden, en half månads semester. Det kunde utan tvifvel med skäl ifrågasättas, om icke af den särställning framför öfrige byrå-

tjänstemän, som utskottet här ofvan föreslagit för sekreterare, kamrerare, byråingenjör och förrådsintendent, borde följa, att dem ock borde åter tilläggas den rätt till en och en half månads semester, hvaraf de, på sätt nu är omförmäldt, gått i mistning. Utskottet har emellertid funnit sig böra afstå från tanken härpå af hänsyn till det system, som följts vid denna omorganisation och lönereglering. I och med det att byrå-tjänstemännen inordnats i en enda tjänstemannaklass med en gemensam löneskala och med skyldighet för en hvar att efter förflyttning tjänstgöra på hvilken plats som helst inom verket, följer ock principenligt skyldighet för byråtjänsteman att utan särskild ersättning under semesterledighet uppehålla den tjänst, som kan honom af styrelsen åläggas. Och då utskottets förevarande förslag icke innebär någon ändring i nyss omförmälda förhållanden, utan endast medgifvande för telegrafstyrelsen att tillägga de byråtjänstemän, som uppehålla sekreterare-, kamrerare-, byråingenjör- och förrådsintendentsgörömlen, ett särskildt arfvode, beräknadt efter 1,000 kronor för år, kan icke heller, enligt utskottets förmenande, rätt till ökad semester betingas af ett dylikt arfvode.

Det har emellertid icke undgått utskottets uppmärksamhet, att dessa fyra tjänstemän genom en sådan anordning icke komma i åtnjutande af semesterledighet med fullständigt bibehållande af de med tjänsten följande aflöningsförmånerna. Af det särskilda arfvodet å 1,000 kronor för år belöper nämligen per månad 83 kronor 33 öre. Under semester månaden måste styrelsen disponera detta belopp till den byråtjänsteman, som uppehåller den högre kvalificerade tjänsten. På det att emellertid icke tjänstens ordinarie innehafvare skall gå i mistning af detta belopp, har utskottet funnit sig af billighetsskäl böra ställa till styrelsens disposition ett motsvarande belopp att utanordnas till den ordinarie tjänsteinnehafvaren, därest han använder sig af semester.

Utskottets förslag i förevarande afseende betingar dels en ökning af telegrafstyrelsens aflöningsstat, anslaget till arfvoden till extra ordinarie tjänstemän, vikariatersättning m. m., från af Kungl. Maj:ts föreslagna 23,500 kronor till 27,900 kronor, dels ock ett tillägg till § 9 af aflöningsreglementet, i hvilket hänseende utskottet hänvisar till sitt förslag till reglemente här efter.

Hvad *aflöningsgarne i öfrigt* beträffar kan utskottet icke heller tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i fråga om ämbetsverkets chef samt byråcheferna. Visserligen är det sant, att vid afvägandet af desse tjänstemäns löner någon hänsyn måste tagas till de löner, som erbjudas motsvarande befattningshafvare inom affärsvärlden och i de tekniska yrkena, men statstjänsten erbjuder i hvarje händelse så många fördelar framför

*Chefen.*

enskild tjänst, att Riksdagen icke lär vara böjd att allt för mycket gifva efter för det på senare tider med växande styrka, ehuru icke alltid med tillräckliga grunder framställda yrkandena om de tekniskt-industriella tjänstemännens fulla likställighet i aflöningshänseende med hvad som mer eller mindre öfvergående kan erbjudas å vissa af de privata lefnadsbanorna. Och utskottet kan icke dela kommitténs farhågor, att genom något lägre aflöningsförmåner för ämbetsverkets chef och byråchefer staten skulle äfventyra att för dessa befattningar kunna förvärfva tillräckligt dugande krafter.

I hvarje händelse lär icke telegrafverket utöfva en så omfattande affärsverksamhet, att så höga aflöningsbelopp som 20,000 kronor för dess chef och 9,800 kronor för dess afdelningschefer (eventuellt för en af dem 10,800 kr.) kunna anses af verkligt behof påkallade.

Det af Kungl. Maj:t framställda förslaget, att chefs arfvode skulle bestämmas till minst 15,000 och högst 20,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att inom dessa gränser bestämma arfvodets belopp, har utskottet funnit så mycket mindre tilltalande, som härigenom utan tvifvel hvarje verkligt dugande man, som erbjödes chefsplatsen, skulle, då en hvar, hvilken utan ansökning erbjödes en plats, torde ha grundad anledning förmoda, att man verkligen önskar förvärfva honom för densamma, finna sig föranlåten att alltid uppskatta sin duglighet till det högsta medgifna beloppet.

Utskottet, som på grund häraf anser, att chefs arfvode bör i staten uppföras med visst bestämdt belopp, har vid öfvervägande häraf funnit detsamma kunna, med hänsyn till telegrafverkets natur af tekniskt-industriellt affärsverk och chefs förordnande allenast för viss kortare tid, lämpligen bestämmas till 15,000 kronor.

*Byråcheferna.*

Hvad därefter angår byråchefernas aflöning, hvilken föreslagits till minst 7,500 kronor och högst 9,800 kronor efter 12 års tjänstgöring, finner utskottet, vid jämförelse med hvad Riksdagen nyligen bestämt för statskommissarierna, denna maximiaflöning vara för hög. Visserligen bör, såsom utskottet redan erinrat, någon hänsyn tagas därtill att det här är fråga om afdelningschefer inom ett tekniskt-industriellt affärsverk, som vid tjänsternas besättande kan befaras blifva underkastadt konkurrens med den privata företagsamheten, men olikheten i detta hänseende bör icke föranleda till en så stor skillnad i slutaflöningen som mellan 8,700 kronor, hvilket belopp bestämts för statskommissarierna, och 9,800 kronor, som här föreslagits för byråcheferna i telegrafstyrelsen.

Utskottet finner sig därför böra föreslå, att begynnelseaflöningen för byråcheferna må bestämmas till 8,000 kronor, hvartill må komma ålderstillägg å hvarterda 500 kronor efter respektive 3 och 6 års väl vitsordad tjänstgöring, så att slutaflöningen efter sex år kan uppgå till 9,000 kronor. Vid en jämförelse mellan den fastställda löneskalan för statskommissarierna och den nu af utskottet föreslagna för byråcheferna i telegrafstyrelsen visar det sig, att under det att statskommissariernas aflöning under de 3 första åren med 100 kronor öfverstiger byråchefernas, och med 200 kronor under det 6:te året, så öfverskrida de senares aflöning de förras med 400 kronor under det 4:de och 5:te året samt med 300 kronor från och med det 7:de året och allt framgent till uppnådd pensionsålder. Denna förhöjning anser emellertid utskottet vara betingad dels af hvad utskottet redan anfört om telegrafverket såsom ett tekniskt-industriellt verk, dels af byråchefernas skyldighet att låta sig förflyttas till annan tjänst, dels af den längre arbetstiden å tjänsterummet, dels ock af deras förmenskap för en talrik personal.

I sammanhang härmed har utskottet funnit den för verkstadsdirektören föreslagna aflöning, som skulle begynna med 6,000 kronor och efter sju ålderstillägg uppgå till 9,800 kronor efter 21 års tjänstgöring, icke kunna tillstyrkas. Visserligen är det obestriddigt, att så höga aflöningar kunna inom den privata verkstadsindustrien förekomma för med verkstadsdirektören jämförliga befattningshafvare, men utskottet har icke funnit öfvertygande skäl förebragta för behöfligheten att efter undantagsförhållanden inom den privata industrien bestämma de normala lönerna inom statsförvaltningen.

*Verkstads-  
direktören.*

Vid en jämförelse med hvad Kungl. Maj:t föreslagit för maskindirektören i Stockholm och då utskottet anser dennes befattning vara icke obetydligt mera kräfvande än direktörens vid telegrafverkets icke alltför betydande verkstad, hemställer utskottet, att verkstadsdirektören må tillerkännas en begynnelseaflöning af 7,000 kronor med tre ålderstillägg å 500 kronor hvarterda efter respektive 3, 6 och 9 år, så att han kan uppnå en slutaflöning af 8,500 kronor.

Hvad därefter angår vaktmästarne hos styrelsen har utskottet, vid en jämförelse med hvad motsvarande befattningshafvare i de centrala ämbetsverken ansetts böra tilläggas, funnit den föreslagna slutaflöningen 1,650 kronor förutom beklädnadsersättning 120 kronor, eller 1,770 kronor (hvartill för förste vaktmästaren kommer ett arfvode af 200 kronor) vara för hög. Utskottet anser, att slutaflöningen må bestämmas till 1,380 kronor efter sex års tjänstgöring, hvilket med hänsyn till den i telegrafstyrelsen längre tjänstgöringstiden något öfverstiger hvad Riks-

*Vaktmästarne.*

dagen nyligen bestämt för motsvarande befattningshafvare i statskontoret.

*Motioner om  
aflöningsbelopp.*

Beträffande *aflöningsbeloppen* har uti ofvan omförmälda motioner yrkats:

uti n:o 227 af herr *M. F. Nyström*:

1:o) att aflöningen till linjedirektörer bestämmes till 5,000 kronor med ålderstillägg å 500 kronor efter resp. 3, 6, 9 och 12 år, så att slutaflöningen blir 7,000 kronor;

2:o) att aflöningen till linjeingenjörer bestämmes till 3,800 kronor med ålderstillägg å 400 kronor efter resp. 3, 6 och 9 år samt 500 kronor efter 12 år, så att slutaflöningen blir 5,500 kronor; samt

3:o) att aflöningen till verkstadsingenjörer bestämmes till 3,800 kronor med ålderstillägg å 400 kronor efter resp. 3, 6 och 9 år samt 500 kronor efter 12 år, så att slutaflöningen blir 5,500 kronor;

uti n:o 222 af herr *C. A. Lindhagen*: att följande af Kungl. Maj:t föreslagna begynnelselöner måtte höjas, nämligen: 1:o) kvinnlig kontorsskrifvares från 1,020 till 1,260 kronor, 2:o) kvinnlig kassörs i första lönegraden från 1,140 till 1,260 kronor, 3:o) kvinnlig kassörs i andra lönegraden från 1,020 till 1,140 kronor, 4:o) kvinnlig bokhållares från 960 till 1,020 kronor, 5:o) biträdande telegrafists från 1,140 till 1,260 kronor och 6:o) ordinarie interurbantefonists från 840 till 900 kronor, fränsedt ortstillägg;

uti n:o 223 af herr *E. A. Nilson* i Örebro:

1:o) att begynnelseaflöningen för telegrafist sättes till 1,260 kronor; samt

2:o) att till föreståndare för filiatelegrafstation må, såsom tillägg till tjänstgöringspenningarne, utgå ett årligt arvode af 300 kronor;

uti n:o 244 af herr *K. V. Rydén*: att följande förändringar måtte vidtagas i de af Kungl. Maj:t föreslagna aflöningsbeloppen:

1:o) att reparatör måtte åtnjuta en begynnelselön af 900 kronor, 960 kronor efter 2 år, 1,020 kronor efter 4 år, 1,140 kronor efter 6 år, 1,260 kronor efter 9 år och 1,380 kronor efter 12 år; samt

2:o) att linjeförman af 2:dra lönegraden måtte tillerkännas en begynnelselön af 960 kronor, 1,020 kronor efter 2 år, 1,140 kronor efter 4 år, 1,260 kronor efter 6 år, 1,380 kronor efter 9 år och 1,500 kronor efter 12 år.

I fråga om motiveringen till dessa yrkanden får utskottet hänvisa till motionernas innehåll.

Då det aflöningsystem, som är af kommittén förordadt och af Kungl. Maj:t i förevarande proposition tillämpadt, utgör ett samman-

hängande helt, hvars detaljer icke utan fara för rubbningar i andra detaljer kunna ändras, har utskottet ansett sig böra inskränka sig till sådana ändringar i de föreslagna aflöningsbeloppen, hvilka utskottet ansett oundgängligen nödvändiga af hänsyn till de aflöningsbelopp, som af Riksdagen bestämts för ungefärligen motsvarande tjänstemän inom andra delar af statsförvaltningen.

I öfrigt har den granskning af det föreliggande förslaget, som inom utskottet verkstälts, icke föranlett till annan uppfattning, än att de af kommittén och Kungl. Maj:t pröfvade aflöningsbeloppen äro i allt väsentligt lämpligen afvägda; och hvad motionärerna därutinnan anført har icke kunnat rubba denna uppfattning.

Uti mom. 4 af § 4 i aflöningsreglementet föreslår Kungl. Maj:t en bestämmelse af följande innehåll: »Undantagsvis må, när telegrafverkets intressen så fordra, Kungl. Maj:t kunna tilldela tjänsteman aflöning eller lön efter högre klass än den, som i ofvan angifna reglering finnes såsom lägsta aflöning eller lön för den af tjänstemannen innehafda befattning angifven.» *Uppflyttning i högre klass.*

Ehuru en viss tvekan kan råda om lämpligheten att åt Kungl. Maj:t inrymma befogenhet att — låt vara endast undantagsvis — tilldela tjänsteman högre begynnelseaflöning än den som enligt regleringen finnes såsom lägsta aflöning för befattningen angifven, och därigenom i det särskilda fallet rubba hela skalan och bereda tjänstemannen tillfälle att långt tidigare och oberoende af systemet med lägre begynnelselönen och högre slutlön nå denna högre slutlön, har utskottet dock, i förlitande på att sådant icke må af Kungl. Maj:t vidtagas annat än i undantagsfall och då telegrafverkets intressen verkligen så fordra, icke funnit sig böra mot nämnda bestämmelse göra någon erinran.

Däremot kan utskottet icke tillstyrka bifall till hvad Kungl. Maj:t i fortsättningen af samma mom. föreslår eller att Kungl. Maj:t äfven skall äga befogenhet att »medgifva uppflyttning i högre klass före den tid, som i de allmänna grunderna för sådan uppflyttning finnes angifven».

Utskottet anser nämligen, att sedan en tjänsteman kommit in på sin plats å aflöningsskalan, bör han icke ifrågasätta ändringar i förhållanden, som han vid anställningen måste anses hafva för framtiden godkänt. Därest möjlighet för en hvar tjänsteman förefunnes att, efter vunnet bifall, göra afvikelser från de normala uppflyttningarne i högre löneklass, skulle styrelsen och därefter Kungl. Maj:t utan tvifvel öfverhopas med framställningar, hvilkas befogenhet icke skulle

kunna i hvarje fall tillförlitligen bedömas, och därest *en* tjänsteman lyckades tillvinna sig en sådan uppflyttningsförmån, skulle säkerligen *många andra* anse sig vara lika berättigade att komma i åtnjutande af enahanda förmån; och därest icke fullkomlig likställighet i dessa hänseenden kunde uppehållas, skulle detta endast föda missnöje och klagomål.

Herr Widéns  
motion.

Uti § 4 mom. 3 i aflöningsreglementet har Kungl. Maj:t föreslagit följande bestämmelse: »Uppflyttning i aflönings- eller löneklass sker enligt de allmänna grunder, hvilka finnas sammanförda i de vid detta aflöningsreglemente såsom bilagor fogade tabeller, under iakttagande:

*att* tjänsteman under mera än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna uppflyttning i högre klass, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst, dock att härvid icke må föras honom till last den tid han åtnjutit semester.»

Genom här ofvan återopade motion n:r 238 har *herr Widén* föreslagit, att Riksdagen vid godkännande af de föreslagna utgiftsstaterna för telegrafverket måtte besluta, att i aflöningsreglementet för tjänstemän vid telegrafverket i fråga om villkoren för uppflyttning i högre aflönings- eller löneklass efter orden »eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst» skola inskjutas orden »eller fullgjort annat offentligt uppdrag.»

På de i utskottets utlåtanden n:o 91, angående aflöningsstat för statskontoret, och n:o 113, angående organisation af arméns centrala förvaltningsmyndighet, beträffande denna fråga anförda skäl får utskottet biträda motionärens förslag.

Herr Ny-  
ströms motion  
om öfver-  
gångsbestäm-  
melserna.

Uti ofvan återopade motion n:o 251 har *herr M. F. Nyström* hemställt, att bland öfvergångsbestämmelserna under aflöningsreglementets § 4 mom. 1 må efter orden »kontrollör af 1:a lönegraden, förutvarande biträdande kommissarie eller kontrollör, enligt klass 13 3,800 kronor» införas:

Kontrollör af 2:a lönegraden, förutvarande biträdande kommissarie, kontrollör eller kassör, enligt klass 14 3,400 kronor.

Till stöd härför har motionären anfört följande:

»Af den grundsats om låg begynnelseaflöning och flere ålderstillägg, som genomgår såväl kommitterades som Kungl. Maj:ts förslag till nya stater för telegrafverket, har i en hel del fall blifvit följden, att förslagets konsekventa tillämpande skulle medföra lönenedsättning för nuvarande personal. Det hade tydligen varit nödvändigt att häremot söka korrektiv, och så har man äfven gjort på två olika vägar.

Den ena och mest effektiva är att för den nuvarande personalen medgifva en något högre begynnelseaflöning och har i den kungl. propositionen i form af ett tillägg till § 4 mom 1 i aflöningsreglementet anlitats för bland andra kontrollör af 1:a lönegraden, förutvarande biträdande kommissarie eller kontrollör, genom begynnelseaflöningens bestämmande vid öfvergång till 3,800 kronor.

Den andra utvägen är bestämmelsen i samma paragraf, mom. 3, att tjänsteman, som vid tillträddande af den nya aflöningsstaten skulle erhålla lägre aflöning än den aflöning eller det arfvode han förut uppbär, äger såsom personligt tillägg till löpen uppbära skillnaden, intill dess hans aflöning stigit till samma belopp. Denna bestämmelse skyddar tjänstemannen vid hans nuvarande aflöning, men den utesluter icke att om några år, sedan han efter erhållet ålderstillägg förlorat det personliga tillägget, hans aflöning kan vara lägre än den enligt äldre bestämmelser skulle blifva. En kontrollör af nya 2:dra lönegraden, utnämnd till kommissarie eller kontrollör år 1905, erhåller sålunda år 1908 genom det personliga tillägget oförminskad aflöning, men år 1911, då han enligt nu gällande stat skulle erhålla i aflöning 3,600 kronor, erhåller han enligt den nya organisationen endast 3,400 kronor.

Det är emellertid icke blott ur denna synpunkt den senare nämnda utvägen till afvärjande af en olägenhet med den nya staten visar sig icke tillfredsställande. Om t. ex. en assistent — det är ett faktiskt föreliggande fall jag väljer till exempel — i stället för att befordras, af något skäl (t. ex. bristande lämplighet för högre tjänst) kvarstannat som assistent, skulle han med sina intjänade ålderstillägg från och med 1908 såsom tjänstgörande å någon ort, där kontrollörer äro anställda, hafva att för första året den nya staten skulle träda i tillämpning uppbära i aflöning 3,300 eller 3,450 kronor, d. v. s. 100 eller 250 kronor mera, än han såsom befordrad till högre tjänst skulle hafva uppburit.

Det synes redan af detta exempel vara uppenbart, att det första af de ofvan angifva korrektiven mot löneminskning bort äfven med afseende på 2:dra gradens kontrollörer tillämpas. Och det synes icke heller i och för sig oskäligt, att, då begynnelseaflöningen för denna klass af tjänstemän enligt förslaget nedsattes från 3,200 till 3,000 kronor om året, man så ordnar, att de redan nu till denna grad befordrade tjänstemännen icke på grund häraf sättas i en ogynnsammare ställning, än den man vill bereda öfriga tjänstemän i verket. Att nämnda tjänstemän äro till antalet så få, endast sju, innebär tydligen icke något skäl för att icke medgifva äfven dem rättvisa, om det ock

kan förklara, att deras berättigade anspråk icke förut kommit till orda. Rättvisa och billighet kräfva därför, att för dessa tjänstemän begynnelseaflöningen får räknas ett steg högre å aflöningsskalan än hvad som föreslagits.»

Utskottet anser sig icke böra motsätta sig motionärens förslag.

*Herr Nyströms motion om öfveringenjören och elektrikern.*

Uti sin ofvan åberopade motion n:r 227 har herr *Nyström* tillika föreslagit:

1:o) att å telegrafstyrelsens stat för år 1908 uppföres en öfveringenjör med en begynnelselön af 5,000 kronor, hvilken lön kan höjas med 400 kronor efter resp. 3, 6, 9, 12 och 15 år, så att slutaflöningen blir 7,000 kronor; samt

2:o) att å telegrafstyrelsens stat för år 1908 uppföres en elektriker med en begynnelselön af 5,000 kronor, hvilken lön kan höjas med 400 kronor efter resp. 3, 6, 9, 12 och 15 år, så att slutaflöningen blir 7,000 kronor.

I samband därmed har herr *Nyström* föreslagit, att det begärda anslaget af 3,000 kronor åt materialprofningsanstaltens föreståndare måtte af Riksdagen afslås.

Efter att hafva erinrat att förstnämnda båda befattningshafvare för närvarande finnas å staten upptagna, men att de nu föreslagits till indragning, uttalar motionären, att han anser dem vara behöfliga. Öfveringenjören borde företrädesvis »vara den närmast sammanhållande länken mellan linjedistrikten, att hålla hand öfver att de förbättrade arbetsmetoder, som tilläfventyrs utarbetas vid ett distrikt, komma äfven de andra distrikten till godo, att tillse att slentrian motarbetas och att den tekniska utvecklingen i allmänhet tillgodogöres», och elektrikern borde inom landet »vara den främste målsmannen för den elektriska svagströmstekniken» och motionären anser, att åt denne skulle då »kunna helt naturligt anförtros de mera kräfvande vetenskapliga arbeten, hvilka kommittén ansett böra öfverlämnas till en utom verket stående vetenskapsman».

Utskottet, som i denna fråga endast hänvisar till den utredning, som af kommittén lämnats, och som icke tilltror sig att göra gällande, att ifrågavarande till indragning föreslagna tjänster äro under den nya organisationen behöfliga, då såväl de tillkallade sakkunnige som Kungl. Maj:t förklarat dem kunna undvaras, kan icke tillstyrka bifall till motionen.

*Arbetstiden å tjänsterummet.*

Bland hufvudgrunderna för det föreliggande omregleringsförslaget ingår fordran på att tjänstemännen hvarje dag skola vara närvarande på tjänsterummet minst 8 timmar med en af förhållandena betingad

frukostrast af  $\frac{1}{2}$  timme. Ehuru med den, enligt hvad utskottet inhämtat, på de flesta händer synnerligen enkla tjänstgöring, som åligger detta ämbetsverks byråpersonal, möjligheten af åtta timmars tjänstgöring utan annat afbrott än en half timmes frukostrast icke synes alldeles utesluten, finner utskottet dock en nedsättning af den effektiva arbetstiden med en half timme till sju timmar vara påkallad af önskvärdheten, att personalens uthållighet icke må onödigtvis slappas och arbetsintensiteten under den tid arbetet verkligen skall fortgå icke nedsättas. Och utskottet har från telegrafstyrelsen inhämtat, att en sådan nedsättning icke anses omöjliggöra den nya organisationens genomförande.

Under erinran att vid fastställande af staten för statskontoret Riksdagen därvid fogat såsom förutsättning, att bestämmelse om viss arbetstid å tjänsterummet blefve af Kungl. Maj:t i instruktionen för ämbetsverket föreskrifven, hemställer utskottet, att motsvarande förutsättning må fogas till Riksdagens beslut i föreliggande ärende, dock att bestämmelsen i detta afseende endast bör innefatta föreskrift i fråga om tjänstemännens i telegrafstyrelsen arbetstid å tjänsterummet; och torde densamma lämpligen böra införas efter aflöningsreglementet och erhålla följande formulering:

»Detta aflöningsreglemente skall lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1908 under förutsättning att, hvad telegrafstyrelsen angår, Kungl. Maj:t dessförinnan meddelar föreskrift därom, att samtliga ordinarie tjänstemän skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes minst sju effektiva timmar hvarje söckendag.»

Uti ofvan omförmälda motion n:o 222 har herr *Lindhagen* i fråga om arbetstiden å tjänsterummet på anförda skäl föreslagit, att Riksdagen må göra den hemställan eller det uttalandet, att vid arbetstidens utsträckning till 8 timmar för vissa kvinnliga tjänstemän måtte tillses, att deras arbete ej blir mera slitsamt och ej heller anordnas under ogynnsammare lokalförhållanden än för manliga tjänstemän med samma arbetstid.

*Herr Lindhagens motion om det kvinnliga arbetet.*

Utskottet, som här ofvan förordat arbetstidens inskränkning till 7 timmar, finner någon särskild föreskrift i det af motionären angifna syftet icke vara erforderlig, då utskottet förutsätter såsom själfklart, att verkets styrelse skall tillse, att den kvinnliga personalen icke betungas mera än den manliga och att behörig hänsyn, såväl hvad angår arbetets art som arbetslokalens beskaffenhet, skall tagas till den kvinnliga personalens krafter.

Herr Lind-  
hagen om  
extra inkom-  
ster.

Uti samma motion har herr *Lindhagen* berört frågan om fullständigt förbud för tjänstemännen att förskaffa sig inkomster med extra arbete, samt därvid hemställt, att Riksdagen måtte göra den hemställan eller det uttalandet, att de lägst aflönade ej oskäligt förhindras att, då nöden så kräfver, få åtaga sig betaldt extra arbete å tider, som ej upptagas af deras tjänst.

I § 6 af föreliggande förslag till aflöningsreglemente återfinnes föreskrift därom, att med befattning vid telegrafverket icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, ej heller vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, med mindre den, vid pröfning i föreskrifven ordning, befinnes icke vara hinderlig för fullgörandet af tjänstgöringen vid telegrafverket.

Då utskottet icke har någon anledning förmoda, att denna bestämmelse kommer att lägga hinder i vägen för tjänstemännen att få åtaga sig betaldt extra arbete å tider, som ej upptagas af deras tjänst, har utskottet icke funnit något särskildt uttalande i det af motionären angifna syftet erforderligt.

I detta sammanhang får utskottet emellertid uttala den mening, att förevarande villkor för den nya lönestatens åtnjutande böra, i öfverensstämmelse med hvad förut af Riksdagen godkänts beträffande statskontoret, erhålla följande ändrade formulering:

att med ordinarie befattning i telegrafverket icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, så framt ej, hvad angår chef eller ledamot, Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, telegrafstyrelsen uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas.

Herr Star-  
bäcks motion.

Uti 3 mom. af § 4 i aflöningsreglementet har Kungl. Maj:t föreslagit en bestämmelse af innehåll att »uppflyttning i högre klass ej må

ske förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd.»

Härutinnan har herr K. Starbäck uti sin ofvan omförmälda motion n:o 247 påyrkat sådan förändring, att uppflyttningen må ske vid början af månaden näst efter den, hvarunder tjänsteåldern uppnåtts.

Såsom motivering för detta förslag, som sammanfaller med det af telegrafkommitterade i denna punkt framställda, har herr Starbäck åberopat kommitterades yttrande å sid. 179 i kommittébetänkandet.

Utskottet finner sig icke kunna biträda förevarande motion. Om den af motionären föreslagna principen för aflöningsförhöjningarnes inträdande komme till användning inom telegrafverket, skulle detta ovillkorligen leda till att jämväl för öfriga verks vidkommande samma fordran uppställdes. Inom ett mindre ämbetsverk såsom telegrafverket komme måhända det ökade besvär, som ovillkorligen blefve en följd häraf, icke att blifva alltför betungande, men inom ett större ämbetsverk skulle anordningen medföra ett högst väsentligt ökad arbete. Den orättvisa, som kan synas ligga i nu omhandlade bestämmelse, kan för öfrigt icke inträffa mer än en gång under den tid tjänstemannen tillhör samma tjänstegrad.

Uti motionen n:o 249 har friherre *Adelsvärd* på anförda skäl yrkat, att Riksdagen måtte såsom villkor för den nya lönestatens åtnjutande föreskrifva, att ämbetsverket skall utan förmedling af kommissionär och utan annan särskild kostnad än den, som genom förordningarne om expeditionslösen och om stämpelafgiften må vara stadgad, skriftväxla med allmänheten i förekommande mål och ärenden; samt att i instruktionen för verket skall intagas föreskrift om kungörande om de tider af dagen, på hvilka tjänstemän mottaga besök på ämbetsrummet af allmänheten för meddelande af upplysningar och besvarande af förfrågningar.

*Herr Adels-  
värds  
motion.*

Hvad det första föreslagna villkoret beträffar har utskottet emellertid inhämtat, att den praxis redan nu är genomförd, att närhelst någon skriftligen vänder sig till telegrafstyrelsen i någon angelägenhet, svar expedieras utan mellanhand. Skulle emellertid ämbetsverket befinnas böra uttryckligen åläggas träda i direkt förbindelse med allmänheten på sätt nu föreslagits, torde bestämmelse härom böra intagas i ämbetsverkets instruktion och icke, såsom här föreslagits, i form af villkor för aflöningsens åtnjutande.

Vidkommande det andra af motionären föreslagna villkoret eller att i ämbetsverkets instruktion skulle intagas föreskrift därom, att tjänstemännen skulle vara pliktiga kungöra de tider å dagen, då de mottaga

besök af allmänheten, anser utskottet ej heller ett sådant villkor för aflöningsgarnes åtnjutande böra af Riksdagen uppställas. Utskottet, som emellertid finner en begränsning af tjänstemännens mottagningstid å tjänsterummet i betraktande af den utsträckning af arbetstiden, som föreslagits, vara lämplig, håller före, att en föreskrift om kungörande af viss mottagningstid å tjänsterummet bör vinna beaktande vid utfärdande af ny instruktion för ämbetsverket.

Herr Nilsons  
i Örebro  
motion.

Uti motionen n:o 223 har herr *E. A. Nilson* i Örebro framhållit, att antalet kvinnliga kommissarietjänster afgjort tendera att minskas. Visserligen bibehållas formellt i förslaget 100 sådana tjänster, d. v. s. samma antal som nu, men de som verkligen ifrågakomma äro endast 81. Redan nu äro nämligen af dessa 100 tjänster endast 89 besatta med kvinnliga föreståndare, och i statförslaget angifver Kungl. Maj:t, att ytterligare 8 skola ändras till manliga stationer.

Motionären hemställer, att Riksdagen måtte besluta sådan ändring i förslaget till organisation af och stater för telegrafverket, att antalet stationer med kvinnliga föreståndare endast där ytterst tvingande skäl föreligga må kunna minskas under det bestämda antalet 100.

Detta motionärens förslag, hvilket afser en ren verkställighetsåtgärd, anser utskottet icke böra föranleda annat yttrande från utskottets sida, än att utskottet håller det för själfklart, att, då den fastställda staten upptager 100 tjänster såsom afsedda för kvinnor, dessa äfven komma att af kvinnor besättas, om kompetenta kvinnliga sökande sig därtill anmäla, och att styrelsen skall träffa sådana anordningar, att, därest en sådan befattning under någon öfvergående tid måst uppehållas af manlig tjänsteman, omflyttning företages, så snart platsen kan med kvinnlig tjänsteman besättas.

Utskottet anser sig i detta sammanhang böra erinra därom, att ehuru, enligt det föreliggande förslaget, de i staterna och aflöningsreglementet med kursiv stil angifna befattningarna i regel skola innehafvas af kvinnliga tjänstemän, finnes intet hinder uppställt därför att jämväl öfriga kommissariebefattningar kunna med kvinnor besättas.

Herr Lind-  
hagen om  
telegrafull-  
mäktige.

Uti motionen n:o 222 har herr *Lindhagen* vidare hemställt, att Riksdagen måtte antingen fästa det villkor vid beviljandet af arvode åt två telegrafullmäktige, att de skola utses af fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret samt i främsta rummet äga att själfständigt uttala sig i personalfrågorna inom verket, eller ock, därest dylik anordning anses ej böra vidtagas, afslå det begärda arvodesanslaget.

Till stöd för denna hemställan har motionären hufvudsakligen an-  
fört, att afsikten med kommitténs förslag om insättandet i styrelsen af  
två telegraffullmäktige främst vore, att en kontroll skulle vinnas å den  
stora maktfullkomlighet, som i förslaget tillades telegrafstyrelsen, och  
motionären anser, dels att dessa kontrollanter icke böra utses af Kungl.  
Maj:t, som äger att tillsätta den styrelse, hvilken skall kontrolleras,  
utan af Riksdagens delegerade, dels ock att dessa telegraffullmäktige i  
främsta rummet borde — såsom kommittén också afsett — »genom sin  
objektivitet utgöra ett naturligt säkerhetsunderlag för personalens in-  
tressen», och icke, såsom Kungl. Maj:t föreslagit, endast befatta sig  
med vissa större förvaltningsfrågor.

Utskottet, som icke kan finna, att den genom telegraffullmäktige  
afsedda kontrollen å telegrafstyrelsen varder försvagad, om fullmäktige  
utses af Kungl. Maj:t i stället för af Riksdagens delegerade, finner sig  
så mycket mindre kunna tillstyrka motionärens förslag, som telegraffull-  
mäktiges hufvudsakliga uppgift skall vara att deltaga i telegrafverkets  
*förvaltning*, och det icke lärer böra tillkomma Riksdagen eller dess dele-  
gerade att utse statsförvaltningens organer.

Herr *Lindhagen* har tillika uti sin ofta omförmälda motion n:o 222  
anfört vissa betänkligheter mot det föreslagna arvodet å 1,000 kronor  
åt en byråchef såsom generaldirektörens ställföreträdare, särskildt där-  
utinnan att det ifrågasatta förordnandet företrädesvis skulle leda till ett  
förhindrande af den själfverksamhet bland tjänstemännen, som förslaget  
ville uppmuntra, att split skulle uppstå mellan byråcheferna och att  
hinder för den förordnade skulle uppstå att sköta sitt eget kräfvande  
byråchefsämbete.

Herr *Lind-  
hagen om  
generaldirek-  
törens adjoint.*

Med stöd af hvad sålunda anförts hemställer motionären, att Riks-  
dagen måtte »taga under öfvervägande äfven de skäl, som, på sätt ofvan  
framhållits, kunna anföras emot inrättandet af en generaldirektörens  
adjoint».

I anledning häraf anser sig utskottet böra erinra om kommitténs  
motivering för dess förslag, att åt en af verkets byråchefer uppdrages  
att i generaldirektörens *frånvaro* företräda denne vid behandling af alla  
sådana ärenden, som han icke kunnat särskildt förbehålla sig, äfvensom  
i öfrigt utöfva de sammanhållande och öfvervakande funktioner, som  
alldrig böra ligga nere.

Kommittén yttrar å sid. 53 i betänkandet:

»Enligt gällande instruktion för telegrafstyrelsen få vissa viktigare  
ärenden icke afgöras, utan att generaldirektören är närvarande. En  
dylik föreskrift är utan tvifvel fullkomligt i sin ordning, då den, som

bär ansvaret för verkets direktion i rätt riktning, äfven måste hafva sin hand med i de ärenden, som kunna på densamma inverka. Men detta förutsätter också, att generaldirektörens stol aldrig får stå tom. Så är dock ej nu förhållandet, och det är denna anordning kommitterade ej finna väl stämma öfverens med hvad vid en stor affärs skötsel kräves. Det kan ju ej undvikas, att generaldirektören stundom bortkallas vare sig för uppgifter, som det svenska telegrafverkets del i världs-telegrafnätet ställer, eller för andra med hans ämbete följande plikter eller ock för njutande af någon hvila i arbetet eller af tillfälligt sjukdomsfall o. d. Det är tydligt, att generaldirektören i sådana fall kan förbehålla sig, att vissa ärenden icke få utan hans hörande afgöras, men det är också nödvändigt, att andra mycket viktiga afgöranden skola kunna omedelbart komma till stånd. Så är det t. ex. vid vissa omfattande inköp af dyrbar materiel med mycket växlande pris obetingadt nödvändigt att kunna begagna en gynnsam konjunktur för inköpet. Och i allmänhet bör det af telegrafverket kunna fordras, att ett afgörande besked skall kunna lämnas vid förekommande förfrågningar oberoende af chefens tillfälliga frånvaro.» — »Denna *generaldirektörens adjoint*, som skall vara fullkomligt initierad i generaldirektörens uppfattning om verkets skötsel i stort sedt, måste gifvetvis skaffa sig en fullständigare kännedom äfven om sådana telegrafverkets ärenden, som icke tillhöra hans egen beredning, och sålunda i allmänhet närvara vid alla viktigare föredragningar af de öfriga byråernas ärenden. Uppdraget synes kommitterade böra lämnas för viss kortare tid, och hafva kommitterade i sådant afseende tänkt sig en tidsperiod af tre år vara lämplig.

Gifvetvis bör äfven för det ökade arbete och ansvar, som sålunda åligger honom, ersättning utgå i form af ett årligt arvode.»

Utskottet, som funnit dessa skäl öfvertygande, kan icke dela motionärens betänkligheter.

Herr Lindhagen om lokaltelefonisternas lönefråga.

Uti sin ofvanomförmälda motion n:o 222 har herr *Lindhagen* vidare på anförda skäl föreslagit, att Riksdagen måtte dels anslå af telegrafmedel 150,000 kronor att af Kungl. Maj:t disponeras till löneförbättring och sjukhjälp under år 1908 åt lokaltelefonisterna jämte de extra interurbantefonisterna, dels ock hos Kungl. Maj:t begära förslag till nästa riksdag om ett definitivt ordnande af lokaltelefonisternas lönefråga.

I anledning häraf får utskottet erinra, att Kungl. Maj:t på grund af nu gällande aflöningsreglemente § 15 äger att utan Riksdagens hörande fastställa aflöningsbeloppen för telegrafverkets extra personal samt

att, enligt hvad utskottet inhämtat, den af motionären väckta frågan om förbättrade aflöningsförhållanden för lokaltelefonister och interurban-telefonister är föremål för utredning i telegrafstyrelsen, som har för afsikt att, omedelbart efter det den ordinarie personalens lönefråga blifvit af Riksdagen afgjord, till Kungl. Maj:t inkomma med förslag i berörda hänseende.

Vid sådant förhållande torde anledning för Riksdagen saknas att bifalla motionärens föreliggande förslag.

Slutligen har herr K. V. Rydén uti motionen n:o 243 hemställt, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning om och framläggande af förslag till pensionering af den icke ordinarie personalen vid telegrafverket. *Herr Rydéns motion om extra personalens pensionering.*

Utskottet finner sig icke kunna tillstyrka bifall till denna motion. Redan den princip, som i fråga om pensionering af statens tjänare hittills undantagslöst blifvit följd eller att endast ordinarie personal bör komma i åtnjutande af sådan förmån, skulle vara tillräcklig att åberopa såsom motiv för afslag å motionen. Därtill kommer, att för en sådan pensionsreglerings effektiva genomförande resa sig betydande svårigheter, hvilka icke kunna öfvervinnas. Pensionsbeloppet måste bestämmas med hänsyn till storleken af årligen åtnjuten lön. Den icke ordinarie personalen vid telegrafverket är emellertid antagen genom tillfälliga aftal för kortare tider och till på grund af tillgång och efterfrågan å arbetsmarknaden växlande aflöning. Denna personal är också underkastad betydande förändringar icke blott till antal utan ock till sammansättning. Det är under sådana förhållanden uppenbart, att hvarje försök att genomföra en på hittills följda principer beträffande pensionsbeloppets storlek och pensionsavgifters erläggande baserad pensionering af denna personal måste stranda på oöfverstigliga svårigheter, och utskottet väntar sig därför intet resultat af en sådan utredning som den af motionären ifrågasatta.

Ett bifall till hvad utskottet föreslagit beträffande lönebeloppen föranleder icke någon annan ändring i hvad Kungl. Maj:t föreslagit beträffande *pensionsunderlagens* storlek, än att pensionsunderlaget för byrå-tjänstemän icke bör beräknas högre än till 3,700 kronor, eller lika med första gradens tjänstemän i statskontoret, samt för vaktmästare till 800 kronor.

Hvad beträffar pensionsunderlaget för stationsbiträden, hvilkas begynnelselön och slutlön äro i såväl Kungl. Maj:ts som utskottets förslag

*Pensionsunderlagen.*

upptagna till resp. 840 kronor och 1,260 kronor, anser utskottet, att detta, som af Kungl. Maj:ts förslagits till 900 kronor, icke lämpligen bör sättas högre än till 800 kronor, eller till samma belopp, som föreslagits i fråga om vaktmästarne, hvilkas begynnelselönen är föreslagen till 1,140 kronor och slutlön till 1,380 kronor.

*Pensionens  
beräkning.*

I detta sammanhang bör erinras därom, att innevarande Riksdag med ändring af Kungl. Maj:ts förslag till pensionslag under §§ 4 och 7 beslutat vissa ändringar, hvilka böra föranleda de ändringar i Kungl. Maj:ts föreliggande förslag under § 7 mom. 4 och 7 i aflöningsreglementet, hvilka återfinnas i utskottets förslag till aflöningsreglemente här efter.

*Tuberkulos-  
sjukhus.*

Mot Kungl. Maj:ts förslag beträffande pensioneringen har utskottet i öfrigt intet att erinra.

Af skäl, som kommitterade å sid. 207—208 af sitt betänkande närmare utvecklat, hafva kommitterade föreslagit, att ett tuberkulossjukhus måtte anskaffas för telegrafverkets till sjukvård berättigade personal. Då driftkostnaderna för ett dylikt, för 16 patienter afsedt sjukhus, hvars uppförande skulle belöpa sig till en summa af 38,000 kronor, skulle betinga en ökad kostnad af i rundt tal 4,000 kronor uti anslaget till »sjukvård och begravningshjälp», hafva kommitterade i sitt statsförslag höjt berörda anslag från 15,000 till 19,000 kronor.

Härom yttrar departementschefen:

»Hvad angår förslaget om anordnande af ett tuberkulossjukhus för telegrafverkets till sjukvård berättigade personal, anser jag mig böra kraftigt förorda detsamma. Såsom framgår af kommitterades redogörelse, äro tuberkulösa lungsjukdomar rätt talrika i synnerhet bland linjearbetarna, och dödsfallsprocenten bland de sjuka har visat sig påfallande hög. Detta torde säkerligen hafva sin förklaring i de ogynsamma förhållanden, hvarunder dessa statstjänare ofta nog måste utföra sitt sträfsamma arbete, samt däri, att sanatorievård på grund af det strängt anlitate utrymmet å befintliga inrättningar icke kunnat i tid beredas de af sjukdomen angripna. Å de s. k. folksanatorierna kan gifvetvis icke något företräde lämnas åt i statstjänst anställda personer. Det synes mig därför, som skulle det vara, om än ej en plikt, så dock en synnerligen behjärtansvärd sak, att staten anordnar särskilda sjukhem för den personal, hvilken staten åtagit sig att bereda sjukvård. Kostnaderna synas icke afskräckande. På sätt kommitterade påpekat, torde det ej heller vara att befara, att platser å det tillämnade sjukhuset skulle behöfva stå oupptagna, då säkerligen andra statens verk skulle med tack-

samhet begagna sig af tillfället att kunna å sjukhuset bereda vård åt dem tillhörande personal.»

Hvad kommittén och Kungl. Maj:t anført och föreslagit i fråga om inrättande af ett tuberkulossjukhus för telegrafverkets till sjukvård berättigade personal finner utskottet visserligen vara behjärtansvärdt, men då, enligt hvad utskottet inhämtat, skiljaktiga meningar göra sig gällande bland fackmännen, huruvida sanatorievård lämpligast bör beredas i större eller mindre sjukvårdsanstalter, och frågan därom ännu icke kan sägas vara tillförlitligen utredd, anser sig utskottet icke kunna biträda Kungl. Maj:ts förslag i denna del. Härvid vill dock utskottet uttala önskvärdheten af att Kungl. Maj:t till en kommande riksdag framlägger nytt förslag till tuberkulossjukhus, hvilket förslag eventuellt kan komma att omfatta flera kategorier af statstjänare.

Till följd häraf är den för ändamålet med 4,000 kr. äskade förhöjningen i anslaget under titel »sjukvård och begravningshjälp» icke erforderlig, hvadan detta anslag bör i utgiftsstaten för år 1908 uppföras med enahanda belopp som år 1907 eller 15,000 kronor, hvarförutom anslaget till »fastigheter», i förslaget upptaget med 538,000 kronor, bör nedsättas till 500,000 kronor.

De ändringar i Kungl. Maj:ts förslag, som utskottet tillstyrkt, betingta förändring i löneklassindelningen för icke pensionsberättigad tjänsteman sålunda, att klassernas antal genom den föreslagna första löneklassens bortfallande minskas med en (från 28 till 27) samt att beloppen för de två första löneklasserna blifva, för den första 9,000 kronor i stället för föreslagna 9,800 kronor och för den andra 8,500 kronor i stället för föreslagna 9,200 kronor. Häraf följer i sin ordning, att den i § 3 af Kungl. Maj:ts förslag till aflöningsreglemente angifna fördelningen i lön och tjänstgöringspenningar bör för 1:a löneklassen upptagas med 5,400 kronor lön och 3,600 kronor tjänstgöringspenningar och för 2:a löneklassen med 5,100 kronor lön och 3,400 kronor tjänstgöringspenningar.

Löneklassindelningen.

Hvad i öfriga här ofvan ej vidrörda delar departementschefen till statsrådsprotokollet anført eller Kungl. Maj:t föreslagit har utskottet ej funnit gifva anledning till anmärkning eller erinran.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får utskottet hemställa,

1. att Riksdagen på grund af Kungl. Maj:ts förvarande propositioner, och med bifall till herr Nyströms

motion n:o 251 samt i anledning af herr Widéns omförmälda motion, må

a) medgifva, att linjearbetaren Lars Johan Claessén, vaktmästaren vid Motala telegrafstation Gustaf Bygel, telegrambäraren Algot Knut Bäckman och vaktmästaren vid telegrafverkets station i Uddevalla Otto Leonard Qvist må, de tre förstnämnde från ingången af år 1907 och den sistnämnde från och med den 1 april samma år, af telegrafverkets medel uppbära en hvar under sin återstående lifstid ett årligt understöd, Claessén af 480 kronor, Bygel af 300 kronor, Bäckman af 150 kronor och Qvist af 140 kronor, att utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnadspensioner från telegrafverket;

b) medgifva, att för utvidgning af telegrafverkets lokaler i Stockholm må reserveras ytterligare 200,000 kronor;

c) medgifva, att å telegrafverket tillhöriga tomter i Hälsingborg och Härnösand må uppföras telegrafstationsbyggnader för en kostnad icke öfverstigande, för byggnaden i Hälsingborg 230,000 kronor och för byggnaden i Härnösand, inrymmande jämväl lokaler för postkontoret i staden, 252,000 kronor;

d) medgifva, att för anskaffande af lokaler i landsorten för telegrafverkets behof må reserveras ett belopp af 100,000 kronor;

e) medgifva, att för telegrafverkets behof må få köpas egendomarna n:r 2 och 3 i kvarteret Aeolus med adressnummer 8 Slottsbacken och 3 Telegrafgränd i Stockholm för 520,000 kronor samt fastigheten n:r 80—81 i kvarteret Björnen vid Älfgatan i Karlstad för 100,000 kronor;

f) bemyndiga riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för anskaffande af lokaler för telegrafverkets behof ett lånebelopp af 3,000,000 kronor att, i mån af behof och sedan detta för hvarje gång blifvit af Kungl. Maj:t och Riksdagen pröfvadt, af telegrafstyrelsen i riksgäldskontoret lyftas och jämte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom berörda belopps öfverlämnande till telegrafstyrelsen förorsakas

riksgäldskontoret, inom tjugu år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar, i den mån telegrafverkets medel därtill lämna tillgång, dock så att dylika afbetalningar böra en månad förut af telegrafstyrelsen för riksgäldskontoret tillkännagifvas;

g) af nämnda lånemedel anvisa till inköp för telegrafverkets behof af egendomarne n:r IX och II i kvarteret Skvalperup i Malmö 350,000 kronor samt för utförande af vissa byggnadsarbeten för utvidgning af stationslokalerna i Malmö 169,000 kronor;

h) medgifva, att för telegrafverkets behof må, efter Kungl. Maj:ts pröfning och godkännande, inköpas för byggnadstomter lämpliga fastigheter i Göteborg, Norrköping, Landskrona, Örebro och Västerås, äfvensom att köpeskillingarna därför må utbetalas af ofvannämnda lånemedel; samt

i) med godkännande af här nedan intagna förslag till utgiftsstater för telegrafverket att tillämpas under år 1908 (*Bil. A.*) och till aflöningsreglemente för tjänstemän vid telegrafverket (*Bil. B.*), för år 1908 bestämma telegrafverkets anslag, förslagsvis beräknadt, till 9,944,110 kronor, att utgå direkt af telegrafmedlen.

II. att Riksdagen, vid bifall till hvad sålunda föreslagits, må afslå herrar Lindhagens, Nilsons, Nyströms (motion n:o 227), Rydéns, Starbäcks och friherre Adelswårds ofvannämnda motioner.

Stockholm den 7 maj 1907.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.

## Reservationer

beträffande *utlåtandet i dess helhet:*

af herr *H. R. Törnebladh;*

af herrar *D. Persson, K. Starbäck* och *J. T. Larsson* mot vissa delar af motiveringen;

vid *punkt I:*

*utgiftsstater för telegrafverket:*

af herrar *E. Hammarlund* och *J. T. Larsson*, som yrkat, att utskottet bort hemställa,

att Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag om inrättande af ett tuberkulossjukhus, må bestämma anslaget till »sjukvård och begravningshjälp» till 19,000 kronor och anslaget »fastigheter» till 538,000 kronor.

*aflöningsreglementet för tjänstemän vid telegrafverket:*

vid § 4 mom. 1:

af herrar *E. Hammarlund, D. Persson, J. T. Larsson* och *F. V. Thorsson*, som yrkat, att utskottet måtte föreslå, att lägsta aflöningen åt *kontorskrifvare* måtte bestämmas till 1,260 kronor med rätt till uppflyttning i högre löneklass efter 3, 6, 9 och 12 år, så att slutaflöningen blefve 1,800 kronor efter 12 år;

af herr *F. V. Thorsson*, som yrkat, att utskottet måtte hemställa, att i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, för vaktmästare begynnelselönen måtte bestämmas till 1,140 kronor och slutlönen till 1,650 kronor;

af herrar grefve *A. F. C:son Wachtmeister, D. Persson, J. T. Larsson* och *F. V. Thorsson*, som yrkat, att utskottet skulle hemställa, att begynnelselönen för *telegrafist* måtte bestämmas till 1,260 kronor;

af herrar *D. Persson, J. T. Larsson* och *F. V. Thorsson*, som ansett, att utskottet bort hemställa, att Riksdagen måtte bestämma begynnelselönen:

|                             |                    |
|-----------------------------|--------------------|
| för kassör i 1:a lönegraden | till 1,260 kronor; |
| » » i 2:a » »               | 1,140 » ;          |
| » bokhållare » »            | 1,020 » ;          |
| » interurbantelefonist » »  | 900 » ;            |

af herr *F. V. Thorsson*, som ansett, att utskottet bort hemställa, att begynnelselönen måtte bestämmas för linjeförman af 2:a lönegraden till 960 kronor och för reparatör till 900 kronor;

vid § 4 mom. 3:

af herr *K. Starbäck*:

»Med hänvisning till hvad jag framhållit i min motion n:o 247 anser jag mig böra fasthålla vid den af kommitterade föreslagna lydelsen af § 4 mom. 3 i aflöningsreglementet. Utskottet anför, att den föreslagna principen för aflöningsförhöjningarnas inträdande skulle, om den komme till användning inom telegrafverket, ovillkorligen leda till att jämväl för öfriga verks vidkommande samma fordran uppställdes.

Är emellertid principen riktig, och detta tror jag mig i motiveringen till min ofvannämnda motion hafva visat, så bör den naturligtvis tillämpas inom alla ämbetsverk och icke såsom nu sker endast inom Riksdagens verk: riksbanken.

Utskottet anför vidare, att inom ett mindre ämbetsverk såsom telegrafverket komme måhända det ökade besvär, som ovillkorligen blefve en följd af den föreslagna förändringen, icke att blifva alltför betungande, men inom ett större ämbetsverk skulle anordningen medföra ett högst väsentligt ökad arbete.

Då telegrafverket efter den nya organisationens genomförande torde vara ett af de största ämbetsverken, och i afseende på antalet ordinarie tjänstemän endast statens järnvägar och möjligen postverket äro större, anser jag utskottets motiv icke vara öfvertygande. En af rättvisa och billighet mot personalen förestafvad reform bör icke hållas tillbaka därför, att dess genomförande skulle vålla en del besvär, så mycket mindre som det ökade arbetet genom praktiska anordningar icke torde blifva afsevärdt och säkerligen med glädje skulle utföras af dem det drabbade.

På grund af hvad jag sålunda anført, anser jag utskottet bort föreslå:

*att Riksdagen i anledning af Kungl. Maj:ts proposition n:o 84 angående godkännande af telegrafverkets utgiftsstaten för år 1908 m. m. måtte besluta, att i aflöningsreglemente för tjänstemän vid telegrafverket § 4 mom. 3 tredje stycket skall erhålla följande lydelse:*

*att uppflyttning i högre klass ej må ske förrän vid början af månaden näst efter den, — — — förordnande.»*

vid § 4 mom. 4:

af herrar *J. A. Sjö* och *Carl Persson*, som yrkat, att momentet bort ur reglementet utgå;

vid § 7 mom. 3:

af herrar grefve *A. F. C:son Wachtmeister* och *E. Fränckel*, hvilka ansett, att utskottet bort hemställa, att pensionsunderlaget för byrå-tjänstemän, hvilka bestrede sekreterare-, kamrerare-, byråingenjörs- och förrådsintendentsbefattning, måtte, på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, beräknas till 4,000 kronor;

af herr *K. Starbäck* som yrkat, att utskottet bort hemställa, att pensionsunderlaget för samtliga byråtjänstemännen måtte bestämmas till 4,000 kronor;

af herrar *J. T. Larsson* och *F. V. Thorsson*, hvilka ansett, att utskottet bort hemställa, att, i enlighet med herr *E. A. Nilssons* motion, föreståndare för filialstation måtte, såsom tillägg till tjänstgöringspenningarna, kunna tilldelas arfvode till belopp af högst 300 kronor för år räknadt.

vid punkt II,

i hvad den afser herr *Rydéns* motion, n:o 243, angående utredning om och framläggande af förslag till pensionering af den icke ordinarie personalen vid telegrafverket:

af herr *F. V. Thorsson*, som yrkat, att utskottet måtte hemställa om bifall till motionen.

---

Herrar friherre *J. T. Gripenstedt* och *A. Wiklund* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit i behandlingen af förestående ärende inom utskottet.

---

Bil. A.

## Utgiftsstater för Telegrafverket

att tillämpas under år 1908.

|                                              |                          | K r o n o r |        |   |  |
|----------------------------------------------|--------------------------|-------------|--------|---|--|
| <b>A. Aföningsstat.</b>                      |                          |             |        |   |  |
| <b>1. Telegrafstyrelsen.</b>                 |                          |             |        |   |  |
| <b>Chef.</b>                                 |                          |             |        |   |  |
| Generaldirektören .....                      | arfvode                  | —           | 15,000 | — |  |
| <b>Ledamöter.</b>                            |                          |             |        |   |  |
| 1 Fullmäktig .....                           | arfvode                  | 8,000       |        |   |  |
| 1 " .....                                    | "                        | 3,000       | 6,000  | — |  |
| 1 Byråchef .....                             |                          | 9,000       |        |   |  |
| 1 " .....                                    |                          | 8,500       |        |   |  |
| 1 " .....                                    |                          | 8,000       |        |   |  |
| Arfvode till en byråchef såsom generaldirek- |                          |             |        |   |  |
| törens ställföreträdare .....                |                          | 1,000       |        |   |  |
| tillsammans förslagsvis                      |                          | —           | 26,500 | — |  |
| <b>Byråtjänstemän.</b>                       |                          |             |        |   |  |
| Administrativa byrån: 1 Sekreterare .....    |                          | 6,000       |        |   |  |
|                                              | 1 Ombudsmän .....        | 4,600       |        |   |  |
|                                              | 1 Aktuarie .....         | 5,000       |        |   |  |
|                                              | 1 Kamrer .....           | 5,500       |        |   |  |
|                                              | 1 Hufvudkassör .....     | 5,000       |        |   |  |
|                                              | 1 Revisor .....          | 6,000       |        |   |  |
|                                              | 1 " .....                | 6,000       |        |   |  |
|                                              | 1 " .....                | 4,600       |        |   |  |
|                                              | 1 Statistiker .....      | 4,600       |        |   |  |
| Injeksiörsbyrån: 1 Byråingenjör .....        |                          | 5,000       |        |   |  |
|                                              | 1 Notarie .....          | 6,000       |        |   |  |
|                                              | 1 Förrådsintendent ..... | 3,400       |        |   |  |
| Transport                                    |                          | 61,700      | 47,500 |   |  |

|                                                 |        | K r o n o r |   |         |   |
|-------------------------------------------------|--------|-------------|---|---------|---|
| Transport                                       | 61,700 | 47,500      | — |         |   |
| Trafikbyrå: 1 Föreståndare för undervisnings-   |        |             |   |         |   |
| anstalten .....                                 | 4,600  | —           |   |         |   |
| 1 Aktuarie .....                                | 5,500  | —           |   |         |   |
| 1 Kontrollör .....                              | 3,400  | —           |   |         |   |
| tillsammans förslagsvis                         | —      | 75,200      | — |         |   |
| <b>Biträdande tjänstemän.</b>                   |        |             |   |         |   |
| 8 Assisterter .....                             | 12,000 | —           |   |         |   |
| 4 Telegrafister .....                           | 4,560  | —           |   |         |   |
| 1 Föreståndare för katalogexpe-                 |        |             |   |         |   |
| ditionen .....                                  | 2,100  | —           |   |         |   |
| 18 Kontorsskrifvare .....                       | 19,800 | —           |   |         |   |
| 6 Vaktmästare .....                             | 7,920  | —           |   |         |   |
| Förste vaktmästare .....                        | —      | 46,380      | — |         |   |
| Arfvoden till sekreterare, kamrerare, byrå-     |        | 200         | — |         |   |
| ingenjör och förrådsintendent äfvensom till     |        |             |   |         |   |
| extra ordinarie tjänstemän, vikariatsersätt-    |        |             |   |         |   |
| ning m. m. ....                                 | —      | 27,900      | — | 197,180 | — |
| <b>2. Linjedistriktet.</b>                      |        |             |   |         |   |
| 7 Linjedirektörer .....                         | —      | 37,600      | — |         |   |
| 16 Linjeingenjörer .....                        | —      | 55,600      | — |         |   |
| 7 Kassörer af 1:a lönegraden ...                | —      | 9,300       | — |         |   |
| 6 Bokhållare .....                              | —      | 5,760       | — |         |   |
| 9 Linjemästare af 1:a lönegraden                | —      | 21,300      | — |         |   |
| 25 " " 2:a " "                                  | —      | 40,500      | — |         |   |
| 37 Linjeförmän " 1:a " "                        | —      | 55,230      | — |         |   |
| 40 " " 2:a " "                                  | —      | 46,620      | — |         |   |
| 180 Reparatörer .....                           | —      | 194,880     | — |         |   |
| Arfvoden till extra ordinarie tjänstemän, vika- |        |             |   |         |   |
| riatsersättning m. m. ....                      | —      | 65,000      | — | 531,790 | — |
| <b>3. Trafikdistriktet och Stationerna.</b>     |        |             |   |         |   |
| 2 Telefondirektörer .....                       | —      | 8,000       | — |         |   |
| 1 Telegrafdirektör af 1:a lönegraden            | —      | 4,600       | — |         |   |
| 3 Telegrafdirektörer af 2:a lönegraden          | —      | 11,800      | — |         |   |
| 1 Telegrafinspektör .....                       | —      | 2,500       | — |         |   |
| 3 Telegrafinspektörer .....                     | —      | 7,500       | — |         |   |
| Transport                                       |        | 34,400      | — | 728,970 | — |

|                                                                                         |             | K r o n o r. |   |           |   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|-------------|--------------|---|-----------|---|
|                                                                                         | Transport   | 34,400       | — | 728,970   | — |
| 12 Kommissarier af 1:a lönegraden .....                                                 | förslagsvis | 38,400       | — |           |   |
| 17       "       " 2:a       " .....                                                    | "           | 55,400       | — |           |   |
| 23       "       " 3:e       " .....                                                    | "           | 53,200       | — |           |   |
| 18       "       " 4:e       " .....                                                    | "           | 33,600       | — |           |   |
| 36 Kommissarier af 5:e lönegraden .....                                                 | "           | 53,850       | — |           |   |
| 40       "       " 6:e       " .....                                                    | "           | 55,200       | — |           |   |
| 24       "       " 7:e       " .....                                                    | "           | 20,850       | — |           |   |
| <b>Biträdande tjänstemän.</b>                                                           |             |              |   |           |   |
| 6 Kontrollörer af 1:a lönegraden .....                                                  | förslagsvis | 26,000       | — |           |   |
| 7       "       " 2:a       " .....                                                     | "           | 28,200       | — |           |   |
| 120 Assistenten .....                                                                   | "           | 306,700      | — |           |   |
| 300 Telegrafister .....                                                                 | "           | 445,200      | — |           |   |
| 50 Vaktföreståndare .....                                                               | "           | 67,680       | — |           |   |
| 1 Kassör af 1:a lönegraden .....                                                        | "           | 1,140        | — |           |   |
| 12 Kassörer af 2:a       " .....                                                        | "           | 12,240       | — |           |   |
| 2 Bokhållare .....                                                                      | "           | 2,760        | — |           |   |
| 500 Interurbatelefonister .....                                                         | "           | 453,900      | — |           |   |
| 8 Stationsförmän .....                                                                  | "           | 9,720        | — |           |   |
| 35 Stationsbiträden .....                                                               | "           | 33,420       | — |           |   |
| Arfvoden till extra ordinarie tjänstemän, vikariatersättning<br>m. m. förslagsvis ..... |             | 1,400,000    | — | 3,131,860 | — |
| <b>4. Verkstaden.</b>                                                                   |             |              |   |           |   |
| 1 Verkstadsdirektör .....                                                               | förslagsvis | 8,500        | — |           |   |
| 3 Verkstadsingenjörer .....                                                             | "           | 10,200       | — |           |   |
| 1 Verkstadskassör och bokhållare .....                                                  | "           | 3,400        | — |           |   |
| 1 Materialförvaltare .....                                                              | "           | 2,400        | — |           |   |
| 4 Verkmästare .....                                                                     | "           | 10,200       | — | 34,700    | — |
| <b>5. Särskilda anslag.</b>                                                             |             |              |   |           |   |
| Uppbördsprovision, förslagsvis .....                                                    |             | 185,000      | — |           |   |
| Hyresbidrag enligt bestämmelsen i aflöningsreglementets<br>§ 15, förslagsvis .....      |             | 83,500       | — |           |   |
|                                                                                         | Transport   | 268,500      | — | 3,895,530 | — |

|                                                                                                                                       | K r o n o r |           |           |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-----------|-----------|-----------|
|                                                                                                                                       |             |           |           |           |
| Transport                                                                                                                             | 268,500     | 3,895,530 |           |           |
| Tilläggsarfvide enligt bestämmelsen i aflöningsreglementets § 16, förslagsvis.....                                                    | 111,000     |           |           |           |
| Gratifikationer åt tjänstemän m. m.....                                                                                               | 10,000      | 389,500   | 4,285,030 |           |
| <b>B. Pensions- och understödsstater.</b>                                                                                             |             |           |           |           |
| Förre befälhafvaren å Landsorts indragna optiska station, sergeanten <i>A. Liljander</i> , enligt Kungl. brefvet den 2 juni 1876..... | 600         |           |           |           |
| Förre telegrafisten å Dalarö indragna optiska station, <i>C. A. Törnros</i> , enligt samma Kungl. bref.....                           | 400         |           |           |           |
| Förre telegrafisten å Ornö indragna station <i>F. O. Åkerlind</i> , enligt Kungl. brefvet den 23 mars 1877 .....                      | 270         |           |           |           |
| Förre föreståndaren för Skeninge indragna station <i>Nanny Arndtz</i> , enligt Kungl. brefvet den 13 juli 1887 .....                  | 300         |           |           |           |
| Förre föreståndaren för Hjo station <i>Anna Johanna Charlotta Lagerberg</i> , enligt Kungl. brefvet den 27 maj 1898 .....             | 500         |           |           |           |
| Förre arbetsledaren <i>August Andersson</i> , enligt Kungl. brefvet den 26 maj 1899 .....                                             | 600         |           |           |           |
| Förre reparatören <i>Fritz Bergman</i> , enligt Kungl. brefvet den 26 maj 1899 .....                                                  | 480         |           |           |           |
| Förre arbetaren <i>Karl Johan Ludvig Schönell</i> , enligt Kungl. brefvet den 6 juni 1902 .....                                       | 480         |           |           |           |
| Förre extra biträdet <i>Fredrika Charlotta Eugenia Hjelm</i> , enligt Kungl. brefvet den 9 juni 1905.....                             | 500         |           |           |           |
| Änkan <i>Hulda Maria Karlsson</i> , född Andersson, enligt Kungl. brefvet den 13 oktober 1905.....                                    | 120         |           |           |           |
| Minderåriga <i>Dala Sigrid Maria Karlsson</i> , enligt samma Kungl. bref.....                                                         | 60          |           |           |           |
| Linjearbetaren <i>Anders Forserstråle</i> , enligt Kungl. brefvet den 7 april 1906 .....                                              | 300         |           |           |           |
| Linjearbetaren <i>Gustaf Isidor Andersson</i> , enligt samma Kungl. bref.....                                                         | 300         |           |           |           |
| Förre lokaltelefonisten <i>Eva Vilhelmina Dorotea Öhman</i> , enligt Kungl. brefvet den 22 juni 1906 .....                            | 300         |           |           |           |
| Transport                                                                                                                             | 5,210       | —         | —         | 4,285,030 |

| K r o n o r                                                                                                                                                          |         |   |           |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---|-----------|-----------|
| Transport                                                                                                                                                            | 5,210   | — | —         | 4,285,030 |
| Affidne telefonarbetaren <i>Vilhelm Svenssons son Folke Verner</i> , enligt Kungl. brefvet den 3 november 1906 ....                                                  | 60      | — | —         | —         |
| Linjearbetaren <i>Lars Johan Claessén</i> .....                                                                                                                      | 480     | — | —         | —         |
| Vaktmästaren vid Motala telegrafstation <i>Gustaf Bygel</i> ...                                                                                                      | 300     | — | —         | —         |
| Telegrambäraren <i>Algot Knut Bäckman</i> .....                                                                                                                      | 150     | — | —         | —         |
| Vaktmästaren vid Uddevalla telegrafstation <i>Otto Leonard Qvist</i> .....                                                                                           | 140     | — | 6,340     | —         |
| Bidrag till telegrafverkets pensionsinrättning:<br>fem procent af den för året till 2,000,000 kronor beräknade<br>portoinkomsten af telegrafmedel, förslagsvis ..... | 100,000 | — | —         | —         |
| tilläggsbelopp .....                                                                                                                                                 | 125,920 | — | 225,920   | —         |
| Bidrag till telegrafverkets änke- och pupillkassa .....                                                                                                              | —       | — | 8,000     | —         |
| Till fyllnadspensioner, enligt bestämmelserna i Kungl. brefvet<br>den 22 juni 1883, förslagsvis .....                                                                | —       | — | 66,650    | 306,910   |
| <b>C. Omkostnadsstat.</b><br>(Förslagsanslag.)                                                                                                                       |         |   |           |           |
| Stationers och linjers underhåll .....                                                                                                                               | —       | — | 1,760,000 | —         |
| Underhåll af telegrafverkets byggnader och lokaler .....                                                                                                             | —       | — | 25,000    | —         |
| Resekostnads- och traktamentsersättning .....                                                                                                                        | —       | — | 45,000    | —         |
| Blanketter, telefonkataloger, skrifmaterialier, böcker, ren-<br>skrifning m. m. ....                                                                                 | —       | — | 220,000   | —         |
| Hyrer .....                                                                                                                                                          | —       | — | 180,000   | —         |
| Eldning, belysning och städning af tjänstelokaler .....                                                                                                              | —       | — | 200,000   | —         |
| Postporto .....                                                                                                                                                      | —       | — | 40,000    | —         |
| Beklädnad .....                                                                                                                                                      | —       | — | 120,000   | —         |
| Inköp och underhåll af inventarier, verktyg m. m. ....                                                                                                               | —       | — | 115,000   | —         |
| Sjukvård och begravningshjälp .....                                                                                                                                  | —       | — | 15,000    | —         |
| Frakt- och transportkostnader .....                                                                                                                                  | —       | — | 75,000    | —         |
| Sveriges bidrag till underhållet af internationella telegraf-<br>byrån i Bern .....                                                                                  | —       | — | 2,000     | —         |
| Telegrafverkets undervisningsanstalt .....                                                                                                                           | —       | — | 20,000    | —         |
| Felräkningspenningar .....                                                                                                                                           | —       | — | 10,000    | —         |
| Diverse utgifter .....                                                                                                                                               | —       | — | 59,130    | 2,886,130 |
| Transport                                                                                                                                                            | —       | — | —         | 7,478,070 |

|                                                |           | K r o n o r |   |        |           |
|------------------------------------------------|-----------|-------------|---|--------|-----------|
|                                                | Transport | —           | — | —      | 7,478,070 |
| D. Ränta och amortering, förslagsvis           | .....     | —           | — | —      | 1,884,400 |
| E. Fastigheter                                 | .....     | —           | — | —      | 500,000   |
| F. Telegrafinjebyggnader                       | .....     | —           | — | —      | 35,400    |
| G. Öfvergångsstat.                             |           |             |   |        |           |
| (Förslagsanslag.)                              |           |             |   |        |           |
| Telegrafstyrelsen.                             |           |             |   |        |           |
| 1 Byråchef                                     | .....     | 7,000       | — | —      | —         |
| 1 Registrator och aktuarie                     | .....     | 3,500       | — | —      | —         |
| 1 Öfveringenjör                                | .....     | 5,000       | — | —      | —         |
| 2 Notarier                                     | .....     | 6,000       | — | —      | —         |
| 1 Elektriker                                   | .....     | 5,500       | — | —      | —         |
| 1 Revisor                                      | .....     | 3,500       | — | —      | —         |
| 1 Bokhållare och kassakontrollant              | .....     | 3,000       | — | —      | —         |
| 1 Förrädsförvaltare                            | .....     | 4,000       | — | —      | —         |
|                                                |           | 37,500      | — | —      | —         |
| Afgå under A. Aföningsstat upptagna aflöningar | .....     | 10,680      | — | 26,820 | —         |
| Linjedistriktet.                               |           |             |   |        |           |
| 6 Bokhållare                                   | .....     | 14,100      | — | —      | —         |
| Afgå under A. Aföningsstat upptagna aflöningar | .....     | 5,400       | — | 8,700  | —         |
| Trafikdistriktet och Stationerna.              |           |             |   |        |           |
| 3 Kommissarier af 3:e klass                    | .....     | 10,800      | — | —      | —         |
| 3 Kontrollörer                                 | .....     | 10,000      | — | —      | —         |
|                                                |           | 20,800      | — | —      | —         |
| Afgå under A. Aföningsstat upptagna aflöningar | .....     | 10,080      | — | 10,720 | 46,240    |
| Summa Kronor                                   |           | —           | — | —      | 9,944,110 |

**Anm.** De befattningar, som äro angifna med kursiv stil, äro afsedda att i regel innehafvas af kvinnliga tjänstemän.

Bil. B.

## Aflöningsreglemente för tjänstemän vid telegrafverket.

## § 1.

Generaldirektören och chefen för telegrafverket tillsättes genom förordnande på viss tid, öfriga tjänstemän vid telegrafverket genom konstitutorial, hvilket skall anses innebära, att tjänsteman kan i administrativ väg på grund af fel eller försummelse i tjänsten, afsättas från sin befattning.

## § 2.

Aflöning eller arfvode, som tillkommer vid telegrafverket anställd tjänsteman enligt stat, som af Riksdagen godkänts, utgår enligt nedan angifna grunder, och fördelas aflöningen i lön och tjänstgöringspenningar eller, för provisionsberättigad tjänsteman, i lön och uppbördsprovision.

## § 3.

1:o. Till generaldirektören och chefen för telegrafverket utgår arfvode med 15,000 kronor.

2:o. Till *icke provisionsberättigad tjänsteman* utgår aflöning enligt följande *aflöningskala* med däri angifna årliga belopp.

| Klass.   | Lön.  | Tjänstgöringspenningar. | Summa aflöning. | Klass.   | Lön.  | Tjänstgöringspenningar. | Summa aflöning. |
|----------|-------|-------------------------|-----------------|----------|-------|-------------------------|-----------------|
| 1 .....  | 5,400 | 3,600                   | 9,000           | 15 ..... | 1,800 | 900                     | 2,700           |
| 2 .....  | 5,100 | 3,400                   | 8,500           | 16 ..... | 1,600 | 800                     | 2,400           |
| 3 .....  | 4,800 | 3,200                   | 8,000           | 17 ..... | 1,400 | 700                     | 2,100           |
| 4 .....  | 4,500 | 3,000                   | 7,500           | 18 ..... | 1,350 | 450                     | 1,800           |
| 5 .....  | 4,200 | 2,800                   | 7,000           | 19 ..... | 1,240 | 410                     | 1,650           |
| 6 .....  | 3,900 | 2,600                   | 6,500           | 20 ..... | 1,130 | 370                     | 1,500           |
| 7 .....  | 3,600 | 2,400                   | 6,000           | 21 ..... | 1,040 | 340                     | 1,380           |
| 8 .....  | 3,300 | 2,200                   | 5,500           | 22 ..... | 950   | 310                     | 1,260           |
| 9 .....  | 3,000 | 2,000                   | 5,000           | 23 ..... | 920   | 220                     | 1,140           |
| 10 ..... | 2,760 | 1,840                   | 4,600           | 24 ..... | 820   | 200                     | 1,020           |
| 11 ..... | 2,520 | 1,680                   | 4,200           | 25 ..... | 770   | 190                     | 960             |
| 12 ..... | 2,280 | 1,520                   | 3,800           | 26 ..... | 720   | 180                     | 900             |
| 13 ..... | 2,040 | 1,360                   | 3,400           | 27 ..... | 680   | 160                     | 840             |
| 14 ..... | 2,000 | 1,000                   | 3,000           |          |       |                         |                 |

3:o. Till *provisionsberättigad tjänsteman* utgår, förutom den i § 5 bestämda uppbördsprovision, lön enligt följande *löneskala* med däri angifna årliga belopp:

| Klass.  | Lön.  |
|---------|-------|
| 1.....  | 4,600 |
| 2.....  | 4,200 |
| 3.....  | 3,800 |
| 4.....  | 3,400 |
| 5.....  | 3,000 |
| 6.....  | 2,800 |
| 7.....  | 2,600 |
| 8.....  | 2,400 |
| 9.....  | 2,200 |
| 10..... | 2,000 |
| 11..... | 1,800 |
| 12..... | 1,650 |
| 13..... | 1,500 |
| 14..... | 1,350 |
| 15..... | 1,200 |
| 16..... | 1,050 |

4:o. Såsom telegrafinspektör förordnad tjänsteman äger att, utom honom tillkommande lön, uppbära arfvode till belopp, som i staten angifves. Sådant arfvode betraktas såsom tjänstgöringspenningar.

#### § 4.

1:o. Aflöning åtnjutes af *icke provisionsberättigad tjänsteman* enligt följande reglering:

|                                            | Lägsta aflöning. |         | Högsta aflöning. |         |
|--------------------------------------------|------------------|---------|------------------|---------|
|                                            | Klass.           | Kronor. | Klass.           | Kronor. |
| <b>A) inom Styrelsen:</b>                  |                  |         |                  |         |
| Byråchef .....                             | 3                | 8,000   | 1                | 9,000   |
| Byråtjänsteman .....                       | 13               | 3,400   | 7                | 6,000   |
| Föreståndare för katalogexpeditionen ..... | 18               | 1,800   | 16               | 2,400   |
| Kontorsskrifvare .....                     | 24               | 1,020   | 18               | 1,800   |
| Vaktmästare .....                          | 23               | 1,140   | 21               | 1,380   |
| <b>B) vid Linjedistriktet:</b>             |                  |         |                  |         |
| Linjedirektör .....                        | 10               | 4,600   | 5                | 7,000   |
| Linjeingenjör .....                        | 14               | 3,000   | 8                | 5,500   |
| Kassör af 1:a lönegraden .....             | 23               | 1,140   | 17               | 2,100   |
| Bokhållare .....                           | 25               | 960     | 19               | 1,650   |
| Linjemästare af 1:a lönegraden .....       | 20               | 1,500   | 15               | 2,700   |
| "    " 2:a    "    " .....                 | 23               | 1,140   | 17               | 2,100   |
| Linjeförman " 1:a    " .....               | 24               | 1,020   | 18               | 1,800   |
| "    " 2:a    "    " .....                 | 26               | 900     | 20               | 1,500   |
| Reparatör .....                            | 27               | 840     | 21               | 1,380   |
| <b>C) vid Stationerna:</b>                 |                  |         |                  |         |
| Kontrollör af 1:a lönegraden .....         | 14               | 3,000   | 8                | 5,500   |
| "    " 2:a    "    " .....                 | 14               | 3,000   | 9                | 5,000   |
| Assistent .....                            | 20               | 1,500   | 13               | 3,400   |
| Telegrafist .....                          | 23               | 1,140   | 18               | 1,800   |
| Vaktföreståndare .....                     | 22               | 1,260   | 18               | 1,800   |
| Kassör af 1:a lönegraden .....             | 23               | 1,140   | 17               | 2,100   |
| "    " 2:a    "    " .....                 | 24               | 1,020   | 18               | 1,800   |
| Bokhållare .....                           | 25               | 960     | 19               | 1,650   |
| Interubantefonist .....                    | 27               | 840     | 22               | 1,260   |
| Stationsförman .....                       | 26               | 900     | 20               | 1,500   |
| Stationsbiträde .....                      | 27               | 840     | 22               | 1,260   |
| <b>D) vid Verkstaden:</b>                  |                  |         |                  |         |
| Verkstadsdirektör .....                    | 5                | 7,000   | 2                | 8,500   |
| Verkstadsingenjör .....                    | 14               | 3,000   | 8                | 5,500   |
| Verkstadskassör och bokhållare .....       | 16               | 2,400   | 13               | 3,400   |
| Materialförvaltare .....                   | 20               | 1,500   | 14               | 3,000   |
| Verkmästare .....                          | 18               | 1,800   | 14               | 3,000   |

De vid denna aflöningsstats trädande i kraft vid telegrafverket anställda ordinarie och extra ordinarie tjänstemän i nedan angifna befattningar äga vid tillträdet af motsvarande ordinarie befattningar i denna aflöningsstat beräkna nedanstående begynnelseaflöning:

|                                                                                                  |                 |       |              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-------|--------------|
| Kontrollör af 1:a lönegraden, förutvarande biträdande kommissarie eller kontrollör .....         | enligt klass 12 | 3,800 | kronor;      |
| Kontrollör af 2:a lönegraden, förutvarande biträdande kommissarie, kontrollör eller kassör ..... | »               | 13    | 3,400 »      |
| Assistent .....                                                                                  | »               | 17    | 2,100 »      |
| Telegrafist .....                                                                                | »               | 22    | 1,260 »      |
| Bokhållare .....                                                                                 | »               | 22    | 1,260 »      |
| Interurbantelefonist af förutvarande 1:a lönegraden .....                                        | »               | 26    | 900 »        |
| Stationsförmän, förutvarande vaktbetjante af 1:a lönegraden .....                                | »               | 24    | 1,020 » samt |
| Stationsbiträde, förutvarande vaktbetjante af 2:a lönegraden .....                               | »               | 26    | 900 »        |

*Anm.* De befattningar, som äro angifna med kursiv stil, äro afsedda att i regel innehafvas af kvinnliga tjänstemän.

2:o. Lön åtnjutes af *provisionsberättigad tjänsteman* enligt följande reglering:

|                                          | Lägsta lön. |         | Högsta lön. |         |
|------------------------------------------|-------------|---------|-------------|---------|
|                                          | Klass.      | Kronor. | Klass.      | Kronor. |
| Telefondirektör .....                    | 4           | 3,400   | 1           | 4,600   |
| Telegrafdirektör af 1:a lönegraden ..... |             |         |             |         |
| » » 2:a » .....                          | 5           | 3,000   | 2           | 4,200   |
| Kommissarie » 1:a » .....                | 5           | 3,000   | 3           | 3,800   |
| » » 2:a » .....                          | 7           | 2,600   | 4           | 3,400   |
| » » 3:e » .....                          | 8           | 2,400   | 5           | 3,000   |
| » » 4:e » .....                          | 9           | 2,200   | 6           | 2,800   |
| Kommissarie af 5:e lönegraden .....      | 16          | 1,050   | 11          | 1,800   |
| » » 6:e » .....                          | 15          | 1,050   | 13          | 1,500   |
| » » 7:e » .....                          | 16          | 1,050   | 14          | 1,350   |

*Anm.* De befattningar, som äro angifna med kursiv stil, äro afsedda att i regel innehafvas af kvinnliga tjänstemän.

3:o. Uppflyttning i aflönings- eller löneklass sker enligt de allmänna grunder, hvilka finnas sammanförda i de vid detta aflöningsreglemente såsom bilagor fogade tabeller under iakttagande:

att tjänsteman under mera än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna uppflyttning i högre klass, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid han åtnjutit semester;

att uppflyttning i högre klass ej må ske förrän vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänstaldern blifvit uppnådd; börande tjänsteman därvid tillgodoräknas den tid, som före denna aflöningsstats trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen, vare sig på grund af fullmakt eller konstitutorial eller, beträffande de i staten nyuppförda befattningarna, på grund af förordnande;

att nu gällande bestämmelser om rätt för tjänsteman att för erhållande af ålderstillägg tillgodoräknas den tid, som förflutit från hans tillträde till befattningen på grund af förordnande i följd af frågan om verkets omorganisation med anledning af telefonväsendets tillkomst samt om rätt för vissa vaktbetjante att beräkna ålderstillägg från den tidpunkt, de tillträdde de befattningar, som de vid 1902 års utgång innehade, fortfarande skola gälla vid beräkning af ifrågavarande personals tjänstålder;

att tjänsteman, som vid tillträddande af den nya aflöningsstaten skulle erhålla lägre aflöning än den aflöning eller det arfvode han förut uppbär, äger såsom personligt tillägg till lönen uppbära skillnaden, intill dess hans aflöning stigit till samma belopp.

att tjänsteman, som befordras eller i annan ordning förflyttas från en befattning till annan, hvars begynnelseaflöning eller begynnelselön är lika med eller lägre än den aflöning eller lön, som han vid tiden för förflyttningen uppbär, kvarstår i innehafvande klass och äger för uppflyttning i närmast högre klass tillgodoräkna sig hela den tid han innehåft aflöning eller lön efter närmast lägre klass, oafsedt hvilken befattning han därunder innehåft; dock att den, som efter egen ansökning förflyttas till befattning med aflöning eller lön enligt lägre klass än den han vid förflyttningen tillhör, ej må bekomma högre aflöning eller lön än den för förstnämnda befattning bestämda slutaflöning eller lön; samt

att likväl tjänsteman, som, då han intjänat stadgad tid för uppflyttning i högre klass, redan uppnått den lefnadsålder, vid hvilken han enligt bestämmelsen i § 7 punkt 6:o a) här nedan är skyldig att från tjänsten afgå, icke må uppflyttas i högre klass.

4:o. Undantagsvis må, när telegrafverkets intressen så fordra, Kungl. Maj:t kunna tilldela tjänsteman aflöning eller lön efter högre klass än den, som i ofvan angifna reglering finnes såsom lägsta aflöning eller lön för den af tjänstemannen innehafda befattning angifven; börande hvarje sådant undantag äfvensom skälen för detsamma angifvas i näst därefter afgifna statförslag.

## § 5.

Föreståndare för telegraf- eller centraltelefonstation äger uppbära provision å vid stationen influten uppbörd af telegramporto-, telefonabonnemangs- och inträdesavgifter samt telefonsamtalsavgifter med:

5 procent af den del af uppbörden, som ej för år öfverstiger 10,000 kronor;

3 procent af den del af uppbörden, som öfverstiger 10,000 men ej 30,000 kronor;

1 procent af den del af uppbörden, som öfverstiger 30,000 men ej 100,000 kronor;

$\frac{1}{2}$  procent af den del af uppbörden, som öfverstiger 100,000 men ej 500,000 kronor; samt

$\frac{1}{10}$  procent af den del af uppbörden, som öfverstiger 500,000 kronor.

Provisionsbeloppet för år räknadt må dock icke för någon stationsföreståndare understiga 450 kronor, hvadan af provisionsanslaget må, utöfver ofvan angifna procentbelopp, utgå hvad som tilläfventyrs erfordras för att fylla denna minimiprovision.

## § 6.

För åtnjutande af arfvode eller i stat uppförd aflöning och därtill hörande förhöjning efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning gälla, med undantag beträffande telegrafullmäktige, följande bestämmelser:

att tjänsteman skall vara underkastad icke allenast de i gällande instruktion gifna bestämmelser, utan ock den utvidgade eller förändrade tjänstgöring eller den förflyttning till annan tjänstgöringsort eller annan befattning, som kan varda honom i behörig ordning ålagd, dock utan minskning i den honom vid förflyttningen enligt detta reglemente tillkommande aflöning:

att med ordinarie befattning vid telegrafverket icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej, hvad angår verkets chef eller byråchef, Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, telegrafstyrelsen, uppå därom gjord framställning, och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag

eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

*att*, där generaldirektören beviljats ledighet och vikarie för honom förordnats, på pröfning af Kungl. Maj:t beror, huru stor del af arfvodet må till vikarien afstås;

*att* tjänstgöringspenningar, provision och sportler få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester eller för beredande af semester förordnats att bestrida högre befattning eller under den tid, som åtgått för fullgörande af de skyldigheter, hvilka ålegat tjänsteman såsom fullmäktig eller revisor vid telegrafverkets pensionsinrättning, men skola för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, utgå till den, som uppehållit befattningen;

*att* den, som af sjukdom hindras att sin befattning förrätta, äger uppbära hela lönen;

*att* under ledighet, som åtnjutes för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag, under afstängning från tjänstgöring, eller under eljest förekommande lagligt tjänsteförhinder den tjänstledige kan af telegrafstyrelsen förpliktas att, utöfver tjänstgöringspenningar, provision och sportler, afstå så mycket af lönen, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

*att*, därest emellertid tjänsteman i följd af kroppsskada, ådragen under tjänstutöfning, blifvit tills vidare oförmögen till tjänstgöring, må, såsom undantag från hvad ofvan är stadgadt, aflöningen å stat kunna, efter telegrafstyrelsens bepröfvande, till honom utgå oafkortad under högst sex månader; ankommande däremot på pröfning af Kungl. Maj:t, till huru stor del aflöning kan böra till den skadade utgå efter omförmälda tid af sex månader;

*att* vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras för beredande af semester eller för fullgörande af uppdrag såsom fullmäktige eller revisor vid telegrafverkets pensionsinrättning, tjänsteman af lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning, densamma bestrida, dock ej längre tid än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår; ägande han, om förordnandet erfordras till följd af sjukdomsförfall, åtnjuta, i stället för egna tjänstgöringspenningar, så stor del af de med den tjänstlediges befattning förenade tjänstgöringspenningar, som motsvarar de enligt detta reglemente med den högre befattningens begynnelseaflöning förenade tjänstgöringspenningar, men, då förordnandet erfordras för beredande af semester eller för fullgörande

af ofvan nämnda uppdrag, allenast den honom eljest tillkommande aflöning; ankommande på telegrafstyrelsens pröfning, huruvida vid förordnande å annan ort än placeringsorten hyresbidrag, motsvarande högst en femtedel af det vid resor enligt gällande resereglemente tjänsteman tillkommande dagtraktamente, bör honom tilldelas;

att en hvar, som med eller efter 1908 års ingång tillträder befattning såsom tjänsteman vid telegrafverket, skall vara pliktig att underkasta sig nu gifna villkor och bestämmelser; samt

att till de nuvarande innehafvare af dylika befattningar, hvilka före den 1 mars 1908 förklara, att de icke vilja underkasta sig nämnda års aflöningsstat samt dessa villkor och bestämmelser och som icke lagligen kunna därtill förbindas, aflöningsförmåner skola utgå enligt för dem nu gällande grunder.

## § 7.

1:o. Rätt till pension vid afgang från tjänst tillkommer vid telegrafverket anställd tjänsteman enligt nedan angifna bestämmelser.

2:o. Generaldirektör, hvilken i minst 12 år innehaft generaldirektörs förordnande, skall vara berättigad att i pension uppbära 6,000 kronor. Om generaldirektör, innan han uppnår 12 tjänstår, antingen på grund af sjukdom befinnes till nöjaktig vidare tjänstgöring oförmögen eller ock utan egen begäran nödgas afgå från sin befattning, utan att på grund af tjänstefel hafva förverkat densamma, skall han vara berättigad att i pension uppbära 5,000 kronor, då afgangens sker före eller vid 6 tjänstår, samt 5,500 kronor, där afgangens sker efter 6, men före 12 tjänstår.

Pensionen utgår af telegrafverkets medel; dock att, därest generaldirektören är delägare i telegrafverkets pensionsinrättning och vid afgang från ämbetet är berättigad till pension från nämnda pensionsinrättning, af telegrafverkets medel skall utgå allenast det belopp, hvarmed honom från pensionsinrättningen tillkommande pension understiger hvad han, enligt hvad förut nämnts, är berättigad att i pension uppbära.

Såsom pensionsavgift skall å det för generaldirektören bestämda arfvodet afdragas, därest han icke är delägare i telegrafverkets pensionsinrättning, ett årligt belopp af 360 kronor, och, om han är delägare i pensionsinrättningen, den del af detta belopp, som han ej har att betala i årlig avgift till nämnda inrättning.

3:o. För öfriga tjänstemän skall pensionsunderlag beräknas till följande belopp:

|       |         |                                                                                                   |
|-------|---------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5,500 | kr. för | byråchef;                                                                                         |
| 4,600 | » »     | telefondirektör, telegrafdirektör af 1:a lönegraden och verkstadsdirektör;                        |
| 4,200 | » »     | telegrafdirektör af 2:a lönegraden och linjedirektör;                                             |
| 3,800 | » »     | kommissarie af 1:a lönegraden;                                                                    |
| 3,700 | » »     | byråtjänsteman;                                                                                   |
| 3,400 | » »     | kommissarie af 2:a »                                                                              |
| 3,300 | » »     | kontrollör af 1:a lönegraden;                                                                     |
| 3,000 | » »     | kommissarie af 3:e lönegraden, kontrollör af 2:a lönegraden, linjeingenjör och verkstadsingenjör; |
| 2,800 | » »     | kommissarie af 4:e lönegraden;                                                                    |
| 2,200 | » »     | assistent;                                                                                        |
| 2,000 | » »     | verkstadskassör och materialförvaltare;                                                           |
| 1,800 | » »     | verkmästare;                                                                                      |
| 1,500 | » »     | kommissarie af 5:e lönegraden;                                                                    |
| 1,400 | » »     | » » 6:e »                                                                                         |
| 1,300 | » »     | » » 7:e » och föreståndare för katalogexpeditionen;                                               |
| 1,200 | » »     | telegrafist, kontorsskrifvare, kassör, bokhållare, vaktföreståndare och linjemästare;             |
| 1,000 | » »     | linjeförman och stationsförman;                                                                   |
| 900   | » »     | interurbantelefonist och reparatör; samt                                                          |
| 800   | » »     | stationsbiträde och vaktmästare.                                                                  |

4:o. Pension är till sitt belopp antingen *hel* eller *afkortad*.

Hel pension utgör samma belopp som det för tjänstinnehafvaren vid tiden för hans afgang från tjänsten gällande pensionsunderlag; dock skall, för tjänstinnehafvare, som under kortare tid än fem år innehaft den tjänst, från hvilken afgang äger rum, beloppet af hel pension utgöra en femtedel af sammanlagda beloppen af de högsta pensionsunderlag, hvilka under hvart och ett af de senast förflutna fem åren varit för tjänstinnehafvaren gällande; och skall, därest sådan tjänstinnehafvare under någon del af nämnda tid, utan att tillika innehafva tjänst, som i denna lag afses, innehaft annan statstjänst, med hvilken rätt till pension är förenad, pensionsunderlag beräknas jämväl för den tid, sådan tjänst innehafts, och därvid tillämpas de i mom. 3:o här ofvan gifna föreskrifter.

*Afkortad* pension utgör viss del af hel pension och beräknas på sätt i punkt 7:o här nedan föreskrifves.

Pensionen utgår dels från telegrafverkets pensionsinrättning enligt det för denna inrättning gällande reglemente, dels ock med erforderligt fyllnadsbelopp af telegrafverkets medel.»

5:o. Rätt att komma i åtnjutande af *hel* pension inträder vid uppnådda sextiofem lefnads- och trettiofem tjänstår; dock att sådan rätt inträder:

för tjänstemän i telegrafstyrelsen vid sextiosju lefnads- och trettiofem tjänstår;

för verkstadsdirektör, linjeingenjör, verkstadsingenjör, assistent, linjemästare, linjeförman och reparatör: vid sextio lefnads- och trettiofem tjänstår;

för samtliga kvinnliga tjänstemän med undantag af telegrafister och interurbantelefonister: vid sextio lefnads- och trettio tjänstår; samt för telegrafister och interurbantelefonister: vid femtiofem lefnads- och trettio tjänstår.

6:o. Skyldighet att från tjänsten afgå inträder:

a) för samtliga tjänstemän vid uppnående af den i punkt 5:o stadgade lefnadsålder, Kungl. Maj:t eller telegrafstyrelsen, om det tillkommer telegrafstyrelsen att afskedet utfärda, dock obetaget att låta med detsamma anstå, därest och så länge den pensionsberättigade pröfvas kunna i befattningen på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna, dock icke i något fall längre än till fyllda sjuttio år;

b) för tjänsteman, som icke uppnått stadgad lefnadsålder, då han efter att under fem på hvarandra följande år i följd af sjukdom, vanförhet eller lyte varit ur stånd att tjänstgöra, finnes vara för framtiden till tjänstgöring oförmögen; samt

c) för tjänsteman, som träffats af olycksfall i tjänsten, där olycksfallet finnes för framtiden medföra oförmåga till tjänstgöring.

Befinnes tjänsteman vara af sjukdom eller minskad arbetsförmåga urståndsatt att på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina tjänståligganden och har han tillika antingen, där enligt punkt 5 rätt till hel pension inträder vid sextiosju lefnadsår, uppnått en lefnadsålder af minst sextiofem år, eller, där enligt samma punkt rätt till hel pension inträder vid sextiofem år, uppnått en lefnadsålder af minst sextio år, äge Kungl. Maj:t, uppå därom af telegrafstyrelsen gjord framställning, förklara sådan tjänstinnehafvare skyldig att från tjänsten afgå.

7:o. Vid afgång från tjänst af anledning, som i punkt 6 c) sägs, utgår hel pension med enabanda belopp, som det vid tiden för olycksfallet för tjänstinnehafvaren gällande pensionsunderlag.

Har tjänsteman, som afgår på grund af någon af öfriga i punkt 6 intagna bestämmelser, uppnått det i punkt 5 för rätt till hel pension stadgade antal tjänstår, utgår äfven till den tjänsteman hel pension; i annat fall vare han, därest tjänstårens antal icke understiger tio, berättigad erhålla pension till *afkortadt* belopp i förhållande till det mindre

antal tjänstår; dock att vid afgang från tjänst af anledning, som i punkt 6 b) sägs, pensionen icke i något fall må understiga sjuttiofem procent af hel pension. Tjänst innehafvare, som, vid uppnåendet af den i mom. 5 för rätt att komma i åtnjutande af hel pension stadgade lefnadsålder icke kan räkna tio tjänstår och alltså icke då är berättigad till erhållande af pension, må icke heller sedermera komma i åtnjutande af sådan, äfven om han på grund af stadgandet i mom. 6. a) tillåtes att kvarstå i tjänsten efter nämnda lefnadsålders inträde.

8:o. Rätt till fyllnadspension tillkommer ej den, som blifvit från tjänsten afsatt eller för fel eller försumlighet från tjänsten skild, ej heller den, som vid afgang från tjänsten icke är svensk medborgare. Har pensionstagare blifvit dömd till förlust af medborgerligt förtroende eller till, i stället för afsättning, straff enligt 2 kapitlet 17 § strafflagen, skall, efter det sådant beslut vunnit laga kraft, fyllnadspensionen anses förverkad.

### § 8.

Tjänsteman äger årligen, när sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kan ske, åtnjuta semester, generaldirektören och byråcheferna, en hvar under en och en half månad, telefon-, telegraf-, linje- och verkstadsdirektör, byråtjänsteman, kommissarie, kontrollör, linje- och verkstadsingenjör, assistent, verkstadskassör, materialförvaltare, telegrafist, föreståndare för katalogexpeditionen, kontorsskrifvare, kassör, bokhållare, vaktföreståndare och interurbantelefonist, en hvar under en månad samt verkmästare, linjemästare, linje- och stationsförmän, vaktmästare, reparatör och stationsbiträde en hvar under en half månad.

Tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid af året, som af vederbörande öfverordnade myndighet bestämmes, begagna sig af semester.

### § 9.

Den, som på förordnande förvaltar ledig tjänst, åtnjuter under tiden de med densamma förenade aflöningsförmåner.

Byråtjänsteman, som enligt förordnande uppehåller sekreterare-, kamrerare, byråingenjör- eller förrådsintendentsbefattning, skall utöfver honom tillkommande aflöning, åtnjuta arfvode med 1,000 kronor för år räknadt; ägande styrelsen jämväl att från det därför afsedda anslag bereda sådan tjänsteman ersättning för mistadt arfvode under den tid han åtnjuter semester.

## § 10.

Afhåller sig tjänsteman från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kuunat styrka giltigt förfall, må han under tiden ej åtnjuta någon aflöning. Varder tjänsteman afstängd från tjänstgöring eller tagen i häkte, skall under tiden den del af hans aflöning, som icke af telegrafstyrelsen pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, innehållas, såvida ej telegrafstyrelsen finner skäligt låta honom uppbära något däraf.

## § 11.

Vid afgang från telegrafverkets tjänst till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall utgår själfva lönen till månadens slut. Enahanda är förhållandet med sådant arfvode, som icke betraktas såsom tjänstgöringspenningar.

Aflider vid telegrafverket anställd person, som innehar befattning, hvilken icke är uppförd å ordinarie stat, må, därest och i den mån den myndighet, som antagit honom, så pröfvar skäligt, den för honom bestämde aflöningen utgå till månadens slut.

## § 12.

Aflider tjänsteman, vare sig ordinarie eller extra, eller vid verket anställd telegrambärare eller arbetare i följd af olyckshändelse, timad under tjänstutöfning eller arbete vid verket, må ett belopp, motsvarande den aflidnes aflöning för en månad, såsom begravningshjälp tilldelas hans dödsbo.

## § 13.

Vid tjänsteresa inom riket utgår resekostnads- och traktamentsersättning för tjänstemän enligt bestämmelserna i gällande resereglemente, dock att vid långvarigare uppdrag, förenade med resa från boningsorten, vid ofta återkommande tjänsteresor eller i särskilda fall, då omständigheterna därtill eljest föranleda, telegrafstyrelsen äger att bestämma lägre resekostnads- och traktamentsersättning.

## § 14.

Felräkningspenningar tillkomma:

den hos telegrafstyrelsen anställde hufvudkassören med 500 kronor, för år räknadt;

kassör å linjedistriktsbyrå med 200 kronor, likaledes för år räknadt; tjänsteman, som i regelbunden tjänstefördelning tjänstgör i kassan vid telegraminlämning, där telegramuppbörden under näst föregående år uppgått till minst 25,000 kronor, med en half procent af därstädes

kontant inbetalda afgifter, efter lika fördelning mellan samtliga nu nämnda tjänstemän vid stationen; samt

å station särskild anställd kassör med en tiondedels procent af influtna telefonabonnemangs-, inträdes- och samtalsavgifter, dock högst 400 kronor för år räknadt; skolande ifrågavarande felräkningspenningar vid station, där särskild kassör icke finnes anställd, tillfalla stationsföreståndaren.

### § 15.

Anmärkningsprovisionen tillkommer vederbörande hos telegrafstyrelsen anställda tjänstemän enligt de närmare grunder, Kungl. Maj:t bestämmer, med högst femton procent af hvarje belopp, som på grund af anmärkning, gjord af sådan tjänsteman, antingen, såsom ej behörigen uppburet, till telegrafverket inflyter och utan anmärkningens framställande ej skulle hafva kommit verket till godo, eller, såsom för högt debiteradt, till vederbörande återgäldas.

### § 16.

1:o. Förmånen af fri bostad uti telegrafverkets egna eller för ändamålet förhyrda lägenheter må, efter telegrafstyrelsens bepröfvande, tillkomma följande tjänstemän, nämligen:

kommissarie af 5:e, 6:e och 7:e lönegraderna, verkmästare, linjemästare, linjeförman, stationsförman, reparatör och stationsbiträde.

2:o. Med fri bostad är för kommissarie förenad förmånen af fri vedbrand och belysning.

3:o. De bland ofvan nämnda tjänstemän, hvilka ej åtnjuta fri bostad, äga uppbära hyresbidrag, utgörande för kommissarie högst 300 kronor för år räknadt och för öfriga tjänstemän minst femton, högst 30 procent af aflöningen.

4:o. Det ankommer på telegrafstyrelsen att i hvarje särskildt fall bestämma, huruvida bostadsförmån eller hyresbidrag skall utgå, äfvensom beloppet af berörda bidrag.

5:o. Förmånen af fri bostad eller hyresbidrag anses tillhöra lönen.

### § 17.

Assistent, telegrafist, vaktföreståndare, interurbantelefonist, linjeförman af 1:a lönegraden och reparatör, stationerade å ort, där de allmänna lefnadskostnaderna äro särskildt höga, äga, så länge de tjänstgöra å sådan ort, uppbära tilläggsarfvode utgående, enligt af telegrafstyrelsen fastställda grunder, med tio eller femton procent af dem tillkommande aflöning.

Linjeförman af 1:a lönegraden och reparatör, som i stället för fri bostad åtnjuta hyresbidrag, äga, i fall de uppbära tilläggsarfvode, beräkna enahanda tillägg äfven å sådant bidrag

§ 18.

Assistent eller telegrafist, som är anställd såsom föreståndare för filialstation, må, såsom tillägg till tjänstgöringspenningarna, kunna tilldelas arfvode till belopp af högst 200 kronor för år räknadt.

§ 19.

Uniformspersedlar in natura eller beklädnadsersättning till visst årligt belopp må tilldelas linjemästare, linjeförman, stationsförman, vaktmästare, reparatör och stationsbiträde äfvensom telegrambärare samt vid linjebyggnaderna anställda extra ordinarie underbefäl och arbetare, allt enligt reglemente, som af telegrafstyrelsen fastställles.

§ 20.

Kostnadsfri läkarvård jämte medikamenter lämnas åt den i föregående § omnämnda personal äfvensom åt underbefäl och arbetare vid telegrafverkets verkstad samt åt annan med densamma jämförlig, i telegrafverkets tjänst befintlig tillfällig personal, enligt de närmare bestämmelser Kungl. Maj:t meddelar.

§ 21.

Grunderna för aflöningen till extra tjänstemän vid telegrafverket bestämmas af Kungl. Maj:t på förslag af telegrafstyrelsen.

§ 22.

Den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig den minskning i befintliga sportelinkomster, som kan varda af Kungl. Maj:t bestämd, äfvensom de förändrade bestämmelser i fråga om pension, som kunna varda stadgade.

---

Detta aflöningsreglemente skall lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1908, under förutsättning att, hvad telegrafstyrelsen angår, Kungl. Maj:t dessförinnan meddelar föreskrift därom, att samtliga ordinarie tjänstemän skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes minst sju effektiva timmar hvarje söckendag.



[illegible]



## Allmänna grunder till löneförhöjning

| Klass.....<br>Aflöning, kronor .....     | Begyn-<br>nelse-<br>aflöning. | Uppflyttning i högre klass |             |             |             |
|------------------------------------------|-------------------------------|----------------------------|-------------|-------------|-------------|
|                                          |                               | 16<br>1,050                | 15<br>1,200 | 14<br>1,350 | 13<br>1,500 |
| Telegrafdirektör .....                   | 3,400                         | —                          | —           | —           | —           |
| Telegrafdirektör af 1:a lönegraden ..... |                               |                            |             |             |             |
| "    " 2:a    " .....                    | 3,000                         | —                          | —           | —           | —           |
| Kommissarie    " 1:a    " .....          | 3,000                         | —                          | —           | —           | —           |
| "    " 2:a    " .....                    | 2,600                         | —                          | —           | —           | —           |
| "    " 3:e    " .....                    | 2,400                         | —                          | —           | —           | —           |
| "    " 4:e    " .....                    | 2,200                         | —                          | —           | —           | —           |
| Kommissarie af 5:e    " .....            | 1,050                         | —                          | 3           | 3           | 3           |
| "    " 6:e    " .....                    | 1,050                         | —                          | 3           | 3           | 3           |
| "    " 7:e    " .....                    | 1,050                         | —                          | 3           | 3           | —           |

för provisionsberättigad tjänsteman.

kan äga rum, när lön enligt närmast lägre klass innehafts i nedan nämnda antal år.

| 12<br>1,650 | 11<br>1,800 | 10<br>2,000 | 9<br>2,200 | 8<br>2,400 | 7<br>2,600 | 6<br>2,800 | 5<br>3,000 | 4<br>3,400 | 3<br>3,800 | 2<br>4,200 | 1<br>4,600 |
|-------------|-------------|-------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| —           | —           | —           | —          | —          | —          | —          | —          | —          | 3          | 3          | 3          |
| —           | —           | —           | —          | —          | —          | —          | —          | 3          | 3          | 3          | —          |
| —           | —           | —           | —          | —          | —          | —          | —          | 3          | 3          | —          | —          |
| —           | —           | —           | —          | —          | —          | 3          | 3          | 3          | —          | —          | —          |
| —           | —           | —           | —          | —          | 3          | 3          | 3          | —          | —          | —          | —          |
| —           | —           | —           | —          | 3          | 3          | 3          | —          | —          | —          | —          | —          |
| 3           | 3           | —           | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          |
| —           | —           | —           | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          |
| —           | —           | —           | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          | —          |